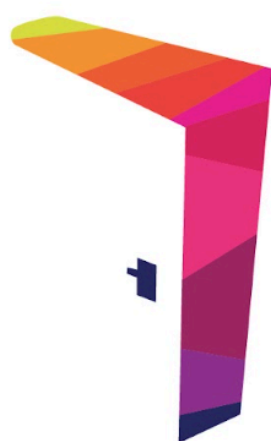

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

**BE
OPEN**

základní škola

Otevřené vzdělávání

Obsah

1 Identifikační údaje	4
1.1 Název ŠVP.....	4
1.2 Údaje o škole.....	4
1.3 Zřizovatel.....	4
1.4 Platnost dokumentu.....	4
2 Charakteristika školy	5
2.1 Úplnost a velikost školy.....	5
2.2 Umístění školy.....	5
2.3 Charakteristika žáků.....	5
2.4 Podmínky školy.....	6
2.5 Vlastní hodnocení školy.....	7
2.6 Spolupráce s dalšími institucemi.....	8
2.7 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery.....	9
2.8 Charakteristika pedagogického sboru.....	9
2.9 Dlouhodobé projekty.....	10
2.10. Mezinárodní spolupráce.....	10
3 Charakteristika ŠVP	11
3.1 Zameření školy.....	11
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie.....	15
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	17
3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	20
3.5 Začlenění průřezových témat.....	21
4 Učební plán	23
4.1 Celkové dotace – přehled – 1. stupeň.....	23
4.2 Celkové dotace – přehled – 2. stupeň.....	24
5 Učební osnovy	26
5.1 Čtení a psaní.....	26
5.2 Český jazyk.....	31
5.3 Anglický jazyk.....	45
5.4 Španělský jazyk.....	60
5.5 Matematika.....	65
5.6 Svět v souvislostech.....	80
5.7 Přírodovědný seminář.....	97

5.8 Humanitní seminář.....	116
5.9 Kurzy.....	131
5.10 Spolek.....	136
5.11 Třídní kruh.....	143
5.12 Výchova ke zdraví.....	149
5.13 Předmět speciálně pedagogické péče.....	157
6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků.....	160
6.1 Celkové hodnocení na vysvědčení.....	160
6.2 Zásady a pravidla slovního hodnocení.....	163
6.3 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků.....	164
6.4 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných....	165
6.5 Výchovní opatření.....	165
6.6 Hodnocení chování.....	168

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Otevřené vzdělávání

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola Be Open s.r.o.

ADRESA ŠKOLY: Pilská 9, Praha 9

JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY: Mgr. Marek Adler

KONTAKT: e-mail: info@beopen.cz, web: www.beopen.cz

1.3 Zřizovatel

Základní škola Be Open s.r.o.

ICO: 06356664

Společnost zapsána v obchodním rejstříku, vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C., vložka 280812

SÍDLO: Římovská 1029, Praha 9

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST OD: 1. 9. 2023

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 28. 8. 2023

DATUM PROJEDNÁNÍ VE ŠKOLSKÉ RADĚ: 6. 9. 2023

.....

ředitel školy

Mgr. Marek Adler

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Budova, ve které je škola provozovaná, je ve vlastnictví Magistrátu Hl. města Prahy a je už od roku 1952 využívána jako školské zařízení. Jsme školou komunitního/rodinného typu a poskytujeme vzdělání od 1. do 9. ročníku pro maximálně 200 žáků.

Součástí školy jsou čtyři školská zařízení: základní škola, školní jídelna-výdejna, školní družina a školní klub. V budově školy je k dispozici gymnastický sál. V parku v sousedství školy pak sportovní hřiště s umělým povrchem.

Prostory školy máme pronajaté nájemní smlouvou s městskou částí Praha 14. Ve stejné budově sídlí také Mateřská škola Be Happy.

2.2 Umístění školy

Škola se nachází v městské části Praha 14 (Hostavice), v klidné lokalitě na okraji města, která kombinuje dostupnost Prahy s blízkostí přírody.

Je zasazena do areálu revitalizovaného parku Pilská, který nabízí přirozené zázemí pro výuku, pohyb i odpočinek. Park zahrnuje multifunkční sportoviště, dětské hřiště, cvičební prvky i klidové zóny a je každodenně využíván jako součást školního prostředí.

Bezprostřední okolí školy tvoří pestrá přírodní krajina Hostavic. V docházkové vzdálenosti se nachází lesy, vodní toky i rozsáhlé mokřadní oblasti v okolí Rokytky a přírodní rezervace Na Pískovně. Území navazuje na přírodní park Klánovice-Čihadla, který patří k největším souvislým přírodním celkům v Praze.

Významným prvkem lokality je revitalizované území Rokytky a suchý poldr Čihadla, kde byla krajina navracena do přírodě blízké podoby s meandry, tůňemi a mokřady. Tato oblast dnes slouží nejen jako protipovodňové opatření, ale také jako prostor pro environmentální vzdělávání a poznávání přírody.

Celé území se dále rozvíjí jako významná přírodně-rekreační zóna s plánovanou sítí pěších, cyklistických a dalších tras, propojující Černý Most, Hostavice a Dolní Počernice.

Škola je dobře dostupná pražskou MHD i individuální dopravou. V blízkosti se nachází také vlaková zastávka Praha-Dolní Počernice, která zajišťuje rychlé spojení zejména směrem do centra Prahy i do Středočeského kraje. Napojení na Pražský městský okruh zároveň usnadňuje dostupnost autem.

2.3 Charakteristika žáků

Škola poskytuje základní vzdělávání dětem ve věku přibližně od 6 do 15 let, tedy od 1. do 9. ročníku základní školy.

Jsme školou rodinného/komunitního charakteru, která usiluje o co největší dostupnost vzdělávání pro děti z různých sociálních i kulturních prostředí. Dlouhodobě se proto snažíme udržovat výši školného na úrovni, která umožňuje širší otevřenost školy.

Naši žáci a jejich rodiče tvoří různorodé společenství z hlediska zájmů, talentů, zkušeností i profesního zázemí. Tuto rozmanitost vnímáme jako důležitou součást prostředí, ve kterém se děti učí spolupracovat, respektovat odlišnosti a rozvíjet vlastní potenciál.

Společným jmenovatelem rodin, které školu vyhledávají, je aktivní zájem o vzdělávání a ochota podílet se na životě školy. Očekáváme respekt k nastaveným pravidlům a hodnotám školy a spolupráci při jejich naplňování.

Přijímání dětí do školy vychází z kapacitních možností školy. Důležitou součástí je také vzájemné porozumění mezi školou a rodinou v oblasti očekávání a přístupu ke vzdělávání.

2.4 Podmínky školy

V budově školy jsou k dispozici moderně vybavené učebny, relaxační zóny, gymnastický sál, školní jídelna s výdejnou a kuchyňka. Prostory školy jsou uspořádány tak, aby podporovaly samostatnost našich žáků, spolupráci i různé formy a metody výuky (individuální, skupinovou i projektovou).

Ve škole je dostupné bezdrátové připojení k internetu. Výuka je podporována digitálními technologiemi – využíváme interaktivní tabuli a velkoformátové obrazovky, školní notebooky a tablety pro žáky i pedagogy a další digitální nástroje, které rozvíjejí digitální gramotnost dětí a umožňují efektivní práci s informacemi.

Prostředí školy je otevřené a sdílené. Děti mají v průběhu dne možnost využívat různé části školy (např. relaxační zóny či společné prostory) podle aktuálních potřeb a dohody s pedagogy. Tento přístup podporuje jejich samostatnost, odpovědnost a schopnost organizovat vlastní učení.

Škola aktivně spolupracuje s odbornými i vzdělávacími institucemi a organizacemi, které podporují kvalitu vzdělávání a rozvoj dětí. Jedná se zejména o spolupráci se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra), externími lektory a odborníky z praxe, vzdělávacími organizacemi a dalšími školami. Využíváme také dostupné digitální vzdělávací platformy a nástroje, které podporují individualizaci výuky a rozvoj klíčových kompetencí.

Spolupráce se promítá jak do přímé práce s dětmi (výuka, projekty, workshopy), tak do profesního rozvoje pedagogického týmu a podpory jednotlivých žáků podle jejich potřeb.

2.5 Vlastní hodnocení školy

2.5.1 Oblasti autoevaluace

Cílem autoevaluačních aktivit je průběžně vyhodnocovat kvalitu vzdělávání a fungování školy a na základě zjištění cíleně zlepšovat proces učení i řízení školy. Autoevaluaci chápeme jako přirozenou součást každodenní práce, nikoli jako jednorázovou aktivitu.

Naše škola systematicky sleduje zejména tyto oblasti:

- **Obsah a průběh vzdělávání**
Sledujeme, zda zvolené vzdělávací strategie, metody a organizační formy odpovídají školnímu vzdělávacímu programu, potřebám dětí i možnostem pedagogů. Ověřujeme, zda jsou formy hodnocení srozumitelné, podporují učení a poskytují kvalitní zpětnou vazbu dětem i rodičům. Důraz klademe na míru individualizace a na soulad výuky s aktuálními poznatky o učení.
- **Výsledky vzdělávání**
Vyhodnocujeme, do jaké míry děti dosahují očekávaných výstupů podle RVP ZV a jaký je jejich individuální pokrok. Sledujeme nejen znalosti, ale i rozvoj klíčových kompetencí a studijních předpokladů. Využíváme k tomu interní nástroje i externí srovnávací data (např. testování).
- **Klima školy**
Sledujeme, zda se děti, pedagogové i další pracovníci ve škole cítí bezpečně a respektovaně. Zajímá nás kvalita vztahů, úroveň spolupráce i to, zda prostředí podporuje vnitřní motivaci dětí k učení. Vycházíme mimo jiné ze zpětné vazby dětí, rodičů i pracovníků školy.
- **Materiální a technické podmínky**
Posuzujeme, zda mají děti i pedagogové k dispozici odpovídající zázemí a vybavení pro výuku, včetně digitálních technologií, a zda je toto vybavení účelně využíváno.
- **Profesní rozvoj pracovníků školy**
Sledujeme, zda mají pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci dostatečné podmínky pro svůj odborný růst, jak tyto možnosti využívají a jak se jejich rozvoj promítá do kvality vzdělávání.
- **Spolupráce s rodiči a partnery školy**
Vyhodnocujeme kvalitu spolupráce s rodiči, externími odborníky a dalšími partnery školy. Sledujeme, zda tato spolupráce podporuje vzdělávání dětí, přispívá k rozvoji školy a odpovídá hodnotám a směřování školy.

Autoevaluace probíhá prostřednictvím různých nástrojů, zejména hospitací, vzájemných návštěv, rozhovorů, analýzy výstupů žáků, dotazníků a zpětné vazby od dětí, rodičů i pracovníků školy. Získaná zjištění slouží jako podklad pro plánování dalšího rozvoje školy.

2.5.2 Kritéria, nástroje a časové rozvržení autoevaluace

Oblasti autoevaluace	Kritéria autoevaluace	Nástroje autoevaluace	Časové rozvržení
Obsah a průběh vzdělávání	soulad s ŠVP; efektivita výukových metod; srozumitelnost a přínos hodnocení; míra individualizace; soulad s aktuálními poznatky o učení	tripartitní schůzky; Open karty; portfolia; hospitace; vzájemné návštěvy; zpětná vazba žáků a rodičů; dotazníky; analýza výstupů v Edookitu	průběžně
Výsledky vzdělávání	naplňování očekávaných výstupů (RVP/ŠVP); individuální pokrok žáků; rozvoj klíčových kompetencí	analýza portfolií a výstupů žáků; interní hodnocení; Scio testování; rozhovory s žáky a rodiči	průběžně + dle harmonogramu testování
Klima školy	pocit bezpečí; kvalita vztahů; míra respektu; podpora vnitřní motivace	komunitní kruhy; dotazníky; rozhovory; pozorování; práce ŠPP; supervize	průběžně
Materiální a technické podmínky	dostupnost a kvalita vybavení; účelné využívání (včetně digitálních technologií)	porady; zpětná vazba pedagogů a žáků; průběžné vyhodnocování využití techniky	průběžně
Profesní rozvoj pracovníků (DVPP)	dostupnost příležitostí; zapojení pracovníků; dopad na kvalitu výuky	hodnotící rozhovory; plán DVPP; sdílení v týmu; hospitace	průběžně
Spolupráce s rodiči a partnery školy	kvalita komunikace; míra zapojení rodičů; přínos spolupráce pro vzdělávání	tripartity; třídní schůzky; rodičovské kavárny; individuální konzultace; zpětná vazba rodičů; společné akce školy	průběžně

2.6 Spolupráce s dalšími institucemi

Škola dlouhodobě rozvíjí spolupráci s různými institucemi, organizacemi i odborníky z praxe. Cílem je propojovat školní vzdělávání s reálným světem, rozšiřovat vzdělávací příležitosti dětí a podporovat profesní rozvoj pedagogů.

Spolupracujeme zejména se vzdělávacími a kulturními institucemi, neziskovými organizacemi a odborníky z praxe. V rámci výuky i projektových aktivit využíváme programy institucí, jako jsou muzea, knihovny nebo vzdělávací organizace (např. environmentální programy, programy na podporu demokracie či lidských práv).

Dlouhodobě se zapojujeme do projektů zaměřených na environmentální vzdělávání a vztah k přírodě.

V rámci výuky pravidelně zveme odborníky z praxe (např. v oblasti zdravého životního stylu, kariérového poradenství či moderních technologií) a zapojujeme se do projektů typu Den pro školu. Žáci mají možnost setkávat se s různými profesemi a získávat reálnou představu o fungování světa práce.

Škola spolupracuje také s místní komunitou a městskou částí Praha 14 (např. účast na komunitních a veřejných akcích), čímž posiluje vztah dětí k místu, ve kterém žijí.

Důležitou roli hraje spolupráce s dalšími vzdělávacími organizacemi a školami (např. Step by Step, Centrum pro demokratické učení, Asociace malých inovativních škol), která podporuje sdílení zkušeností a další rozvoj školy.

Vedle toho rozvíjíme spolupráci i na úrovni konkrétních tříd a spolků (např. technologický, environmentální či mediální spolek), které navazují partnerství s dalšími subjekty a realizují vlastní projekty.

2.7 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Zákonní zástupci jsou pro nás klíčovými partnery ve vzdělávání dětí. Spolupráci stavíme na otevřené komunikaci, vzájemné důvěře a sdílené odpovědnosti za rozvoj dítěte.

Rodiče mají průběžný přehled o vzdělávání svých dětí a jsou zváni k aktivní účasti na životě školy. Pravidelně organizujeme tripartitní schůzky (dítě – rodič – průvodce), které slouží k reflexi pokroku dítěte, nastavování dalších cílů a společnému plánování jeho vzdělávací cesty.

Vedle toho probíhají třídní schůzky a individuální konzultace, které umožňují řešit aktuální potřeby dětí i celé třídy. Pro sdílení širších témat pořádáme rodičovské kavárny, na kterých se setkávají rodiče, pedagogové i externí odborníci a společně diskutují aktuální otázky výchovy a vzdělávání.

Rodiče mají možnost nahlížet do výuky, účastnit se školních akcí a podílet se na jejich organizaci. Pravidelně pořádáme také společné víkendové akce pro děti a rodiče (např. výlety, sportovní nebo komunitní setkání), které posilují vztahy mezi rodinami i školou.

Vítáme zapojení rodičů do vzdělávání formou sdílení jejich profesních zkušeností, vedení workshopů či účasti na projektech. Tímto způsobem propojujeme školní prostředí s reálným světem a rozšiřujeme vzdělávací příležitosti dětí.

Spolupráce s rodiči je nedílnou součástí kultury školy a významně přispívá k vytváření bezpečného, respektujícího a podnětného prostředí pro učení.

2.8 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří tým odborníků na vzdělávání, které označujeme jako průvodce. Jejich rolí je provázet žáky na jejich individuální vzdělávací cestě, podporovat jejich samostatnost, rozvoj silných stránek a schopnost učit se v souvislostech.

Tým funguje jako spolupracující celek – průvodci společně plánují výuku, sdílejí zkušenosti, reflektují svou práci a poskytují žákům průběžnou zpětnou vazbu. Využívají různé pedagogické

přístupy a metody podle potřeb konkrétních žáků a situací, s důrazem na individualizaci a efektivní učení.

Součástí týmu je také školní poradenské pracoviště (např. výchovné a kariérové poradenství, školní psycholog, speciální pedagog), které zajišťuje podporu žákům, rodičům i pedagogům.

Profesní rozvoj průvodců je přirozenou součástí fungování školy. Pedagogové se pravidelně účastní dalšího vzdělávání, sdílejí zkušenosti v týmu a rozvíjejí své kompetence v návaznosti na potřeby školy i jednotlivých žáků.

Pedagogický sbor svou kvalifikací, velikostí i způsobem spolupráce odpovídá cílům školního vzdělávacího programu a požadavkům platné legislativy.

2.9 Dlouhodobé projekty

Výuka ve škole je založena mimo jiné na projektovém učení, které propojuje obsah různých vzdělávacích oblastí a umožňuje žákům pracovat v souvislostech. Projekty realizujeme často ve věkově smíšených skupinách a směřují k vytvoření konkrétního výstupu (např. prezentace, analýza, produkt), který žáci následně sdílejí s ostatními. Důležitou součástí je reflexe procesu i výsledků učení.

Specifickou formou dlouhodobé projektové práce jsou spolky (např. environmentální, mediální, technologický či politologický), které jsou součástí vzdělávacího programu školy. Do jejich činnosti se zapojují žáci napříč ročníky – zejména na 2. stupni a v rámci některých aktivit také žáci 1. stupně. Spolky probíhají částečně v rámci rozvrhu a částečně formou samostatných projektových aktivit.

Spolky umožňují hlubší rozvoj zájmů, samostatnosti a odpovědnosti žáků. Žáci v jejich rámci realizují vlastní projekty, spolupracují s externími partnery a propojují školní učení s praxí (např. technologické projekty, environmentální aktivity, spolupráce s institucemi či veřejné akce).

Součástí projektového učení je také využívání programů externích organizací, exkurzí a tematických dnů, které rozšiřují vzdělávací zkušenost žáků.

Realizace různých aktivit je podporována také z externích zdrojů. Škola využívá dotace hlavního města Prahy a zapojuje se do projektů financovaných z evropských fondů (např. OP JAK), které přispívají k rozvoji výuky, personální podpory i inovací ve vzdělávání.

2.10. Mezinárodní spolupráce

Škola usiluje o rozvoj mezinárodní spolupráce se školami a vzdělávacími institucemi v zahraničí, které sdílejí podobné pedagogické přístupy a hodnoty. Cílem je vytvářet dlouhodobá partnerství, sdílet zkušenosti a přenášet inspirativní příklady dobré praxe do prostředí školy.

V této oblasti se chceme aktivně zapojit do programů mezinárodní spolupráce, zejména programu Erasmus+, který umožňuje realizaci výměnných pobytů, vzdělávacích mobilit pedagogů i společných projektů žáků.

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zameření školy

Škola se zaměřuje na komplexní vzdělávání žáků s cílem připravit je na život v proměnlivém světě. Usilujeme o rozvoj znalostí, dovedností i postojů, které žákům umožní samostatně se učit, přemýšlet v souvislostech a aktivně se zapojovat do společnosti.

Vycházíme z předpokladu, že svět se rychle mění a klade na žáky stále vyšší nároky. Proto klademe důraz zejména na rozvoj klíčových kompetencí, kritického myšlení, spolupráce, práce s informacemi a schopnosti adaptace na nové situace.

V každodenní práci se žáky akcentujeme individualizací výuky, podporu vnitřní motivace, rozvoj kvalitních vztahů a odpovědné chování založené na respektu a principech fair play.

3.1.1 Vize školy

Výše uvedené postoje a přístupy k žákům se odrážejí ve Vizi školy a Pilířích školy. Vize a Pilíře jsou našimi základními úhelnými kameny, na kterých je vystavena celá školní koncepce. Školní koncepce se postupně rozvíjí, tyto principy však zůstávají neměnné, protože tvoří identitu a jedinečnost naší školy.

Naší vizí je škola, ve které žáci přebírají odpovědnost za své učení, rozvíjejí své silné stránky a učí se v souvislostech. Škola, která podporuje vnitřní motivaci, respektující vztahy a bezpečné prostředí, ve kterém má každý žák možnost uspět a zažít smysluplné učení.

Usilujeme o to, aby žáci odcházeli vybaveni nejen znalostmi, ale především kompetencemi pro život – schopností spolupracovat, kriticky myslet, pracovat s informacemi a orientovat se v rychle se měnícím světě.

3.1.2 Aktéři

Dítě jako tvůrce svého života

- Aktivně (spolu)utvářím svůj život.
- Podílím se na fungování světa kolem a vím, že jej mohu přiměřeně situaci ovlivňovat.
- Vytrvale a s ohledem na svět kolem sebe jdu za svými sny a realizuji projekty, které mi dávají smysl.
- Jsem si vědom/a své vlastní síly, svých schopností a talentů. Poznávám své silné i slabé stránky.
- Respektuji jedinečnost sebe i druhých a využívám své silné stránky pro dobro celku.
- Přijímám výzvy, překonávám překážky a chápu, že chyby jsou součástí procesu učení.
- Uvědomuji si, že se učím všude a stále, nejen ve škole.
- Říkám si o pomoc, když ji potřebuji.
- Kriticky pracuji s informacemi, vytvářím si na věci svůj názor a nebojím se ho vhodným způsobem vyjádřit.

Učitel jako průvodce

- Pracuji na sobě. Ohlížím se za svými činy, neustále se učím a rozvíjím se.
- Snažím se zlepšovat i svět, který mě obklopuje.
- Jsem manažer, který nastavuje kritéria vlastní práce.
- V souladu s filozofií školy a se svými kolegy samostatně organizuji a realizuji svou práci.
- Svět mě baví a zajímá, jsem otevřen/a tomu, co přináší.
- Vnímám děti jako partnery na cestě za společnými cíli.
- Aktivně pracuji s osobnostní i kulturní rozmanitostí dětí i dospělých, ctím jejich jedinečnost a svobodu.
- Provázím žáky při osvojování různých strategií učení, motivuji je k celoživotnímu seberozvoji, získávání nových znalostí a dovedností.
- Mám odvahu učit jinak, mám přehled o moderních a inovativních formách a metodách práce, podle situace volím ty nejvhodnější.
- Ve svém jednání neustále vyvažuji zdravý podíl autenticity a profesionality.

Rodič jako partner

- Zním filozofii a hodnoty školy, jsem s nimi v souladu.
- Podporuji své dítě v hledání vlastní cesty: dávám mu bezpečné hranice a v souladu se školou mu pomáhám nalézat vlastní talenty a systematicky rozvíjet celou osobnost.
- Jsem otevřený různým metodám a formám pedagogické práce.
- Vnímám školu jako živý a vyvíjející se organismus, který má svůj stabilní základ, ale který se současně přizpůsobuje rychle se měnícímu světu.
- Spolupracuji s pedagogy a ostatními aktéry na vytváření učící se komunity. Aktivně se zapojuji do života školy.
- Vnímám a přijímám, že proces učení neprobíhá pouze v lavicích a na základě školního rozvrhu a že součástí učení jsou i mnohé méně formální aktivity.

Vedení školy jako přístav

- Vědomě vedeme školu na cestě za společnou vizí.
- Budujeme otevřenou učící se komunitu dětí, pedagogů, rodičů i dalších aktérů.
- Jsme si vědomi významu úkolů a odpovědnosti, jež plynou z vedoucí role. Zároveň vnímáme, že úspěšně fungující školu lze tvořit jen společnými silami.
- Vytváříme bezpečný prostor pro vyjádření názoru, otevřeně sdílíme zkušenosti, různé pohledy a myšlenky.
- Snažíme se naslouchat zpětné vazbě a zohledňovat ji na další cestě procesem vedení školy.
- Podněcujeme smysluplnou a respektující spolupráci všech aktérů, kteří se na škole a jejím fungování podílejí.
- Podporujeme sebe i ostatní v sebepoznávání, v rozvíjení silných stránek a v aktivní práci s těmi slabými.
- Nabízíme podporu všem, kteří ji potřebují.
- Aktivně prosazujeme a podporujeme inovace a pozitivní transformaci ve vzdělávacím prostředí.

3.1.3 Pilíře školy

Každý je jedinečný

- Vedeme děti k přijímání vlastní jedinečnosti.
- Respektujeme dětskou osobnost a její individuální potřeby.
- Učíme děti poznávat silné i slabé stránky a podporujeme je v rozvoji talentů.
- Sledujeme individuální pokrok každého dítěte ve všech oblastech.
- Pomáháme dětem nalézt si nevhodnější učební styl a vybudovat si pro sebe vhodné učební návyky.
- Využíváme různých forem učení a přístupů, aby si každé dítě mohlo k vzdělávání najít svou cestu; zařazujeme i učení zážitkem a praktickou zkušeností.
- Dbáme na všestranný rozvoj osobnosti nejen v běžné výuce, ale i v rámci nejrůznějších preventivních, harmonizačních či volnočasových programů.
- Vytváříme prostředí, které děti vybízí k iniciativě, rozvíjí jejich kreativitu a učí je hledat si v bezpečném prostředí vlastní cesty za poznáním.

Učení s vnitřní motivací

- Vedeme děti k celoživotnímu učení se ve škole i mimo ni.
- Podporujeme rozvoj kritického myšlení, necháváme děti klást otázky a hledat na ně odpovědi, srovnávat informace a vyhodnocovat jejich relevanci a hodnotu.
- Vytváříme prostředí, v němž se děti učí nastavit zdravý poměr mezi nasloucháním přirozené autoritě a prosazováním vlastního názoru.
- Podporováním rozvoje silných stránek a transparentním pojmenováváním výukových minim udržujeme v dětech živou vnitřní motivaci.
- Zaměřujeme se na práci se zpětnou vazbou a sebehodnocením. Děti se tak učí znát své silné a slabé stránky, poznávat, kde se v procesu učení v dané oblasti nacházejí a proč tomu tak je.
- Citlivě a v krocích adekvátních věku předáváme dětem jejich díl odpovědnosti za vlastní rozvoj; vedeme je k vnímavé práci s chybami a neúspěchy.
- Učíme děti komunikovat a spolupracovat. Vedeme je k tomu, aby se učily chápat výhody spolupráce, uměly si vymezit svůj prostor a roli a stejně tak dát i prostor ostatním.

Na vztazích záleží

- Nabízíme bezpečný prostor pro poznávání sebe, druhých i světa.
- Podporujeme empatii a schopnost vcítit se do situace druhého.
- Budujeme vztahy na základě vzájemného respektu.
- Vytváříme podmínky pro otevřené sdílení zkušeností, názorů a myšlenek.
- Podporujeme spolupráci, ukazujeme její potenciál.
- Při společných prožitcích – pozitivních i negativních – se učíme, jak citlivě a srozumitelně nakládat s mezilidskými vztahy.
- Pracujeme na prevenci konfliktů. Vzniknou-li, zmocňujeme děti, aby se je učily co nejklidněji a nejefektivněji řešit vlastními silami.

Svět nás zajímá

- Škola je otevřená světu, je jeho součástí: my vyrážíme do světa a svět přichází s nejrůznějšími nabídkami k nám.
- Dokážeme prostřednictvím malých i větších projektů ovlivňovat svět kolem sebe.
- Sledujeme aktuální světové události a využíváme je jako příležitost pro diskuzi a rozvoj kritického myšlení.
- Podporujeme vzdělávání se s ohledem na udržitelnost a ochranu životního prostředí.
- Vyhledáváme pedagogy, kterým zkoumání světa a jeho fungování dělá radost, kteří jsou otevřené mysli a umí vytvořit prostředí vzájemné inspirace.
- Propojujeme vzdělávání s praxí a pomáháme dětem najít si cestu k praktickému uplatnění svých zájmů a znalostí v různých oblastech.

3.1.4 Charakteristické prvky

Věkově smíšené třídy (dvojočtí)

- Žáci se vzdělávají ve třídách složených ze dvou ročníků, což podporuje spolupráci, vzájemné učení a respekt k individuálnímu tempu každého žáka.

Tandemová výuka

- Výuku často vedou dva pedagogové, kteří společně plánují, realizují i reflektují výuku. Tento model umožňuje větší míru individualizace a kvalitnější podporu žáků.

Projektové a integrované učení

- Výuka probíhá v souvislostech napříč vzdělávacími oblastmi (např. v rámci předmětu Svět v souvislostech). Žáci pracují na projektech, které mají konkrétní výstupy a smysluplné využití.

Spolky jako součást výuky

- Spolky (např. environmentální, mediální, technologický) umožňují žákům rozvíjet své zájmy, pracovat na dlouhodobějších projektech a propojovat učení s praxí.

Formativní hodnocení a práce se zpětnou vazbou

- Důraz klademe na průběžnou zpětnou vazbu, sebehodnocení a individuální pokrok žáků. Využíváme nástroje jako Open karta, portfolio či hodnotící škály.

Tripartitní spolupráce (žák – rodič – škola)

- Pravidelná setkání podporují sdílení informací, společné plánování a převzetí odpovědnosti za učení ze strany žáka.

Otevřené a podnětné prostředí

- Žáci využívají různé prostory školy i její okolí (např. park) jako přirozenou součást učení. Podporujeme samostatnost, odpovědnost a aktivní přístup k učení.

Důraz na vztahy a bezpečné klima

- Vědomě pracujeme s třídními kolektivy, vztahy a pravidly. Využíváme např. komunitní kruhy a podporu školního poradenského pracoviště.

Propojení školy s reálným světem

- Do výuky zapojujeme odborníky z praxe, spolupracujeme s institucemi a realizujeme výuku mimo školu.

3.2 Výchové a vzdělávací strategie

3.2.1 Východiska pro formulaci výchovných a vzdělávacích strategií

Východiskem pro volbu našich výchovných a vzdělávacích strategií je přesvědčení, že každý žák má přirozenou schopnost a potřebu se učit. Úkolem školy je tuto potřebu rozvíjet, kultivovat a směřovat prostřednictvím podnětného prostředí a smysluplných výzev. Usilujeme o to, aby učení dávalo žákům smysl, vedlo k porozumění v souvislostech a podporovalo radost z objevování. Chybu vnímáme jako přirozenou součást učení a důležitý zdroj poznání. Podporujeme tvořivost, zvědavost a vnitřní motivaci žáků.

Zároveň vycházíme z respektu k jedinečnosti každého žáka. Každý přichází s odlišnými zkušenostmi, potřebami i tempem učení. Na tyto rozdíly reagujeme individualizací výuky a nabídkou přiměřených výzev v zóně nejbližšího rozvoje. Žákům poskytujeme prostor pro samostatnost, zároveň však i podporu, vedení a jasnou strukturu. Naším cílem je, aby každý žák mohl rozvíjet svůj potenciál a současně dosáhl takové úrovně kompetencí, která ho nebude omezovat v dalším životě.

Učení chápeme jako proces, který probíhá neustále a v různých prostředích. Škola proto není uzavřeným místem, ale otevřeným prostorem, který propojuje vzdělávání se světem mimo školu. Využíváme spolupráci s rodiči, odborníky i dalšími institucemi a podporujeme učení v reálných situacích. Usilujeme o to, aby vzdělávání přesahovalo rámec školy a stávalo se přirozenou součástí života žáků.

Podmínkou kvalitního učení je bezpečné a respektující prostředí. Vědomě pracujeme s budováním vztahů mezi žáky i dospělými, podporujeme důvěru, otevřenou komunikaci a spolupráci. Společně nastavujeme jasná pravidla a hranice, vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní jednání i za společné prostředí. Současně vytváříme prostor pro přiměřené riziko a samostatné rozhodování, které je důležitou součástí učení.

Neopíráme se o jednu konkrétní pedagogickou doktrínu, ale vycházíme z přesvědčení, že neexistuje jediná univerzálně správná metoda. Při práci se žáky proto volíme takové přístupy a strategie, které odpovídají jejich individuálním potřebám, vzdělávacím cílům i konkrétní situaci. Využívané metody průběžně reflektujeme a vyhodnocujeme z hlediska jejich přínosu a efektivity.

Při plánování výuky se inspirujeme různými pedagogickými směry a přístupy, zejména konstruktivistickým pojetím učení, principy respektující a provázející výchovy, metodami osobnostní a sociální výchovy, kooperativním učením či programy zaměřenými na rozvoj kritického myšlení a globálních souvislostí. Tyto přístupy nevnímáme jako uzavřený soubor pravidel, ale jako zdroje inspirace, které promyšleně kombinujeme v každodenní praxi.

3.2.2 Výchové a vzdělávací strategie na úrovni klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k aktivnímu přístupu k učení a přebírání odpovědnosti za vlastní vzdělávání.
- Podporujeme práci s cíli a pravidelnou reflexi vlastního pokroku, mimo jiné v rámci tripartitních setkání.
- Využíváme formativní hodnocení, sebehodnocení a práci s portfoliem.
- Zařazujeme úlohy vyžadující porozumění v souvislostech, nikoli pouze reprodukci informací.

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme úlohy a projekty, které mají více řešení a vyžadují samostatné uvažování.
- Podporujeme práci s chybou jako přirozenou součástí učení.
- Vedeme žáky k hledání různých postupů a k jejich porovnávání.
- Vytváříme prostor pro aplikaci znalostí v reálných situacích.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme schopnost žáků formulovat své myšlenky ústně i písemně.
- Podporujeme argumentaci, diskusi a naslouchání druhým.
- Vedeme žáky k prezentaci výsledků své práce před různým publikem.
- Využíváme různé formy komunikace včetně digitálních nástrojů.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme spolupráci žáků ve skupinách a různých učebních situacích.
- Vedeme žáky k respektu, empatii a přijímání odlišností.
- Rozvíjíme schopnost sebereflexe a práce s vlastními emocemi.
- Vytváříme bezpečné prostředí založené na důvěře a jasných pravidlech.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k odpovědnosti za své jednání i za společné prostředí.
- Podporujeme aktivní zapojení do života školy i širší komunity.
- Rozvíjíme porozumění společenským a environmentálním tématům.
- Vedeme žáky k respektování pravidel a podílu na jejich tvorbě.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k samostatnosti, odpovědnosti a dokončování započaté práce.
- Podporujeme plánování a organizaci vlastní práce.
- Zapojujeme žáky do činností propojených s praxí.
- Rozvíjíme pracovní návyky a schopnost využívat různé nástroje a technologie.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k smysluplnému a bezpečnému využívání digitálních technologií při učení i v běžném životě.
- Rozvíjíme schopnost vyhledávat, ověřovat a kriticky hodnotit informace z různých digitálních zdrojů.
- Podporujeme využívání digitálních nástrojů pro tvorbu, spolupráci a prezentaci, zejména při projektové výuce.
- Vedeme žáky k odpovědnému chování v online prostředí, včetně práce s digitální stopou, bezpečnosti a etiky.
- Zařazujeme činnosti zaměřené na rozvoj informatického myšlení a základů práce s technologiemi.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění svých práv na rovnoprávném základě potřebuje podpůrná opatření. Tato opatření škola poskytuje v souladu s § 16 školského zákona.

Podpůrná opatření zahrnují zejména úpravy metod a forem výuky, organizace vzdělávání, hodnocení, využití speciálních pomůcek či podporu ze strany dalších odborníků. Jejich cílem je umožnit každému žákovi maximální rozvoj jeho potenciálu.

Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle náročnosti. Opatření prvního stupně realizuje škola samostatně na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Opatření vyšších stupňů jsou poskytována na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Škola úzce spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a zároveň využívá vlastní školní poradenské pracoviště, které poskytuje podporu žákům, rodičům i pedagogům.

3.3.1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními vycházíme z respektu k individualitě každého žáka a jeho vzdělávacím potřebám. Cílem je maximální rozvoj potenciálu žáka a jeho plné zapojení do vzdělávacího procesu i života školy.

V souladu s naším pedagogickým přístupem stavíme na individualizaci výuky, průběžné zpětné vazbě a úzké spolupráci mezi žákem, školou a rodiči. Významnou roli v tomto procesu hrají tripartitní setkání, která umožňují společně nastavovat cíle a sledovat pokrok žáka.

Podpůrná opatření realizujeme formou úprav metod a organizace výuky, diferenciací nároků, využívání vhodných pomůcek a zapojení dalších odborníků. Výuka často probíhá v tandemu pedagogů, což umožňuje pružně reagovat na potřeby žáků a poskytovat cílenou podporu přímo ve výuce.

Podpůrná opatření prvního stupně realizujeme prostřednictvím plánu pedagogické podpory (PLPP). V případě vyšších stupňů podpory vycházíme z doporučení školského poradenského zařízení, v některých případech vytváříme individuální vzdělávací plán (IVP). Ten nastavuje konkrétní cíle, metody práce i způsoby hodnocení tak, aby odpovídaly možnostem žáka a směřovaly k jeho osobnímu maximu.

Na škole funguje školní poradenské pracoviště, které zajišťuje odbornou podporu žákům, rodičům i pedagogům. Součástí podpory může být také práce asistenta pedagoga nebo speciálně pedagogická intervence.

V souladu s naším pojetím vzdělávání klademe důraz na bezpečné prostředí, srozumitelnost požadavků a postupné budování kompetencí. U žáků, kteří potřebují vyšší míru podpory, přizpůsobujeme obsah i tempo výuky tak, aby učení zůstávalo smysluplné a dosažitelné.

3.3.2 Pravidla pro průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Podpůrná opatření prvního stupně poskytuje škola samostatně, ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm. Základem je individualizace přístupu k žákovi a zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP).

Východiskem pro nastavení podpory je pedagogická diagnostika, která vychází zejména z pozorování žáka, rozhovorů, průběžného hodnocení, analýzy žákovských prací a portfolia, sledování výkonů a výsledků, domácí přípravy i dosavadního pedagogického přístupu.

Podpůrná opatření mají konkrétní podobu úprav v organizaci výuky, metodách práce, způsobech hodnocení, tempu práce či využití vhodných pomůcek. Učitelé postupují na základě pedagogické, případně speciálně pedagogické diagnostiky a průběžně vyhodnocují efektivitu zvolených opatření.

PLPP zpracovává třídní průvodce nebo vyučující daného předmětu ve spolupráci s dalšími pedagogy. Před jeho vytvořením probíhá sdílení informací v týmu a nastavení konkrétních postupů práce se žákem. Realizace PLPP je průběžně vyhodnocována, a to i ve spolupráci s rodiči, například v rámci individuálních konzultací či tripartitních setkání.

Pokud podpůrná opatření prvního stupně nevedou k očekávanému posunu, škola doporučí zákonným zástupcům vyšetření ve školském poradenském zařízení (PPP nebo SPC), zpravidla do tří měsíců od zahájení podpory. Na základě doporučení ŠPZ škola nastavuje další podpůrná opatření a zajišťuje jejich realizaci bez zbytečného odkladu, nejpozději do čtyř měsíců od vydání doporučení.

Na základě doporučení ŠPZ škola v odůvodněných případech zpracovává individuální vzdělávací plán (IVP), a to se souhlasem zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu a obsahuje konkrétní úpravy cílů, metod, organizace výuky i hodnocení. Je vytvářen ve spolupráci pedagogů, školního poradenského pracoviště, rodičů a podle potřeby i samotného žáka.

Naplňování IVP je průběžně sledováno a zpravidla jednou ročně vyhodnocováno ve spolupráci se školským poradenským zařízením. Spolupráce s rodiči je klíčovou součástí podpory již od prvního stupně. Zaměřuje se zejména na podporu domácí přípravy, nastavení vhodného režimu, organizaci práce i posilování motivace žáka.

V případech, kdy podpůrná opatření zahrnují úpravu vzdělávacích výstupů (např. u žáků s lehkým mentálním postižením od třetího stupně podpory), vychází škola při tvorbě IVP z doporučené minimální úrovně výstupů stanovené v RVP ZV a přizpůsobuje vzdělávací obsah možnostem žáka.

3.3.3 Zabezpečení výuky žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Poskytovaná podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační a finanční náročnosti. Jejich konkrétní podoba vždy vychází z individuálních vzdělávacích potřeb žáka, stupně podpůrného opatření, případně z doporučení školského poradenského zařízení.

Mezi hlavní formy podpory patří zejména poradenská pomoc školního poradenského pracoviště (výchovní poradce, metodik prevence, školní psycholog) a spolupráce s externími pracovišti (PPP, SPC). Dále jde o úpravy metod a forem výuky, organizace vzdělávání, hodnocení, využití vhodných pomůcek či zapojení asistenta pedagoga nebo dalších odborníků.

V případě potřeby může docházet také k úpravám vzdělávacího obsahu a výstupů, k zařazení předmětů speciálně pedagogické péče, k posílení výuky českého jazyka (např. u žáků s odlišným mateřským jazykem) nebo k úpravám podmínek přijímání a ukončování vzdělávání.

Na základě doporučení školského poradenského zařízení realizujeme pro konkrétní děti výuku předmětu speciálně pedagogické péče. Čerpáme z disponibilní hodinové dotace dle aktuálního ročníku žáka.

Podpůrná opatření se uplatňují nejen ve výuce, ale podle potřeby i v dalších částech života školy, zejména ve školní družině či školním klubu. Jejich rozsah vždy odpovídá potřebám žáka a reálným podmínkám školy.

Škola poskytuje školskému poradenskému zařízení součinnost při nastavování podpůrných opatření a sdílí aktuální informace o podmínkách vzdělávání. Po vydání doporučení škola bez zbytečného odkladu zajišťuje realizaci navržených opatření, nejpozději do čtyř měsíců. Pokud nelze některá opatření v této lhůtě plně zajistit (např. personální nebo technická), škola hledá ve spolupráci s poradenským zařízením náhradní řešení v nejlepším zájmu žáka. Efektivita podpůrných opatření je průběžně sledována a vyhodnocována ve spolupráci školy, rodičů a školského poradenského zařízení.

V praxi školy se podpůrná opatření promítají zejména do:

- respektování individuálního tempa a stylu učení žáků,
- častější zpětné vazby a průběžného ověřování porozumění,
- důrazu na smysluplnost a provázanost učiva,
- střídání forem a metod práce, včetně skupinové a tandemové výuky,
- možnosti úprav organizace výuky (např. kratší pracovní úseky, přestávky, doučování),
- zařazování předmětů speciálně pedagogické péče podle doporučení.

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za mimořádně nadaného žáka považujeme v souladu s platnou legislativou žáka, jehož schopnosti dosahují mimořádné úrovně v jedné či více oblastech a jsou často provázeny vysokou mírou tvořivosti.

Škola vytváří podmínky pro maximální rozvoj potenciálu každého žáka, což se plně vztahuje i na žáky nadané a mimořádně nadané. Vycházíme z principu individualizace a nabízíme žákům takové výzvy, které odpovídají jejich schopnostem a podporují jejich další rozvoj.

Podpora nadání je ve škole realizována především přímo ve výuce – prostřednictvím diferenciací zadání, obohacování vzdělávacího obsahu, zadávání náročnějších úkolů a projektů či zapojení do dlouhodobějších aktivit (např. spolky). Významnou roli hraje projektová výuka, která umožňuje žákům jít více do hloubky a pracovat samostatně i v týmu.

V případě potřeby škola využívá podpurná opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáka. Pro mimořádně nadané žáky může být na základě doporučení školského poradenského zařízení zpracován individuální vzdělávací plán (IVP). Ten připravuje třídní průvodce ve spolupráci s dalšími pedagogy, školním poradenským pracovištěm a rodiči. IVP stanovuje konkrétní cíle, úpravy obsahu, organizace výuky i způsobu hodnocení a je průběžně vyhodnocován a upravován.

Podpora nadaných žáků může zahrnovat zejména:

- obohacování a prohlubování vzdělávacího obsahu,
- zadávání specifických úkolů a projektů,
- zapojení do spolků a dalších rozšiřujících aktivit,
- účast na soutěžích a odborných akcích,
- možnost práce na individuálních tématech či projektech,
- v odůvodněných případech také zapojení do výuky ve vyšším ročníku.

Cílem je, aby nadaní žáci mohli svůj potenciál rozvíjet přirozeně v rámci běžné výuky i nad její rámec a aby jejich nadání bylo ve škole nejen rozpoznáno, ale také systematicky podporováno.

3.5 Začlenění průřezových témat

Tematický okruh	1. ročník	2.–3. ročník	4.–5. ročník	6.–7. ročník	8.–9. ročník
OSV – Rozvoj schopností poznávání	ČaP, M, SvS	M, SvS	M, SvS	M, PřSem, HuSem, TK, K	M, PřSem, HuSem, TK, K
OSV – Sebepoznání a sebepojetí	SvS	SvS	SvS	PřSem, HuSem, TK, K	PřSem, HuSem, TK, K
OSV – Seberegulace a sebeorganizace	SvS	M, SvS	M, SvS	VkZ, PřSem, HuSem, TK, K, S, VkZ	ŠJ, VkZ, PřSem, HuSem, TK, K, S, VkZ
OSV – Psychohygiena	ČaP, SvS	SvS	SvS	VkZ, PřSem, HuSem, TK, K, VkZ	VkZ, PřSem, HuSem, TK, K, VkZ
OSV – Kreativita	ČaP, M, SvS	M, SvS	M, SvS	M, PřSem, HuSem, K, VkZ	ŠJ, M, PřSem, HuSem, K, VkZ
OSV – Poznávání lidí	SvS	AJ, SvS	SvS	PřSem, HuSem, TK, VkZ	PřSem, HuSem, TK, VkZ
OSV – Mezilidské vztahy	SvS	SvS	AJ, SvS	M, VkZ, PřSem, HuSem, TK, VkZ	ŠJ, M, VkZ, PřSem, HuSem, TK, VkZ
OSV – Komunikace	AJ, ČJ, M, SvS	AJ, M, SvS	AJ, M, SvS	M, PřSem, HuSem, TK, K, S, VkZ	ŠJ, AJ, M, ŠJ, PřSem, HuSem, TK, K, S, VkZ
OSV – Kooperace a kompetice	M, SvS	M, SvS	M, SvS	M, VkZ, PřSem, HuSem, TK, S, VkZ	ŠJ, M, VkZ, PřSem, HuSem, TK, S, VkZ
OSV – Řešení problémů a rozhodování	M, SvS	M, SvS	M, SvS	M, PřSem, HuSem, TK, K, VkZ	M, PřSem, HuSem, TK, K, VkZ
OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika	ČaP, SvS	SvS	SvS	PřSem, HuSem, TK, VkZ	ŠJ, PřSem, HuSem, TK, VkZ
VDO – Občanská společnost a škola	ČaP, SvS	AJ, SvS	AJ, SvS	PřSem, HuSem, TK, VkZ	M, AJ, ŠJ, PřSem, HuSem, TK, VkZ
VDO – Občan, občanská společnost a stát	SvS	SvS	SvS	PřSem, HuSem	PřSem, HuSem
VDO – Formy participace občanů	SvS	SvS	SvS	PřSem, HuSem, S	PřSem, HuSem, S
VDO – Principy demokracie	SvS	SvS	SvS	PřSem, HuSem, TK, VkZ	PřSem, HuSem, TK, VkZ
VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	ČaP, SvS	AJ, SvS	AJ, SvS	PřSem, HuSem, TK	PřSem, HuSem, TK
VMEGS – Objevujeme Evropu a svět	SvS	AJ, SvS	AJ, SvS	PřSem, HuSem, K	PřSem, HuSem, K
VMEGS – Jsme Evropané	SvS	SvS	SvS	PřSem, HuSem	PřSem, HuSem

MKV – Kulturní diference	ČJ, SvS	SvS	SvS	PřSem, HuSem, K	ŠJ, PřSem, HuSem, K
MKV – Lidské vztahy	SvS	AJ, SvS	AJ, SvS	HuSem, TK, K, VkZ	HuSem, TK, K, VkZ
MKV – Etnický původ	SvS	SvS	SvS	HuSem	HuSem
MKV – Multikulturalita	SvS	AJ, SvS	AJ, SvS	HuSem, K, S	ŠJ, HuSem, K, S
MKV – Princip sociálního smíru a solidarity	SvS	SvS	SvS	HuSem	HuSem
EV – Ekosystémy	SvS	SvS	SvS	PřSem	PřSem
EV – Základní podmínky života	SvS	SvS	SvS	PřSem	PřSem
EV – Lidské aktivity a problémy živ. prostředí	SvS	SvS	SvS	AJ, ŠJ, PřSem, HuSem, S, VkZ	AJ, ŠJ, PřSem, HuSem, S, VkZ
EV – Vztah člověka k prostředí	SvS	SvS	SvS	PřSem, S, VkZ	M, PřSem, S, VkZ
MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČaP, ČJ, SvS, M	ČJ, M, SvS	ČJ, M, SvS	ČJ, HuSem, K, S, VkZ	ČJ, ŠJ, M, HuSem, K, S, VkZ
MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	ČaP, ČJ, SvS	ČJ, SvS	ČJ, M, SvS	ČJ, HuSem, S, VkZ	ČJ, ŠJ, M, HuSem, S, VkZ
MV – Stavba mediálních sdělení	ČJ, SvS	ČJ, SvS	ČJ, SvS	ČJ, HuSem, VkZ	ČJ, HuSem, VkZ
MV – Vnímání autora mediálních sdělení	ČJ, SvS	ČJ, SvS	ČJ, SvS	ČJ, HuSem	ČJ, HuSem
MV – Fungování a vliv médií ve společnosti	ČJ, SvS	ČJ, SvS	ČJ, SvS	ČJ, HuSem	ČJ, HuSem
MV – Tvorba mediálního sdělení	ČJ, SvS	ČJ, SvS	ČJ, SvS	ČJ, HuSem, K	ČJ, ŠJ, HuSem, K
MV – Práce v realizačním týmu	ČJ, SvS	ČJ, SvS	ČJ, SvS	ČJ, HuSem, K	ČJ, HuSem, K

Zkratky použité v tabulce začlenění průřezových témat:

- AJ – Anglický jazyk
- ČaP – Čtení a psaní
- ČJ – Český jazyk
- HuSem – Humanitní seminář
- K – Kurzy
- M – Matematika
- PřSem – Přírodovědný seminář
- S – Spolek
- SvS – Svět v souvislostech
- ŠJ – Španělský jazyk
- TK – Třídní kruh
- VkZ – Výchova ke zdraví

4 Učební plán

4.1 Celkové dotace – přehled – 1. stupeň

1. stupeň		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem	
Vyučovací předmět	Vzdělávací oblast / obor							
Čtení a psaní	Český jazyk a literatura	5					5	5
Anglický jazyk	Cizí jazyk			3	3	3	9	15
	Disponibilní časová dotace	3	3				6	
Matematika	Matematika a její aplikace	4	4	4	4	4	20	25
	Disponibilní časová dotace	1	1	1	1	1	5	
Svět v souvislostech	Český jazyk a literatura	2	6	6	7	7	28	73
	Informatika				1	1	2	
	Člověk a jeho svět	1	2	2	3	3	11	
	Umění a kultura	2	2	2	3	3	12	
	Člověk a zdraví	2	2	2	2	2	10	
	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	5	
	Disponibilní časová dotace	1	1	1	1	1	5	
Celkem		22	22	22	26	26	118	

Poznámky:

- Disponibilní časová dotace je využívána strategicky s cílem podpořit obory tzv. trivia, tedy český jazyk, anglický jazyk a matematiku.
- Na 1. stupni je klíčovým prvkem integrace předmět svět v souvislostech, který propojuje více vzdělávacích oblastí a umožňuje realizaci projektové a tematické integrované výuky.
- V praxi doplňujeme uvedené časové dotace dalším družinovým časem do počtu 29 vyučovacích hodin týdně.
- Na základě doporučení školského poradenského zařízení realizujeme pro konkrétní děti výuku předmětu speciálně pedagogické péče. Čerpáme z disponibilní hodinové dotace dle aktuálního ročníku žáka.

4.2 Celkové dotace – přehled – 2. stupeň

2. stupeň			6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem
Vyučovací předmět	Vzdělávací oblast / obor						
Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	15					
	Disponibilní časová dotace	1	4	4	4	4	16
Anglický jazyk	Cizí jazyk	12	3	3	3	3	12
Španělský jazyk	Další cizí jazyk	6			3	3	6
Matematika	Matematika a její aplikace	15					
	Disponibilní časová dotace	1	4	4	4	4	16
Přírodovědný seminář	Informatika	2					
	Člověk a příroda	11					
	Člověk a zdraví	1	4	4	4	4	16
	Člověk a svět práce	2					
Humanitní seminář	Člověk a společnost	8					
	Člověk a příroda	7	4	4	4	4	16
	Umění a kultura	1					
Kurzy	Umění a kultura	6					
	Disponibilní časová dotace	2	2	2	2	2	8
Spolek	Informatika	2					
	Člověk a společnost	2					
	Člověk a příroda	2	2	2	2	2	8
	Disponibilní časová dotace	2					
Třídní kruh	Člověk a zdraví	1					
	Člověk a svět práce	1					
	Umění a kultura	2	4	4	4	4	16
	Disponibilní časová dotace	12					
Výchova ke zdraví	Člověk a zdraví	8	2	2	2	2	8
Celkem		122	29	29	32	32	122

Poznámky:

- Disponibilní časová dotace je využívána strategicky s cílem podpořit obory tzv. trivia, tedy český jazyk a matematiku, dále pak specifické předměty kurzy, spolek a třídní kruh.
- Součástí učebního plánu jsou specifické předměty kurzy, spolek a třídní kruh, v rámci kterých jsou realizovány očekávané výstupy různých oborů a které se především zaměřují na rozvoj klíčových kompetencí.
- Na základě doporučení školského poradenského zařízení realizujeme pro konkrétní děti výuku předmětu speciálně pedagogické péče. Čerpáme z disponibilní hodinové dotace dle aktuálního ročníku žáka.

5 Učební osnovy

5.1 Čtení a psaní

Základní charakteristika předmětu

Předmět Čtení a psaní je vyučován v 1. ročníku, jeho obsah vychází ze vzdělávací oblasti jazyk a jazyková komunikace. Je zaměřen na rozvoj čtenářské a pisatelské gramotnosti jako klíčových nástrojů pro další učení i orientaci ve světě.

Těžištěm předmětu je postupné osvojení a zdokonalování techniky čtení jako prostředku k získávání informací i k prožívání literárního textu. Výuka čtení je přirozeně propojena s rozvojem psaní, při kterém žáci pracují s psacím písmem, případně s alternativou Comenia Script dle individuálních potřeb. Důraz je kladen na porozumění vztahu mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka a na vědomou práci s jazykem.

Předmět je realizován v úzké vazbě na další části vzdělávání, zejména na integrovaný předmět svět v souvislostech, a je přirozeně propojen s projektovou výukou. Rozvoj čtenářství a psaní probíhá v různých kontextech – při práci s texty, při tvorbě vlastních výstupů i při prezentaci myšlenek.

Výuka respektuje individuální tempo žáků a vychází z jejich předchozích zkušeností. Důležitou součástí je budování pozitivního vztahu ke čtení a psaní a rozvoj vnitřní motivace.

Integrace průřezových témat

V předmětu čtení a psaní dochází k přirozené integraci všech průřezových témat, zejména prostřednictvím práce s texty, diskuse a tvorby vlastních sdělení.

V rámci **Osobnostní a sociální výchovy** se žáci učí porozumět sobě i druhým prostřednictvím práce s textem, rozvíjejí komunikaci a reflektují vlastní postoje.

V rámci **Výchovy demokratického občana** se seznamují s principy fungování společnosti, učí se formulovat a obhajovat své názory a respektovat názory druhých.

V rámci **Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech** se setkávají s texty různých kulturních kontextů a rozvíjejí porozumění světu.

V rámci **Multikulturní výchovy** se učí respektovat odlišnosti a vnímat jazyk jako nástroj porozumění mezi lidmi.

V rámci **Environmentální výchovy** pracují s texty zaměřenými na vztah člověka k prostředí a reflektují dopady lidské činnosti.

V rámci **Mediální výchovy** se učí kriticky číst a interpretovat texty, rozlišovat informace a vytvářet vlastní sdělení.

Rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v předmětu Čtení a psaní směřuje k rozvoji klíčových kompetencí tím, že vedeme žáky k:

- rozvoji čtenářské gramotnosti jako základu pro další učení a práci s informacemi,
- porozumění textům různého typu a schopnosti interpretovat jejich obsah,
- vyjadřování vlastních myšlenek ústně i písemně s důrazem na srozumitelnost a kultivovanost projevu,
- využívání čtení a psaní jako nástroje poznávání světa i sebe sama,
- kritickému přístupu k informacím a schopnosti rozlišovat podstatné od nepodstatného,
- spolupráci při práci s textem, sdílení interpretací a vzájemnému učení,
- rozvoji tvořivosti při práci s jazykem a při tvorbě vlastních textů,
- využívání digitálních nástrojů pro čtení, psaní a práci s informacemi,
- přebírání odpovědnosti za vlastní učení a postupné budování vlastních učebních strategií.

Výchovné a vzdělávací strategie

Prostřednictvím společných výchovných a vzdělávacích strategií vedeme žáky v předmětu Čtení a psaní k rozvoji klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k aktivní práci s textem – vyhledávání informací, jejich třídění, propojování a využívání v nových situacích.
- Učíme žáky volit vhodné strategie čtení (předvídání, kladení otázek, shrnování, práce s klíčovými slovy).
- Podporujeme sebehodnocení a reflexi vlastního pokroku v oblasti čtení a psaní.
- Využíváme chybu jako přirozený nástroj učení a vedeme žáky k jejímu vědomému zpracování.

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme úlohy založené na porozumění textu, interpretaci a hledání významu v různých kontextech.
- Vedeme žáky k formulování otázek k textu a hledání odpovědí různými způsoby.
- Podporujeme schopnost porovnávat různé zdroje informací a vyvozovat závěry.
- Vytváříme situace, ve kterých žáci aplikují jazykové dovednosti při řešení praktických úkolů.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme schopnost žáků formulovat myšlenky ústně i písemně s důrazem na srozumitelnost a strukturu sdělení.
- Vedeme žáky k aktivnímu naslouchání a reagování na sdělení druhých.
- Podporujeme diskusi nad texty a sdílení různých interpretací.
- Učíme žáky pracovat s různými typy textů a přizpůsobovat jim vlastní vyjadřování.

Kompetence sociální a personální

- Organizujeme práci ve dvojicích a skupinách, kde žáci spolupracují při porozumění textu a tvorbě výstupů.
- Vedeme žáky k respektu k odlišným názorům a interpretacím.
- Podporujeme rozvoj sebedůvěry při veřejném vystupování a sdílení vlastních textů.
- Učíme žáky poskytovat a přijímat zpětnou vazbu.

Kompetence občanské

- Vybíráme texty, které otevírají hodnotová a společenská témata a vedou k přemýšlení o světě.
- Vedeme žáky k formulování a obhajobě vlastních názorů s respektem k druhým.
- Podporujeme citlivé vnímání jazykových projevů (např. stereotypy, manipulace).
- Rozvíjíme odpovědné a etické vyjadřování v různých komunikačních situacích.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k systematické práci při čtení a psaní a k dokončování zadaných úkolů.
- Učíme žáky plánovat a organizovat práci (např. při tvorbě textu nebo projektu).
- Dbáme na kvalitu a přehlednost písemného projevu.
- Podporujeme samostatnost při práci i schopnost požádat o pomoc.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k využívání digitálních nástrojů pro čtení, psaní a vyhledávání informací.
- Učíme žáky kriticky posuzovat digitální obsah a ověřovat informace.
- Podporujeme tvorbu jednoduchých digitálních výstupů.
- Vedeme žáky k bezpečnému a odpovědnému chování v digitálním prostředí.

Očekávané výstupy, učivo, mezipředmětové vazby, průřezová témata

Ročník	Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky
1.	ČJL-3-1-01 čte plynule s porozuměním jednoduché texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• technika čtení, porozumění textu, práce s textem	• Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
1.	ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• naslouchání, porozumění instrukcím	• Osobnostní a sociální výchova – komunikace, mezilidské vztahy, seberegulace
1.	ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• pravidla komunikace, dialog	
1.	ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	• výslovnost, artikulace	
1.	ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• technika mluveného projevu	
1.	ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	• komunikace, neverbální projevy	
1.	ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• vyprávění, sdílení zkušenosti	• Osobnostní a sociální výchova – kreativita
1.	ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• držení psacího náčiní, sezení	
1.	ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky	• psaní písmen, slabik, slov	
1.	ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• věta, jednoduchý text	• Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení
1.	ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• práce s obrázkem, dějová posloupnost	

1.	ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	hlásky, slabiky, délka samohlásek	
1.	ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem podobná	synonyma, antonyma v praxi	
1.	ČJL-3-2-03 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	podstatná jména, slovesa	
1.	ČJL-3-2-04 užívá v mluveném projevu správné tvary slov	tvarosloví v praxi	
1.	ČJL-3-2-05 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	spojování vět	
1.	ČJL-3-2-06 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	oznamovací, tázací, rozkazovací věty	
1.	ČJL-3-2-07 odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	pravopis i/y (základ)	
1.	ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	pravopis skupin	
1.	ČJL-3-2-09 odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob a zvířat	velká písmena	
1.	ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	přednes, rytmus, intonace	
1.	ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	čtenářská reflexe	
1.	ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	literární druhy	
1.	ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	tvořivá práce s textem	

5.2 Český jazyk

Základní charakteristika předmětu

Vzdělávací obor Český jazyk a literatura je vyučován na 1. i 2. stupni od 1. do 9. ročníku. Na prvním stupni je realizován v předmětech Svět v souvislostech, případně Čtení a psaní (pouze v 1. ročníku). Na druhém stupni se realizuje v samostatném předmětu Český jazyk. Předmět má časovou dotaci 4 hodiny týdně, obvykle se jedná o dvě hodiny a jeden dvouhodinový blok.

Předmět propojuje tři oblasti – komunikační a slohovou výchovu, jazykovou výchovu a literární výchovu. Tyto oblasti se vzájemně doplňují a vytvářejí ucelený systém rozvíjející porozumění textu, kultivovaný ústní i písemný projev, orientaci v jazyce a vztah k literatuře. Výuka je postavena na pravidelné práci s texty, rozvoji čtenářských dovedností, psaní vlastních textů a procvičování jazykových jevů. Důraz je kladen na využívání autentických materiálů, reálných komunikačních situací a metod rozvíjejících kritické myšlení.

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- rozuměli textům různého typu a dokázali s nimi pracovat,
- vyjadřovali své myšlenky jasně, srozumitelně a kultivovaně,
- rozlišovali fakta, názory a manipulativní sdělení,
- tvořili vlastní texty podle komunikační situace a žánru,
- orientovali se v jazykovém systému a využívali jej funkčně,
- rozvíjeli čtenářské návyky a vztah k literatuře,
- dokázali argumentovat, diskutovat a naslouchat,
- používali digitální nástroje k práci s textem, informacemi a jazykem,
- dbali na pravopisnou a gramatickou správnost svého projevu a dokázali ji průběžně rozvíjet,
- pracovali s chybou jako s přirozenou součástí učení a dokázali ji využít k vlastnímu pokroku,
- uměli řídit svůj proces učení – aby věděli, jaké strategie v procesu prohlubování praktických znalostí a dovedností použít, odkud čerpat informace a jak si organizovat práci,
- znali základní tvaroslovné, skladební i lexikologické jevy a dokázali je využít při porozumění textu i při vlastní tvorbě,
- dokázali vyhledávat, ověřovat a kriticky posuzovat jazykové informace v příručkách a digitálních zdrojích.

V průběhu vzdělávání jsou využívány různé organizační formy: individuální práce, práce ve dvojicích a skupinách, diskuse, projektová výuka, dílny čtení a psaní, dramatizace či mluvní cvičení zaměřená na kulturu řeči. Digitální technologie jsou využívány jako nástroj pro procvičování, psaní, prezentaci, vyhledávání informací a práci s textem.

Cílem předmětu Český jazyk je vybavit žáky dovednostmi, které jim umožní porozumět textům, komunikovat kultivovaně a tvořivě, kriticky pracovat s informacemi a aktivně se zapojovat do života společnosti.

Integrace průřezových témat

V předmětu Český jazyk dochází k postupnému naplňování výstupů všech průřezových témat.

V rámci **Osobnostní a sociální výchovy** se zaměřujeme na sebepoznání, komunikaci, spolupráci a práci s chybou. Žáci rozvíjejí schopnost vyjadřovat své názory kultivovaně, reflektovat vlastní učení a porozumět různým perspektivám při práci s texty.

V rámci **Výchovy demokratického občana** se věnujeme odpovědnému rozhodování, argumentaci a pravidlům dialogu. Žáci se učí rozlišovat fakta a názory, kriticky hodnotit sdělení a formulovat vlastní stanoviska při diskusi i psaní.

V rámci **Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech** pracujeme s texty, které otevírají evropská a globální témata. Žáci porovnávají různé kulturní a jazykové kontexty a učí se orientovat v současném světě prostřednictvím aktuálních textů.

V rámci **Multikulturní výchovy** se zaměřujeme na porozumění kulturním rozdílům, respekt k odlišným způsobům komunikace a práci s texty z různých prostředí. Žáci se učí citlivému a respektujícím vyjadřování.

V rámci **Environmentální výchovy** pracujeme s texty, které se týkají vztahu člověka k prostředí a udržitelnosti. Žáci hodnotí věrohodnost informací a formulují vlastní postoje k environmentálním tématům.

V rámci **Mediální výchovy** rozvíjíme kritické čtení, porozumění stavbě mediálních sdělení, práci s autorem a účelem textu a tvorbu vlastních sdělení. Žáci se učí orientovat v mediálním prostoru a bezpečně pracovat s informacemi.

Rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v předmětu Český jazyk směřuje k rozvoji klíčových kompetencí tím, že vedeme žáky k:

- porozumění textům různého typu a jejich interpretaci,
- jasnému, srozumitelnému a kultivovanému vyjadřování v ústní i písemné podobě,
- tvoření vlastních textů podle komunikační situace, účelu a žánru,
- rozlišování faktů, názorů a manipulativních sdělení a jejich kritickému posuzování,
- využívání jazykových prostředků funkčně a tvořivě v různých typech komunikace,
- pochopení tvaroslovných, syntaktických a lexikologických jevů a jejich propojení s praxí,
- dbaní na pravopisnou a gramatickou správnost projevu a její průběžné zlepšování,
- práci s chybou jako přirozenou součástí učení a zdrojem dalšího rozvoje,
- plánování, organizaci a vyhodnocování vlastního učení a využívání vhodných strategií,
- formulování, obhajobě a kultivovanému sdělení vlastních myšlenek,
- spolupráci při práci s texty, diskusi a společném řešení komunikačních úloh,
- vytrvalosti při čtení náročnějších textů, psaní delších prací a překonávání obtíží,
- využívání digitálních nástrojů při psaní, čtení, vyhledávání informací a jazykové analýze.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vytváříme prostředí, ve kterém žáci bezpečně zkoumají texty, jazykové jevy a jejich souvislosti.
- Zařazujeme modelování čtenářských a pisatelských strategií a umožňujeme žákům volit postupy, které odpovídají jejich potřebám.
- Poskytujeme pravidelnou, konkrétní zpětnou vazbu a vedeme žáky k reflexi vlastního učení a plánování dalšího postupu.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme úlohy, které vyžadují interpretaci textu, volbu vhodných jazykových prostředků a řešení komunikačních situací.
- Vedeme žáky k promyšlení struktury textu, k analýze zadání a k ověřování, zda je jejich sdělení srozumitelné a funkční.
- Pracujeme s chybou jako s nástrojem učení – společně ji analyzujeme a hledáme účinnější řešení.

Kompetence komunikativní

- Vytváříme příležitosti pro kultivovaný ústní i písemný projev, argumentaci a sdělení názorů.
- Modelujeme přesné, věcné a srozumitelné vyjadřování a vedeme žáky k přizpůsobení projevu adresátovi a účelu.
- Podporujeme dialog, naslouchání a respektování pravidel diskuse prostřednictvím řízených rozhovorů či debat.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme kooperativní aktivity, při nichž žáci společně interpretují texty, tvoří sdělení a poskytují si zpětnou vazbu.
- Vedeme žáky k respektování různých způsobů vyjadřování a k citlivému reagování na odlišné názory.
- Podporujeme vytrvalost, odpovědnost za vlastní práci a bezpečnou, respektující komunikaci.

Kompetence občanské

- Pracujeme s texty, které otevírají společenská a etická témata, a vedeme žáky k odpovědnému nakládání s informacemi.
- Zařazujeme úlohy podporující kritické posuzování sdělení, práci s fakty a formulaci vlastních postojů.
- Podporujeme férový přístup při společné práci a respekt k pravidlům veřejné komunikace.

Kompetence pracovní

- Učíme žáky plánovat postup psaní, pracovat systematicky a naplňovat stanovená kritéria.
- Zařazujeme činnosti zaměřené na revizi textu, jazykovou správnost a úpravu sdělení podle zpětné vazby.
- Vedeme žáky k využívání vhodných nástrojů, příruček a digitálních prostředků při práci s jazykem.

Kompetence digitální

- Zařazujeme digitální nástroje pro procvičování, psaní, čtení, vyhledávání informací a jazykovou analýzu.
- Učíme žáky kriticky hodnotit online zdroje, ověřovat informace a rozpoznávat manipulativní sdělení.
- Podporujeme bezpečné, smysluplné a tvořivé využívání technologií při komunikaci a učení.

Očekávané výstupy, učivo, mezipředmětové vazby, průřezová témata

Ročník	Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky
6. a 7.	ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	• základy komunikace • rozdíl mezi fakty a názory • subjektivní a objektivní sdělení • komunikační záměr v jednoduchých situacích • základní manipulativní prvky v médiích • spisovná a nespisovná čeština – základní rozlišení • zásady kultivovaného projevu • verbální, nonverbální a paralingvální prostředky – základní užití • pravidla dialogu a diskuse • jednoduché komunikační žánry (vzkaz, oznámení, krátká zpráva, jednoduchý e-mail)	• Osobnostní a sociální výchova – komunikace, spolupráce • Mediální výchova – základní orientace v mediálních sděleních • Digitální kompetence – práce s digitálními texty a prezentacemi
6. a 7.	ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru		
6. a 7.	ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj		
6. a 7.	ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci		
6. a 7.	ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru		
6. a 7.	ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči		
6. a 7.	ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu		

		● kultivovaný mluvený projev ● spisovná a nespisovná čeština – vědomá volba podle situace ● verbální, nonverbální a paralingvální prostředky ve vlastním projevu ● pravidla dialogu a diskuse v řízené debatě ● popis (např. předmětu, uměleckého díla, pracovního postupu) ● charakteristika osoby ● líčení krajiny ● Žádost a její náležitosti ● krátké situační rozhovory a prezentace ● slohové postupy	
6. a 7.	ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	● výtah a výpisky z krátkého textu ● práce s klíčovými slovy a hlavní myšlenkou ● popis (např. osoby, místnosti, budovy, krajiny a pracovního postupu)	● Osobnostní a sociální výchova – práce s chybou, sebereflexe ● Digitální kompetence – tvorba krátkých digitálních textů
6. a 7.	ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	● vypravování ● základní kompozice textu	
6. a 7.	ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	● jednoduchý referát s oporou o text ● jazyková a věcná správnost textu ● základní tvořivé psaní *** ● abstrakce hlavní myšlenky z obtížnějších textů ● vypravování s důrazem na dějovou posloupnost, kompozici a jazykové	

		prostředky • vhodnost užití jazykových prostředků • korektura jazykové a věcné správnosti vlastního textu • tvořivé psaní	
6. a 7.	ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• zvuková stránka jazyka • spisovná a nespisovná výslovnost • obohacování slovní zásoby • tvoření slov • slovtvorné postupy • přenesená pojmenování a frazémy • práce s PČP, SSČ a dalšími příručkami • rozvrstvení národního jazyka (spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí) *** • význam slova, slova jednoznačná a mnohoznačná, slovo a sousloví, rčení • synonyma, homonyma, antonyma, archaismy, historismy, slova citově zbarvená, odborné názvy • práce s PČP, SSČ a dalšími příručkami • rozvrstvení národního jazyka (spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí) • slovní zásoba, její obohacování a slovtvorba, způsoby tvoření slov • stavba slova, slovtvorný rozbor • pravopisné jevy spojené se slovtvorbou	• Digitální kompetence – práce s online slovníky, příručkami • Mediální výchova – jazykové varianty v médiích • Osobnostní a sociální výchova – práce s chybou
6. a 7.	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech		
6. a 7.	ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami		
6. a 7.	ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití		
6. a 7.	ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě	• slovní druhy (opakování)	• Osobnostní a sociální výchova – práce

	jich používá ve vhodné komunikační situaci	● podstatná jména (druhy, mluvnické kategorie, skloňování, odchylky) ● přídavná jména (tvoření, stupňování, skloňování) ● zájmena (druhy, skloňování) ● číslovky (druhy, pravopis, skloňování) ● slovesa (mluvnické kategorie, čas, způsob) *** ● přechody mezi slovními druhy ● slovesný rod ● neohebné slovní druhy (příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce)	s chybou ● Digitální kompetence – jazykové příručky online
6. a 7.	ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace		
6. a 7.	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	● základní větné členy ● věta jednoduchá ● základní typy souvětí ● pravopis lexikální, morfologický a syntaktický ● základní interpunkce v souvětí ● zápis přímé řeči *** ● druhy vět podle postoje mluvčího ● věty dvojčlenné, jednočlenné a větné	● Osobnostní a sociální výchova – seberegulace při práci s textem, práce s chybou ● Digitální kompetence – procvičování online ● Český jazyk – věty vedlejší (volíme 7. či 8. ročník podle jazykových dovedností třídy)
6. a 7.	ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí		

		ekvivalenty ● věta hlavní a vedlejší ● rozvíjející větné členy (předmět, příslovečné určení, přívlástek) ● přívlástek těsný a volný ● přístavek ● pravopis i/y (vyjmenovaná slova, koncovky jmen a přídavných jmen, shoda přísudku s podmětem) ● psaní velkých písmen	
6. a 7.	ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	● základy literární teorie ● literární druhy (epika, lyrika, drama) a základní žánry (báseň, povídka, pohádka, bajka, pověst) ● vypravěč, postava, prostředí, děj, kompozice ● přímá a nepřímá řeč ● základní poetické prostředky (rým, rytmus, verš, sloka) ● reprodukce textu ● vyjadřování dojmů z četby ● jednoduché srovnání literárního a filmového zpracování ● tvorba krátkého literárního textu ● orientace v knihovně a katalogu ● vyhledávání informací v různých zdrojích	● Osobnostní a sociální výchova – vyjadřování pocitů a názorů ● Mediální výchova – práce s filmovým a divadelním zpracováním ● Digitální kompetence – vyhledávání informací v digitálních katalogích
6. a 7.	ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora		
6. a 7.	ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo		
6. a 7.	ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie		
6. a 7.	ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty		
6. a 7.	ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele		
6. a 7.	ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře		
6. a 7.	ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním,		

	dramatickém i filmovém zpracování	legenda, drama) ● kompozice textu ● motiv, téma ● lyrické prostředky (metafora, personifikace, přirovnání) ● epické prostředky (vypravěč, perspektiva, dialog) ● dramatické prostředky (scéna, jednání, postava) ● interpretace smyslu díla ● tvorba literárního textu ● základní orientace v literárních směrech a žánrech ● práce s knihovním katalogem a digitálními zdroji	
6. a 7.	ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		
8. a 9.	ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	● charakteristika literární postavy ● charakteristika osoby ● odborný text a jeho základní znaky ● tvorba krátkého odborného sdělení ● práce s informacemi a jejich třídění ● úvaha na osobní téma ● kultivovaný mluvený projev ● komunikační záměr ● rozlišení faktů a názorů ● základní manipulativní prvky v médiích ● spisovná a nespisovná čeština ● verbální, nonverbální a paralingvální prostředky ● pravidla dialogu a diskuse ● slohové postupy (prohlubování znalostí)	● Osobnostní a sociální výchova – komunikace, sebereflexe, argumentace ● Mediální výchova – kritické čtení mediálních sdělení ● Digitální kompetence – práce s digitálními texty a prezentacemi
8. a 9.	ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru		
8. a 9.	ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj		
8. a 9.	ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci		
8. a 9.	ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru		

8. a 9.	ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	***	
8. a 9.	ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	● výklad a jeho struktura ● popis pracovního postupu ● úvaha a její kompozice ● proslov a jeho základní znaky ● diskuse a pravidla argumentace ● funkční styly a jejich využití ● motivační dopis a životopis ● kultivovaný mluvený projev	
8. a 9.	ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	● výtah z odborného textu ● výpisky ● práce s hlavní myšlenkou a klíčovými slovy ● strukturování informací ● krátký referát s oporou o text a další zdroje	● Osobnostní a sociální výchova – práce s chybou ● Digitální kompetence – tvorba digitálních textů
8. a 9.	ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	● jazyková a věcná správnost textu ● úprava textu podle účelu ● základy kompozice textu ● jednoduché mezivětné navazování ● poznámky k textu (stručné, věcné) ● tvorba otázek k textu (věcné, kontrolní) *** ● výtah z odborného nebo publicistického textu ● výpisky z více zdrojů ● strukturování informací podle účelu textu	

8. a 9.	ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	● úprava textu podle komunikační situace ● koherentní text s propracovaným mezivětným navazováním ● tvorba otázek různého typu (věcné, hodnotící, interpretační, otevřené, uzavřené) ● tvořivá práce s textem (úprava, rozšíření, transformace)	
8. a 9.	ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	● rozšiřování slovní zásoby ● obohacování slovní zásoby (opakování) ● významová stavba slova ● práce s PČP, SSČ a dalšími příručkami ● jazyková kultura	● Digitální kompetence – digitální slovníky ● Mediální výchova – jazykové varianty v médiích
8. a 9.	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh		
8. a 9.	ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami		
8. a 9.	ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití		
8. a 9.	ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	● stavba slova a slovtvorný rozbor ● způsoby tvoření slov (odvozování, skládání, zkracování) – opakování ● pravopisné jevy spojené se slovtvorbou	● Osobnostní a sociální výchova – práce s chybou ● Digitální kompetence – jazykové příručky online

		*** • vývojové tendence ve slovní zásobě • slootovorné typy (podstatná jména, přídavná jména, slovesa)	
8. a 9.	ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• skloňování obecných jmen • skloňování přejatých cizích vlastních jmen • opakování mluvnických kategorií • neohebné slovní druhy (předložky, spojky, částice, citoslovce) *** • přechodníky (pasivně)	• Osobnostní a sociální výchova – seberegulace • Digitální kompetence – digitální cvičení
8. a 9.	ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace		
8. a 9.	ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• věta jednoduchá a souvětí • věta hlavní a vedlejší • druhy vedlejších vět • významové vztahy v souvětí a poměry mezi větami či větnými členy • spojky a spojovací výrazy • souvětí souřadné a podřadné • psaní velkých písmen • interpunkce v souvětí *** • řeč přímá a nepřímá • samostatný větný člen, oslovení, vsuvka,	• Digitální kompetence – digitální procvičování • Osobnostní a sociální výchova – práce s chybou
8. a 9.	ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí		

		věta neúplná • vývojové tendence ve skladbě • odchylky od pravidelné větné skladby	
8. a 9.	ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• rozšíření literární teorie • literární druhy a Žánry v širším rozsahu (např. povídka, novela, balada, legenda, drama) • lyrické prostředky (metafora, personifikace, přirovnání, epiteton, hyperbola, ironie) • epické prostředky (vypravěč, perspektiva, kompozice, dialog) • dramatické prostředky (scéna, jednání, konflikt, postava) • interpretace textu • analýza postavy • charakteristika literární postavy • porovnání literárního, filmového a dramatického zpracování • tvorba kratšího literárního textu • nejdůležitější literární směry (např. realismus, romantismus, moderna, meziválečná literatura) • práce s knihovním katalogem a digitálními zdroji	• Osobnostní a sociální výchova – vyjadřování pocitů a názorů • Mediální výchova – práce s filmovým a divadelním zpracováním • Digitální kompetence – vyhledávání informací v digitálních katalozích • Humanitní seminář – literární směry
8. a 9.	ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora		
8. a 9.	ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo		
8. a 9.	ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie		
8. a 9.	ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty		
8. a 9.	ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a Žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele		
8. a 9.	ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře		
8. a 9.	ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování		
8. a 9.	ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		

5.3 Anglický jazyk

Základní charakteristika předmětu

Předmět Anglický jazyk je vyučován na 1. i 2. stupni základní školy, a to od 1. do 9. ročníku jako hlavní cizí jazyk v časové dotaci 3 hodiny týdně. Výuka je zaměřena na systematické rozvíjení komunikačních dovedností v běžných situacích, porozumění mluvenému i psanému projevu a schopnost samostatného ústního i písemného vyjadřování.

Na 1. stupni probíhá výuka převážně hravou, multisenzorickou a komunikativní formou, která vychází z přirozeného osvojování jazyka. Důraz je kladen na poslech, porozumění, jednoduché reakce, písničky, říkanky, pohybové aktivity, vizuální opory a pravidelné rituály. Cílem je vytvořit pozitivní vztah k jazyku, rozvíjet základní slovní zásobu a komunikační návyky a umožnit žákům přirozeně vstoupit do světa cizího jazyka bez tlaku na výkon. Na 2. stupni se výuka postupně orientuje na praktické používání jazyka, častější práci s autentickými texty a cílený rozvoj samostatného vyjadřování v pestrých komunikačních situacích.

Důraz je kladen na propojování témat se semináři, aktivní zapojení žáků a vytváření pozitivního vztahu k učení se cizím jazykům. Výuka probíhá interaktivní formou – prostřednictvím dialogů, situačních aktivit, her, krátkých textů, poslechů a práce s digitálními nástroji. Maximálně se snaží vycházet vstříc aktuálním potřebám žáků.

Cílem je, aby žáci rozvíjeli jazykové dovednosti potřebné pro běžnou komunikaci, porozuměli jednoduchým i mírně náročnějším sdělením a dokázali se domluvit v situacích každodenního života i školního prostředí.

Integrace průřezových témat

Předmět Anglický jazyk přirozeně integruje průřezová témata prostřednictvím komunikace, práce s autentickými materiály a situacemi z reálného života. Průřezová témata jsou naplňována průběžně a v návaznosti na konkrétní učivo.

Osobnostní a sociální výchova je rozvíjena při aktivitách vyžadujících spolupráci, seberegulaci a práci s chybou. Uplatňuje se v oblastech komunikace, sebeorganizace, respektu k odlišným úrovním jazyka a při sdílení vlastních názorů.

V rámci **Výchovy demokratického občana** jsou rozvíjeny dovednosti spojené s odpovědným rozhodováním a respektováním pravidel komunikace. Uplatňuje se při práci s tématy každodenního života, společenských rolí a kulturních norem.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech se uplatňuje při poznávání anglicky mluvících zemí, jejich kultury, tradic a globálních témat. Žáci pracují s texty a situacemi, které mají širší společenský nebo mezinárodní kontext.

Environmentální výchova je rozvíjena při práci s tématy zaměřenými na přírodu, udržitelný životní styl a globální environmentální problémy, zejména prostřednictvím textů, poslechů a diskusí.

V rámci **Mediální výchovy** se žáci učí kriticky pracovat s autentickými materiály (videa, obrázky, texty, nápisy), vyhodnocovat jejich věrohodnost a porozumět jejich účelu.

Multikulturní výchova se uplatňuje při poznávání kulturní rozmanitosti anglicky mluvících zemí, respektování odlišností a při práci s komunikačními situacemi z různých prostředí.

Rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v předmětu Anglický jazyk směřuje k tomu, aby žáci:

- rozvíjeli komunikační dovednosti v cizím jazyce v běžných situacích,
- porozuměli jednoduchým i mírně náročnějším textům a poslechům,
- dokázali sdělit informace o sobě, rodině, škole, příp. komunikovat o svých zájmech, využít jazyk při cestování a dalším studiu,
- spolupracovali ve dvojicích a skupinách a využívali vzájemnou podporu,
- používali digitální nástroje k procvičování jazyka a práci s textem,
- rozvíjeli pozitivní vztah k učení se cizím jazykům a uvědomovali si vlastní pokrok.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vytváříme prostředí, ve kterém žáci objevují jazyk prostřednictvím komunikace a autentických situací.
- Zařazujeme aktivity podporující vlastní strategie učení slovní zásoby, porozumění textu a poslechu.
- Pracujeme se zpětnou vazbou a podporujeme uvědomování si vlastního pokroku v jazyce.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme komunikační situace, ve kterých žáci hledají způsoby, jak vyjádřit myšlenku i při omezené slovní zásobě.
- Vedeme k využívání dostupných zdrojů (slovník, kontext, digitální nástroje) a k ověřování porozumění.
- Podporujeme práci s chybou jako přirozenou součást učení se jazyku.

Kompetence komunikativní

- Vytváříme prostor pro jednoduché dialogy, popisy, krátké prezentace a situační komunikaci.
- Vedeme k jasnému, srozumitelnému a kultivovanému vyjadřování v angličtině.
- Podporujeme sdílení názorů, reagování na komunikačního partnera a diskusi o různých způsobech vyjádření.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme práci ve dvojicích a skupinách, kde žáci spolupracují na jazykových úkolech.

- Vedeme k respektování různých úrovní jazykových dovedností a k vzájemné podpoře.
- Podporujeme vytrvalost, sebedůvěru a odpovědnost za vlastní učení.

Kompetence občanské

- Seznamujeme žáky s kulturou anglicky mluvících zemí a vedeme k respektu k odlišnostem.
- Zařazujeme témata podporující porozumění kulturním hodnotám a společenským normám.
- Podporujeme férový přístup, respekt k pravidlům a odpovědné chování při společné práci.

Kompetence pracovní

- Vedeme k systematické práci s jazykem, pečlivosti a dokončování úkolů.
- Podporujeme plánování postupu při tvorbě textů, projektů a prezentací.
- Učíme využívat vhodné pomůcky a nástroje (slovníky, digitální aplikace).

Kompetence digitální

- Zařazujeme digitální nástroje pro poslech, procvičování slovní zásoby a tvorbu jednoduchých výstupů.
- Vedeme ke kritickému vyhodnocování informací z online zdrojů.
- Podporujeme smysluplné a bezpečné využívání technologií při učení se jazyku.

Očekávané výstupy, učivo, mezipředmětové vazby, průřezová témata

Ročník	Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky
1.	CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	● jednoduché pokyny ● rituály hello/goodbye ● reakce gestem ● písničky a říkanky	● Osobnostní a sociální výchova – spolupráce, komunikace, vyjadřování pocitů a práce s chybou ● Mediální výchova – práce s jednoduchými zvukovými a obrazovými materiály ● Digitální kompetence – využití jednoduchých digitálních obrázků a pracovních listů ● Čtenářská gramotnost – práce s obrázkovými texty a vizuální oporou
1.	CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	● barvy ● Číslo 1–10 ● zvířata ● Části těla ● jednoduché fráze	
1.	CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	● obrázek–slovo ● jednoduché obrázkové příběhy	
1.	CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	● písničky ● říkanky ● krátké poslechové aktivity s obrázky	
1.	CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	● spojování obrázek–slovo ● rozpoznání slov	
1.	CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	● opis slov ● doplňování slov do obrázků	

2.	CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	● jednoduché pokyny a otázky ● krátké dialogy ● poslech s ukazováním	● Osobnostní a sociální výchova – spolupráce ve dvojicích, vyjadřování pocitů a potřeb, práce s chybou ● Mediální výchova – porozumění jednoduchým zvukovým a obrazovým materiálům ● Digitální kompetence – využití jednoduchých digitálních obrázků, nahrávek a pracovních listů ● Čtenářská gramotnost – práce s krátkými texty a obrázkovými příběhy
2.	CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	● jídlo ● oblečení ● počasí ● sporty ● dny v týdnu ● krátké odpovědi a fráze	
2.	CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	● krátké texty s obrázky ● čtení známých slov a frází	
2.	CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	● jednoduché dialogy ● krátké příběhy s vizuální oporou	
2.	CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	● přiřazení slov a frází ● čtení známých slov	
2.	CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	● krátké věty podle vzoru ● jednoduché popisky obrázků	
3.	CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	● porozumění krátkým příběhům ● jednoduché otázky bez gest ● reakce krátkou větou	● Osobnostní a sociální výchova – spolupráce, komunikace, vyjadřování pocitů a práce s chybou ● Mediální výchova – porozumění jednoduchým zvukovým a obrazovým
3.	CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se	● povolání	

	v průběhu výuky setkal	● město ● dopravní prostředky ● volný čas ● krátké věty o sobě	materiálům ● Digitální kompetence – využití jednoduchých digitálních obrázků, nahrávek a pracovních listů ● Čtenářská gramotnost – práce s krátkými texty, obrázkovými příběhy a jednoduchými dialogy
3.	CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	● krátké věty ● jednoduché texty s obrázky ● základní porozumění obsahu	
3.	CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	● krátké nahrávky ● jednoduché příběhy ● porozumění základním otázkám	
3.	CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	● přiřazení vět a obrázků ● práce s krátkými texty	
3.	CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	● krátké texty o sobě ● doplňovačky ● psaní krátkých vět k obrázkům	
4.	CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	● jednoduché pokyny a otázky ● krátké poslechové texty ● příběhy s obrázky ● jednoduché dialogy ● základní porozumění obsahu poslechu ● slovní zásoba z běžných témat (škola, rodina, volný čas)	● Osobnostní a sociální výchova – spolupráce, komunikace, seberegulace a práce s chybou ● Mediální výchova – práce s jednoduchými zvukovými, obrazovými a digitálními materiály ● Digitální kompetence – práce s jednoduchými digitálními texty, obrázky a formuláři
4.	CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		
4.	CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu		

4.	CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	● krátké dialogy ● jednoduché otázky a odpovědi	● Čtenářská gramotnost – práce s krátkými texty, vyhledávání informací, porozumění jednoduchým sdělením ● Multikulturní výchova – základní poznávání reálií anglicky mluvících zemí
4.	CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace o sobě, rodině, škole, volném čase a dalších tématech	● rozhovory ve dvojicích ● tvorba vět o známých tématech ● jednoduché popisy a preference	
4.	CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky a podobné otázky pokládá	● jednoduché otázky typu Where, What, Who ● krátké odpovědi ● jednoduché dotazování ve dvojicích ● základní komunikační fráze	
4.	CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu	● krátké texty s obrázky	
4.	CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména s vizuální oporou	● vyhledání jména, čísla, místa ● jednoduché příběhy a popisy ● základní porozumění obsahu	
4.	CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět o sobě, rodině, činnostech a zájmech	● krátké věty podle vzoru ● jednoduchý text o sobě	
4.	CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	● popis obrázku ● základní osobní údaje ● krátký dopis nebo vzkaz podle vzoru	
5.	CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	● jednoduché pokyny a otázky	● Osobnostní a sociální výchova – spolupráce, komunikace, seberegulace, práce s chybou ● Mediální výchova – práce s jednoduchými texty, obrázky a
5.	CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	● delší poslechové texty ● krátké příběhy a dialogy ● popisy osob, míst a činností ● poslech s vyhledáváním informací	

5.	CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	● témata škola, rodina, volný čas, cestování, prázdniny, svátky ● delší dialogy ● rozhovory ve dvojicích ● popis sebe, rodiny, školy, zájmů ● jednoduché vyprávění o zážitku ● preference a krátké zdůvodnění ● témata cestování, prázdniny, město, svátky	digitálními materiály ● Digitální kompetence – práce s jednoduchými digitálními texty, formuláři a obrázky ● Čtenářská gramotnost – vyhledávání informací, porozumění krátkým textům ● Multikulturní výchova – základní realie anglicky mluvících zemí, svátky a tradice
5.	CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů		
5.	CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace o sobě, rodině, škole, volném čase a dalších tématech		
5.	CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky a podobné otázky pokládá	● otázky typu Where, What, Who, When ● krátké odpovědi i jednoduché doplňující otázky ● dotazování na cestu, čas, místo ● jednoduché komunikační situace (nakupování, orientace ve městě)	
5.	CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu	● krátké texty, popisy, plakáty, jízdní řády, jednoduché e-maily ● vyhledání času, místa, ceny, jména ● porozumění krátkým příběhům ● témata cestování, město, volný čas, svátky	
5.	CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména s vizuální oporou		
5.	CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět o sobě, rodině, činnostech a zájmech	● krátké texty o sobě a svých zážitcích ● popis místa nebo osoby ● jednoduchý e-mail nebo vzkaz ● krátké vyprávění o prázdninách	
5.	CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře		

		● osobní údaje ● jednoduché formuláře ● popis obrázku nebo situace	
6.	CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	porozumění mluvenému projevu: ● běžné školní situace ● krátké poslechy s vizuální i částečnou vizuální oporou ● jednoduché rozhovory a dialogy ● krátká videa s jasnou výslovností ● základní autentická sdělení (nápisy, oznámení, jednoduché hlášky) ● práce s běžnými frázemi a rutinními pokyny	● Osobnostní a sociální výchova – seberegulace, soustředění při poslechu ● Digitální kompetence – práce s poslechy, videem a digitálními aplikacemi ● Mediální výchova – porozumění jednoduchým audiovizuálním sdělením
6.	CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat		
6.	CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	ústní komunikace: ● krátké dialogy a situační rozhovory ● představení sebe a druhých ● popis osoby, místa, věci, denních činností ● jednoduché otázky a odpovědi k běžným tématům ● krátké vyprávění o zážitku nebo události ● práce s běžnými frázemi a komunikačními vzorci ● reakce na jednoduché podněty v běžných situacích (ve třídě, mezi spolužáky)	● Osobnostní a sociální výchova – spolupráce ve dvojicích a skupinách, komunikace ● Multikulturní výchova – základní kulturní povědomí o anglicky mluvících zemích ● Digitální kompetence – využití digitálních nástrojů pro nácvik výslovnosti a komunikace
6.	CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		
6.	CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života		

6.	CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	porozumění psanému projevu: • porozumění krátkým textům, jednoduchým článkům, dialogům, příběhům a nápisům; práce s texty s vizuální oporou • vyhledávání základních informací • porozumění běžným sdělením z každodenního života • práce s jednoduchými autentickými materiály (např. plakáty, jídelní lístky, krátké popisy)	• Mediální výchova – práce s jednoduchými texty a obrázky • Digitální kompetence – vyhledávání a třídění informací
6.	CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace		
6.	CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	produkce psaného projevu: • krátké popisy sebe a okolí • jednoduché e-maily a zprávy • vyplňování základních údajů ve formulářích • psaní krátkých reakcí na jednoduché sdělení • tvorba krátkých textů k běžným tématům • práce s běžnými jazykovými strukturami a frázemi	• Digitální kompetence – tvorba krátkých digitálních textů • Mediální výchova – základní práce s textem • Osobnostní a sociální výchova – práce s chybou a sebehodnocení
6.	CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		
6.	CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení		
7.	CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	porozumění mluvenému projevu: • porozumění delším poslechům • práce s krátkými videi a dialogy • poslech běžných situací bez úplné	• Digitální kompetence – práce s videem a poslechy • Mediální výchova – interpretace jednoduchých mediálních sdělení
7.	CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či		

	konverzace, který se týká osvojovaných témat	vizuální opory ● porozumění základním informacím v rozhovorech ● práce s autentickými sděleními (školní prostředí, volný čas, rodina, jednoduché instrukce)	● Osobnostní a sociální výchova – soustředění, seberegulace
7.	CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	ústní komunikace: ● jednoduché rozhovory o běžných tématech ● popis osoby, místa, věci ● vyprávění zážitku ● rozšířené otázky a odpovědi ● práce s komunikačními vzorci ● krátké prezentace ● reakce v běžných situacích (škola, volný čas, rodina)	● Osobnostní a sociální výchova – spolupráce, komunikace ● Multikulturní výchova – kulturní povědomí o anglicky mluvících zemích ● Digitální kompetence – využití digitálních nástrojů pro nácvik výslovnosti
7.	CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		
7.	CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života		
7.	CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	porozumění psanému projevu: ● porozumění krátkým článkům, dialogům a příběhům ● práce s autentickými materiály (plakáty, jídelní lístky, jednoduché webové texty) ● vyhledávání informací ● porozumění sdělením z běžného života ● práce s texty bez úplné vizuální opory	● Mediální výchova – práce s textem a obrázky ● Digitální kompetence – vyhledávání a třídění informací
7.	CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace		

7.	CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	produkce psaného projevu: ● krátké popisy a vyprávění ● jednoduché e-maily a zprávy ● vyplňování údajů ve formulářích ● psaní krátkých reakcí ● tvorba krátkých textů k běžným tématům ● práce s běžnými jazykovými strukturami a frázemi	● Digitální kompetence – tvorba krátkých digitálních textů ● Mediální výchova – základní práce s textem ● Osobnostní a sociální výchova – práce s chybou, sebehodnocení
7.	CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		
7.	CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení		
8.	CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	porozumění mluvenému projevu: ● porozumění delším poslechům a dialogům ● práce s videi a autentickými nahrávkami s jasnou výslovností ● porozumění běžným situacím bez vizuální opory ● vyhledávání základních informací v poslechových textech ● práce s poslechy zaměřenými na témata rodiny, školy, volného času, cestování a každodenních situací	● Digitální kompetence – práce s videem a poslechy ● Mediální výchova – interpretace jednoduchých mediálních sdělení ● Osobnostní a sociální výchova – soustředění, seberegulace
8.	CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat		
8.	CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	ústní komunikace: ● rozhovory o běžných tématech ● popis osoby, místa, věci a události ● vyprávění krátkého příběhu ● rozšířené otázky a odpovědi	● Osobnostní a sociální výchova – spolupráce, komunikace ● Multikulturní výchova – kulturní povědomí o anglicky mluvících zemích ● Digitální kompetence – využití
8.	CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		

8.	CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	• krátké prezentace • komunikace v běžných situacích • práce s komunikačními vzorci a frázemi pro vyjádření názoru, přání či jednoduchého vysvětlení	digitálních nástrojů pro nácvik výslovnosti a prezentací
8.	CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	porozumění psanému projevu: • porozumění kratším článkům, dialogům, příběhům a popisům • práce s autentickými materiály (jednoduché webové texty, plakáty, jídelní lístky, krátké informační texty) • vyhledávání informací; porozumění sdělením z běžného života • práce s texty bez vizuální opory • rozvoj základních strategií porozumění textu	• Mediální výchova – práce s textem a obrázky • Digitální kompetence – vyhledávání a třídění informací
8.	CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace		
8.	CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	produkce psaného projevu: • krátké popisy, vyprávění a jednoduché souvislé texty • psaní e-mailů a zpráv • vyplňování údajů ve formulářích • psaní krátkých reakcí na sdělení • tvorba textů k běžným tématům • práce s běžnými jazykovými strukturami, frázemi a základními spojkami	• Digitální kompetence – tvorba krátkých digitálních textů • Mediální výchova – základní práce s textem • Osobnostní a sociální výchova – práce s chybou, sebehodnocení
8.	CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		
8.	CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení		

9.	CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	porozumění mluvenému projevu: ● rozhovory o běžných tématech ● popis osoby, místa, věci a události ● vyprávění příběhu nebo zážitku ● rozšířené otázky a odpovědi ● krátké prezentace ● vyjadřování názoru, přání a jednoduchého vysvětlení ● práce s komunikačními vzorci a frázemi	● Mediální výchova – práce s textem a obrázky ● Digitální kompetence – vyhledávání, třídění a porovnávání informací ● Osobnostní a sociální výchova – sebehodnocení při práci s textem
9.	CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	porozumění mluvenému projevu: ● krátké popisy, vyprávění a jednoduché souvislé texty	● Digitální kompetence – tvorba krátkých digitálních textů
9.	CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	● psaní e-mailů, zpráv a krátkých sdělení ● vyplňování údajů ve formulářích ● psaní reakcí na jednoduché sdělení ● tvorba textů k běžným tématům ● práce s běžnými jazykovými strukturami, frázemi a základními spojkami	● Mediální výchova – tvorba textů a sdělení ● Osobnostní a sociální výchova – práce s chybou, sebereflexe, vytrvalost
9.	CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	ústní komunikace: ● rozhovory o běžných tématech	● Osobnostní a sociální výchova – samostatnost, odpovědnost, spolupráce
9.	CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	● popis osoby, místa, věci a události ● vyprávění příběhu nebo zážitku ● rozšířené otázky a odpovědi ● krátké prezentace ● situační komunikace v běžných situacích ● vyjadřování názoru, přání a	● Multikulturní výchova – hlubší porozumění kulturním rozdílům ● Digitální kompetence – využití digitálních nástrojů pro nácvik výslovnosti

		jednoduchého vysvětlení • práce s komunikačními vzorci a frázemi	
9.	CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	porozumění psanému projevu: • porozumění článkům, dialogům, příběhům a popisům • práce s autentickými materiály (webové texty, plakáty, jídelní lístky, informační texty) • vyhledávání informací • porozumění sdělením z běžného života • práce s texty bez vizuální opory • rozvoj základních strategií porozumění textu	• Mediální výchova – práce s textem a obrázky • Digitální kompetence – vyhledávání, třídění a porovnávání informací
9.	CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace		
9.	CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	produkce psaného projevu: • krátké popisy, vyprávění a jednoduché souvislé texty • psaní e-mailů, zpráv a krátkých sdělení • vyplňování údajů ve formulářích • psaní reakcí na jednoduché sdělení • tvorba textů k běžným tématům • práce s běžnými jazykovými strukturami, frázemi a základními spojkami	• Digitální kompetence – tvorba krátkých digitálních textů • Mediální výchova – tvorba jednoduchých textů a sdělení • Osobnostní a sociální výchova – práce s chybou, sebereflexe, vytrvalost
9.	CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		
9.	CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení		

5.4 Španělský jazyk

Základní charakteristika předmětu

Španělský jazyk je na 2. stupni vyučován jako další cizí jazyk v 8. a 9. ročníku, v časové dotaci 3 hodiny týdně. Výuka je zaměřena na postupné osvojování základních komunikačních dovedností v běžných situacích, rozvoj porozumění mluvenému i psanému projevu a schopnost jednoduchého ústního i písemného vyjadřování.

Důraz je kladen na praktickou komunikaci, práci s autentickými materiály, aktivní zapojení žáků a vytváření pozitivního vztahu k učení se cizím jazykům. Výuka probíhá interaktivní formou – prostřednictvím dialogů, her, krátkých textů, poslechů, situačních aktivit a práce s digitálními nástroji.

Cílem je, aby žáci získali základní jazykové dovednosti, porozuměli jednoduchým sdělením a dokázali se domluvit v běžných situacích každodenního života.

Integrace průřezových témat

V předmětu Španělský jazyk se uplatňují tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova** – spolupráce ve dvojicích a skupinách, komunikace, seberegulace při práci s novým jazykem.
- **Multikulturní výchova** – poznávání španělsky mluvících zemí, kulturních odlišností, reálií a tradic.
- **Mediální výchova** – práce s jednoduchými autentickými materiály (krátká videa, obrázky, nápisy, poslechy).

Rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v předmětu Španělský jazyk směřuje k tomu, aby žáci:

- rozvíjeli základní komunikační dovednosti v cizím jazyce,
- porozuměli jednoduchým textům a poslechům,
- dokázali sdělit základní informace o sobě, rodině, škole, volném čase a běžných situacích,
- spolupracovali ve dvojicích a skupinách a využívali vzájemnou podporu,
- používali digitální nástroje k procvičování jazyka a práci s textem,
- rozvíjeli pozitivní vztah k učení se cizím jazykům a uvědomovali si vlastní pokrok.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vytváříme prostředí, ve kterém žáci objevují jazyk prostřednictvím komunikace a autentických situací.
- Zařazujeme aktivity podporující vlastní strategie učení se slovní zásoby a porozumění textu.
- Pracujeme se zpětnou vazbou a podporujeme uvědomování si vlastního pokroku v jazyce.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme komunikační situace, ve kterých žáci hledají způsoby, jak vyjádřit myšlenku i při omezené slovní zásobě.
- Vedeme žáky k využívání dostupných zdrojů (slovník, kontext, digitální nástroje) a k ověřování porozumění.
- Podporujeme práci s chybou jako přirozenou součást učení se jazyku.

Kompetence komunikativní

- Vytváříme prostor pro jednoduché dialogy, popisy, krátké prezentace a situační komunikaci.
- Vedeme žáky k jasnému, srozumitelnému a kultivovanému vyjadřování ve španělštině.
- Podporujeme sdílení názorů a diskusi o různých způsobech jejich vyjádření.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme práci ve dvojicích a skupinách, kde žáci spolupracují na jazykových úkolech.
- Vedeme žáky k respektování různých úrovní jazykových dovedností a k vzájemné podpoře.
- Podporujeme vytrvalost, sebedůvěru a odpovědnost za vlastní učení.

Kompetence občanské

- Seznamujeme žáky s kulturou španělsky mluvících zemí a vedeme je k respektu k odlišnostem.
- Zařazujeme témata podporující porozumění kulturním hodnotám a společenským normám.
- Podporujeme férový přístup, respekt k pravidlům a odpovědné chování při společné práci.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k systematické práci s jazykem, pečlivosti a dokončování úkolů.
- Podporujeme plánování postupu při tvorbě textů, projektů a prezentací.
- Učíme žáky využívat vhodné pomůcky a nástroje (slovníky, digitální aplikace).

Kompetence digitální

- Zařazujeme digitální nástroje pro poslech, procvičování slovní zásoby a tvorbu jednoduchých výstupů.
- Vedeme žáky ke kritickému vyhodnocování informací z online zdrojů.
- Podporujeme smysluplné a bezpečné využívání technologií při učení se jazyku.

Očekávané výstupy, učivo, mezipředmětové vazby, průřezová témata

Ročník	Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky
8.	DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností	základní porozumění mluvenému projevu : • jednoduché pokyny • krátké poslechy s vizuální oporou • běžné fráze • autentické nápisy a sdělení	• Osobnostní a sociální výchova – seberegulace při práci s novým jazykem • Digitální kompetence – práce s poslechy a digitálními aplikacemi • Mediální výchova – porozumění jednoduchým audiovizuálním sdělením
8.	DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		
8.	DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat		
8.	DCJ-9-2-01 zapojuje se do jednoduchých rozhovorů	základní ústní komunikace : • krátké dialogy • situační hry • popis sebe a okolí • jednoduché otázky a odpovědi	• Osobnostní a sociální výchova – spolupráce ve dvojicích a skupinách • Osobnostní a sociální výchova – komunikace a vzájemná podpora • Multikulturní výchova – základní kulturní povědomí o španělsky mluvících zemích
8.	DCJ-9-2-02 sdělí základní informace o sobě, rodině, škole, volném čase		
8.	DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se známých témat		
8.	DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním napsům a orientačním pokynům	porozumění jednoduchým textům : • nápisy • krátké texty s vizuální oporou • vyhledávání základních informací	• Mediální výchova – práce s jednoduchými texty a obrázky • Digitální kompetence – vyhledávání a třídění informací
8.	DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům		

8.	DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		Osobnostní a sociální výchova – sebereflexe při práci s textem
8.	DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	základní písemný projev: formuláře krátké popisy jednoduché zprávy a reakce	Digitální kompetence – vyplňování formulářů a práce s digitálními nástroji Mediální výchova – základní práce s textem Osobnostní a sociální výchova – práce s chybou a sebehodnocení
8.	DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		
8.	DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		
9.	DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	rozšířené porozumění mluvenému projevu: poslechy bez vizuální opory krátká videa dialogy běžné situace	Digitální kompetence – poslechy bez vizuální opory, práce s videem Mediální výchova – interpretace jednoduchých mediálních sdělení Osobnostní a sociální výchova – soustředění, seberegulace
9.	DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		
9.	DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat		
9.	DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	rozšířená ústní komunikace: popis osoby, místa, události jednoduché prezentace rozhovory v běžných situacích	Osobnostní a sociální výchova – samostatnost, odpovědnost, spolupráce
9.	DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného,		

	rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		• Multikulturní výchova – hlubší porozumění kulturním rozdílům • Osobnostní a sociální výchova – komunikace v běžných situacích
9.	DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		
9.	DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	porozumění krátkým textům: • články • dialogy • příběhy • vyhledávání informací	• Mediální výchova – práce s textem, jednoduché články a dialogy • Digitální kompetence – vyhledávání, třídění a porovnávání informací • Osobnostní a sociální výchova – sebehodnocení při práci s textem
9.	DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům		
9.	DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		
9.	DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	písemný projev: • krátké e-maily • zprávy • souvislé texty o známých tématech • mini-projekty	• Digitální kompetence – tvorba krátkých digitálních výstupů (prezentace, e-maily) • Mediální výchova – tvorba jednoduchých textů a sdělení • Osobnostní a sociální výchova – práce s chybou, sebereflexe, vytrvalost
9.	DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		
9.	DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

5.5 Matematika

Základní charakteristika předmětu

Předmět Matematika je vyučován na 1. i 2. stupni základní školy, od 1. do 9. ročníku. Navazuje na přirozené zkušenosti a intuitivní poznávání světa a postupně vede k systematickému rozvoji matematického myšlení, logického uvažování a schopnosti řešit problémy.

Výuka matematiky je založena především na principech Hejného metody, která klade důraz na objevování, porozumění a aktivní zapojení. Žáci pracují v různých prostředích, hledají vlastní strategie řešení, diskutují o nich a obhajují svá řešení. Důležitou součástí je práce s chybou jako přirozeným nástrojem učení. Tento přístup doplňujeme dalšími metodami a formami výuky tak, aby byla zajištěna pestrost, systematicčnost i dostatečné procvičení a upevnění dovedností.

Výuka směřuje k tomu, aby žáci:

- rozuměli matematickým pojmům a vztahům, nikoliv pouze mechanicky počítali,
- dokázali matematiku využívat v běžných životních situacích,
- rozvíjeli schopnost logického a kritického myšlení,
- hledali různé způsoby řešení a porovnávali jejich efektivitu,
- pracovali samostatně i ve spolupráci s ostatními.

Matematika je systematicky propojována s reálným životem prostřednictvím aplikačních úloh. Důraz je kladen na oblasti finanční gramotnosti (práce s penězi, procenty, rozpočtem), práci s daty (tabulky, grafy, interpretace informací) a řešení praktických problémů. Výuka také přirozeně propojuje matematiku s dalšími vzdělávacími oblastmi, zejména s informatikou, přírodovědnými předměty a oblastí člověk a svět práce.

V průběhu vzdělávání jsou využívány různé organizační formy: individuální práce, práce ve dvojicích i skupinách, diskuse, projektová výuka či badatelsky orientované aktivity. Důležitou roli hraje také využívání digitálních technologií jako nástroje pro výpočty, modelování a práci s daty.

Cílem předmětu matematika je vybavit žáky dovednostmi a způsoby uvažování, které jim umožní orientovat se v každodenních situacích, dále se vzdělávat a aktivně se zapojovat do života společnosti.

Integrace průřezových témat

Předmět matematika přirozeně integruje průřezová témata zejména prostřednictvím řešení problémů, práce s daty a aplikace matematických poznatků v reálných situacích. Průřezová témata jsou naplňována průběžně a v návaznosti na konkrétní učivo.

Osobnostní a sociální výchova je rozvíjena především při řešení úloh, které vyžadují hledání strategií, vytrvalost a práci s chybou. Uplatňuje se v oblastech seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodování, kreativity a komunikace při sdílení a obhajobě řešení.

V rámci **Výchovy demokratického občana** jsou rozvíjeny dovednosti spojené s odpovědným rozhodováním, zejména při práci s finanční gramotností, hospodařením a vyhodnocováním různých variant řešení.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech se uplatňuje při práci s daty, statistickými informacemi a při řešení úloh, které mají širší společenský nebo globální kontext.

Environmentální výchova je rozvíjena při práci s úlohami zaměřenými na reálné problémy životního prostředí, zejména při interpretaci dat, měření a odhadech v praktických situacích.

V rámci **Mediální výchovy** se žáci učí kriticky pracovat s informacemi, grafy, tabulkami a statistickými údaji, vyhodnocovat jejich věrohodnost a interpretovat je v různých kontextech.

Multikulturní výchova se uplatňuje zejména nepřímo, a to při respektování různých postupů řešení, při spolupráci a při práci s kontextovými úlohami z různých prostředí.

Rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v předmětu matematika směřuje k rozvoji klíčových kompetencí tím, že vedeme žáky k:

- porozumění matematickým pojmům, vztahům a postupům a jejich propojení,
- využívání různých strategií řešení úloh a hledání vlastních postupů,
- práci s chybou jako přirozenou součástí učení a zdrojem dalšího rozvoje,
- plánování, organizaci a vyhodnocování vlastního učení,
- formulování a obhajobě vlastních myšlenek a řešení,
- spolupráci při řešení problémů a sdílení různých přístupů,
- aplikaci matematických poznatků v běžných životních situacích,
- kritickému posuzování informací, práce s daty a jejich interpretaci,
- vytrvalosti při řešení náročnějších úloh a překonávání obtíží,
- využívání digitálních nástrojů při výpočtech, modelování a práci s daty.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vytváříme prostředí, ve kterém dochází k objevování matematických vztahů a porozumění.
- Zařazujeme úlohy v různých prostředích a vedeme k hledání vlastních strategií řešení.
- Pracujeme se zpětnou vazbou a podporujeme uvědomování si vlastního pokroku.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme otevřené a problémové úlohy z reálného života.
- Vedeme k analýze zadání, plánování postupu a ověřování výsledků.
- Podporujeme práci s chybou jako nástrojem učení.

Kompetence komunikativní

- Vytváříme prostor pro vysvětlování postupů a obhajobu řešení.
- Vedeme k přesnému a srozumitelnému vyjadřování v matematice.
- Podporujeme diskusi o různých způsobech řešení.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme práci ve dvojicích a skupinách.
- Vedeme k respektování různých postupů a názorů.
- Podporujeme vytrvalost a odpovědnost za vlastní práci.

Kompetence občanské

- Vedeme k odpovědnému rozhodování při řešení praktických úloh.
- Zařazujeme úlohy s kontextem finanční gramotnosti a běžného života.
- Podporujeme respekt k pravidlům a férovému přístupu při společné práci.

Kompetence pracovní

- Vedeme k systematické práci, přesnosti a dokončování úloh.
- Podporujeme plánování postupu řešení a kontrolu výsledků.
- Učíme využívat vhodné pomůcky a nástroje.

Kompetence digitální

- Zařazujeme digitální nástroje pro výpočty, modelování a práci s daty.
- Vedeme ke kritickému vyhodnocování informací z grafů a tabulek.
- Podporujeme smysluplné a bezpečné využívání technologií při učení.

Očekávané výstupy, učivo, mezipředmětové vazby, průřezová témata

Ročník	Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky
1.	M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	počítání do 20; modelování množství; číslo jako počet i veličina; různé reprezentace čísel	Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání; komunikace; kooperace a kompetice
1.	M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla v oboru do 20, užívá vztahy rovnosti a nerovnosti	čtení a zápis čísel; porovnávání; $>$, $<$, $=$; číselná osa	Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů
1.	M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	číselná osa; uspořádání čísel; orientace	
1.	M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítání a odčítání do 20; rozklady čísel; komutativita; opakované sčítání	Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace
1.	M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	slovní úlohy; modelování situací; tvorba úloh; kombinatorika	Osobnostní a sociální výchova – kreativita
1.	M-3-2-01 oorientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	hodiny; den; týden; časové vztahy	
1.	M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	rodinné vztahy; jednoduché situace; závislosti	
1.	M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	tabulky; schémata; posloupnosti; rytmus	Mediální výchova – práce s informacemi
1.	M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	základní tvary; tělesa; prostorová orientace	
1.	M-3-3-02 porovnává délky úseček, měří a odhaduje délku úsečky	porovnávání délky; měření; odhady	

1.	M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• souměrnost; osová souměrnost	
1.	M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• logické úlohy; kombinatorika; prostorová představivost	• Osobnostní a sociální výchova – kreativita
2.	M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• Čísla do 100; modelování množství; číslo jako počet i veličina; zlomky (polovina, třetina...)	• Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání
2.	M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá vztahy rovnosti a nerovnosti	• Čtení a zápis čísel; porovnávání; vztahy $>$, $<$, $=$; orientace v řadě čísel	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování
2.	M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• Číselná osa; porovnávání; záporná čísla intuitivně	
2.	M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• sčítání a odčítání do 100; násobení jako opakované sčítání; komutativita	• Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace
2.	M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, v nichž aplikuje osvojené početní operace	• slovní úlohy (peníze, rodina, doprava); kombinatorika; logické úlohy	• Osobnostní a sociální výchova – kreativita
2.	M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• hodiny (ručičkové i digitální); kalendář; převody času	
2.	M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• závislosti typu „jestliže – pak“; logické řady; vztahy v rodině	
2.	M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• tabulky; schémata; posloupnosti; grafické symboly	• Mediální výchova – práce s informacemi
2.	M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• rovinné útvary; tělesa; vlastnosti (strany, vrcholy); krychlové stavby	

2.	M-3-3-02 porovnáva velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• měření délky; odhady; jednotky (cm, m); obvod a obsah intuitivně	
2.	M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• souměrnost; osa souměrnosti; dokreslování	
2.	M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• nestandardní úlohy; pokus-omyl; logické strategie	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování
3.	M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• Čísla do 1000; modelování množství; číslo jako počet i veličina; kmenové zlomky	• Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání; komunikace; kooperace a kompetice
3.	M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnáva přirozená čísla do 1000, užívá vztahy rovnosti a nerovnosti	• poziční zápis čísla; porovnávání; rozklad na řády; rovnost a nerovnost	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování
3.	M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• Číselná osa; zaokrouhlování; uspořádání čísel	
3.	M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• sčítání a odčítání do 100; malá násobilka; závorky; pořadí operací	• Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace
3.	M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, v nichž aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• slovní úlohy; rovnice intuitivně; kombinatorika; logické úlohy	• Osobnostní a sociální výchova – kreativita
3.	M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• čas; kalendář; časová osa; převody	
3.	M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• závislosti; přímá a nepřímá úměrnost intuitivně; logické řady	
3.	M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• tabulky; schémata; grafické symboly; zákonitosti	• Mediální výchova – práce s informacemi

3.	M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	trojúhelníky; čtyřúhelníky; mnohoúhelníky; tělesa; krychlové stavby	
3.	M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	měření délky; obvod; obsah obdélníku; jednotky	
3.	M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	souměrnost; osa souměrnosti	
3.	M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	nestandardní úlohy; pokus-omyl; strategie řešení; práce s obrázkem	Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování
4.	M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	pamětné strategie; komutativnost a asociativnost; rozklady čísel; násobilka	Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování; seberegulace a sebeorganizace; rozvoj schopností poznávání; kreativita; komunikace; kooperace a kompetice
4.	M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	písemné sčítání, odčítání, násobení; dělení se zbytkem	
4.	M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhlování; odhady; kontrola výsledků; práce s velkými čísly	
4.	M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru přirozených čísel	slovní úlohy; tvorba úloh; modelování situací; práce s kontextem	
4.	M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	zlomky; znázorňování; části celku; sčítání zlomků intuitivně	
4.	M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	desetinná čísla; číselná osa; praktické využití (peníze)	
4.	M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	záporná čísla; číselná osa; jednoduché výrazy	

4.	M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	• sběr dat; třídění; evidence; jednoduché statistiky	• Mediální výchova – práce s informacemi; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
4.	M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• tabulky; diagramy; grafické znázornění dat	
4.	M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	• trojúhelník; čtverec; obdélník; kružnice; konstrukce	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů
4.	M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	• úsečky; obvod; lomená čára; výpočty délek	
4.	M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	• rovnoběžky; kolmice; práce s pravítkem a kružítkem	
4.	M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	• obsah; čtvercová síť; jednotky obsahu	
4.	M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• osová souměrnost; osa souměrnosti; konstrukce	
4.	M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• nestandardní úlohy; logické úlohy; římská čísla; strategie řešení	• Osobnostní a sociální výchova – kreativita
5.	M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	• strategie počítání; rozklady čísel; násobilka; vztahy mezi operacemi	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování; seberegulace a sebeorganizace; rozvoj schopností poznávání; kreativita
5.	M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	• písemné algoritmy; násobení vícemístných čísel; dělení se zbytkem	
5.	M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	• zaokrouhlování; odhady; kontrola výpočtů; práce s velkými čísly	

5.	M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	• slovní úlohy; finanční situace; modelování; tvorba úloh	
5.	M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	• zlomky; převody; porovnávání; sčítání a odčítání jednoduchých zlomků	
5.	M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	• desetinná čísla; číselná osa; praktické využití (peníze, měření)	
5.	M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	• záporná čísla; číselná osa; jednoduché výrazy	
5.	M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose		
5.	M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	• sběr dat; třídění; jednoduchá statistika	• Mediální výchova – práce s informacemi; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
5.	M-5-2-02 čte a sestavuje tabulky a diagramy	• tabulky; sloupcové a kruhové diagramy	
5.	M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	• trojúhelník; čtyřúhelník; kružnice; konstrukce	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů
5.	M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	• obvod; délky; převody jednotek	
5.	M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	• rovnoběžky; kolmice; konstrukce	
5.	M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	• obsah; jednotky obsahu; mříž	
5.	M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• osová souměrnost; osa; konstrukce	

5.	M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	logické úlohy; kombinatorika; strategie řešení	Osobnostní a sociální výchova – kreativita
6.–7.	M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	operace s celými a racionálními čísly; porovnávání; zlomky (krácení, rozšiřování); desetinná čísla; mocniny a odmocniny; převody jednotek	Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování; seberegulace a sebeorganizace
6.–7.	M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	zaokrouhlování; odhady výsledků; práce s kalkulátorem při složitějších výpočtech	
6.–7.	M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	dělitelnost; prvočísla; násobky; NSN, NSD; rozklad na součin; kritéria dělitelnosti	
6.–7.	M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	zlomky; desetinná čísla; procenta; znázorňování na číselné ose; převody mezi tvary	
6.–7.	M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	poměr; trojčlenka; měřítko map a plánů; modelování situací	
6.–7.	M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	procenta; procentová část; základ; slevy a zdražení; praktické úlohy	Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování
6.–7.	M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	algebraické výrazy; proměnná; mnohočleny; úpravy výrazů; vzorce; modelování reálných situací	
6.–7.	M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	rovnice; soustavy rovnic; modelování	

		situací; řešení slovních úloh	
6.–7.	M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a rac. čísel	• modelování situací; numerické postupy; práce s různými strategiemi řešení	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování; kreativita
6.–7.	M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	• sběr dat; tabulky; diagramy; třídění dat; Vennovy diagramy	• Mediální výchova – práce s informacemi; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
6.–7.	M-9-2-02 porovnává soubory dat	• analýza dat; porovnávání; aritmetický průměr	• Mediální výchova – práce s informacemi
6.–7.	M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	• přímá a nepřímá úměrnost; lineární závislosti; grafy	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování
6.–7.	M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	• funkce; tabulky; grafy; vztahy mezi veličinami	• Mediální výchova – práce s informacemi
6.–7.	M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	• funkce v praxi; modelování; různé strategie řešení	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování
6.–7.	M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	• rovinné útvary; konstrukce; modelování; geometrická symbolika	
6.–7.	M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• trojúhelníky; čtyřúhelníky; kružnice; vlastnosti útvarů	
6.–7.	M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	• úhly; měření; výpočty; vztahy mezi úhly	
6.–7.	M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• obsah; obvod; odhady; výpočty	
6.–7.	M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti	• konstrukční úlohy; množiny bodů;	

	k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	kružnice	
6.–7.	M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	• náčrt; konstrukce; práce s nástroji	
6.–7.	M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• shodnost; podobnost; důkazy	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů
6.–7.	M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	• osová a středová souměrnost; zobrazení	
6.–7.	M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• tělesa; vlastnosti; modelování	
6.–7.	M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• objem; povrch; výpočty	
6.–7.	M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	• síť těles; modelování	
6.–7.	M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• zobrazení těles; náčrt	
6.–7.	M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• aplikace geometrie; praktické úlohy	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů; kreativita
6.–7.	M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• logika; kombinatorika; strategie řešení	
6.–7.	M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• prostorová představivost; komplexní úlohy	
8.–9.	M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	• římská čísla; zlomky (krácení, rozšiřování, operace); desetinná čísla včetně záporných; mocniny a odmocniny; převody jednotek; číselná osa; práce s intervaly	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování; rozvoj schopností poznávání

8.–9.	M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	● zaokrouhlování; odhady (strukturální i sémantické); využití kalkulátoru	● Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace
8.–9.	M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	● kritéria dělitelnosti; prvočísla; rozklad na součiny; NSD, nsn; ověřování výroků	● Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování
8.–9.	M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	● zlomky (smíšená čísla, převrácené číslo); desetinná čísla; procenta, promile; číselné výrazy; práce na číselné ose	● Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů ● Finanční gramotnost
8.–9.	M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	● poměr; trojčlenka; měřítko map; dělení v poměru; práce s osnovou přímek	● Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí; ● Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů
8.–9.	M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	● procenta; úrokování; slevy, zdražení; práce s tabulkami a grafy	● Výchova demokratického občana – odpovědné rozhodování ● Mediální výchova – interpretace dat
8.–9.	M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	● výrazy; proměnné; úpravy výrazů; rozklad na součiny; roznásobování; algebraické modelování	● Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů; kreativita
8.–9.	M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	● rovnice; soustavy rovnic; modelování v prostředí (váhy, grafy)	● Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů; rozhodování
8.–9.	M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a rac. čísel	● modelování situací; absolutní hodnota; číselná osa; práce s daty	● Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů; rozvoj schopností poznávání
8.–9.	M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	● množiny; třídění dat; tabulky; diagramy; organizace dat	● Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
8.–9.	M-9-2-02 porovnává soubory dat	● aritmetický průměr; analýza dat;	● Mediální výchova – interpretace vztahu

		porovnávání dat	mediálních sdělení a reality
8.–9.	M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	• přímá a nepřímá úměrnost; lineární funkce; grafy	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů
8.–9.	M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	• funkce; tabulky; grafy; diagramy	• Mediální výchova – práce s informacemi
8.–9.	M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh	• trojúhelník; Pythagorova věta; těžiště; kružnice opsaná a vepsaná	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů
8.–9.	M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	• čtyřúhelníky; mnohoúhelníky; vlastnosti útvarů	
8.–9.	M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	• úhly; měření; vztahy mezi úhly	
8.–9.	M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	• obsah; obvod; kruh; Ludolfovo číslo	
8.–9.	M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru	• Thaletova věta; geometrické konstrukce	
8.–9.	M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	• konstrukce v mříži i rovině	
8.–9.	M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• shodnost; podobnost; konstrukční úlohy	
8.–9.	M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti	• osová a středová souměrnost; posunutí	
8.–9.	M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary	• hranol; jehlan; vlastnosti těles	
8.–9.	M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• objem; povrch; Cavalieriho princip	
8.–9.	M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	• síť těles; modelování	

8.–9.	M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• zobrazení těles	
8.–9.	M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy	• aplikační úlohy; modelování	• Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů
8.–9.	M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh	• kombinatorika; logické úlohy; analogie	• Osobnostní a sociální výchova – kreativita
8.–9.	M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost	• prostorové úlohy; komplexní úlohy	• Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání

5.6 Svět v souvislostech

Základní charakteristika předmětu

Předmět Svět v souvislostech je stěžejním integrovaným předmětem 1. stupně. Propojuje obsah vzdělávacích oblastí Český jazyk a literatura, Informatika (ve 4. a 5. ročníku), Člověk a jeho svět, Umění a kultura, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce. V 1. ročníku je jazyková složka zaměřena především na literární výchovu a práci s textem, zatímco technika čtení a psaní je rozvíjena v samostatném předmětu Čtení a psaní.

Předmět je vyučován ve všech ročnících 1. stupně s celkovou hodinovou dotací 9 hodin týdně v 1. ročníku, 14 hodin týdně ve 2. a 3. ročníku a 18 hodin týdně ve 4. a 5. ročníku. Výuka probíhá zpravidla v delších blocích, které umožňují hlubší porozumění tématům, projektovou práci, propojování vzdělávacích oblastí, terénní výuku i tvůrčí činnosti.

Název předmětu vystihuje jeho základní princip: poznávání světa v souvislostech. Namísto izolovaných poznatků jsou rozvíjeny schopnosti hledat vztahy a propojení – mezi lidmi, přírodou, časem, místem, kulturou i každodenním životem. Výuka vychází z přímé zkušenosti, vlastního prožitku a přirozené zvědavosti.

Významnou roli hraje prostředí školy a jejího okolí. Lokalita v přírodním prostředí Hostavic a v blízkosti Rokytky poskytuje široké možnosti pro terénní a prožitkové učení, pozorování, zkoumání a praktické činnosti. Výuka tak přirozeně propojuje školní učení s reálným světem a podporuje smysluplné porozumění.

Integrace průřezových témat

Ve Světě v souvislostech dochází k postupnému naplňování výstupů všech šesti průřezových témat. Jednotlivá témata jsou zastoupena nerovnoměrně v závislosti na konkrétních očekávaných výstupech, tematických celcích a s nimi spojeném učivu.

Předmět je hlavním nositelem průřezových témat na 1. stupni a vytváří prostor pro jejich přirozené propojování v rámci integrované výuky.

V rámci **Osobnostní a sociální výchovy** se zaměřujeme na oblasti sebepoznání, mezilidských vztahů, spolupráce, komunikace, řešení problémů a odpovědného rozhodování, a to zejména prostřednictvím projektové výuky, skupinové práce a společného sdílení zkušeností.

V rámci **Výchovy demokratického občana** se věnujeme tématům soužití v komunitě, fungování třídy a školy, pravidel, odpovědnosti a základních principů demokratického rozhodování, včetně zapojení do života školy a místního prostředí.

V rámci **Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech** rozvíjíme porozumění světu v širších souvislostech, postupně přecházíme od poznávání bezprostředního okolí k regionu, České republice, Evropě a globálním tématům a vedeme k uvědomění vzájemné propojenosti světa.

V rámci **Multikulturní výchovy** se zaměřujeme na poznávání různých kultur, tradic a způsobů života, rozvoj respektu k odlišnostem a porozumění rozmanitosti, a to i prostřednictvím konkrétních příběhů, zkušeností a situací z každodenního života.

V rámci **Environmentální výchovy** se věnujeme vztahu člověka k přírodě, poznávání místního prostředí a ekosystémů, sledování změn v krajině a rozvoji odpovědného chování vůči životnímu prostředí, přičemž významnou roli hraje terénní výuka v okolí školy.

V rámci **Mediální výchovy** rozvíjíme práci s informacemi, jejich vyhledávání, třídění a kritické posuzování, vedeme k porozumění různým typům sdělení a k tvorbě vlastních výstupů v různých formách.

Rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání ve Světě v souvislostech směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáky k:

- pozorování, zkoumání a pojmenovávání jevů, věcí a vztahů v nejbližším i širším okolí a k hledání jejich souvislostí,
- propojování poznatků z různých vzdělávacích oblastí (příroda, společnost, kultura, zdraví, práce, technologie) do uceleného obrazu světa,
- formulování, sdílení a obhajobě vlastních myšlenek, názorů a závěrů v ústní, písemné i vizuální podobě,
- aktivní práci s různými zdroji poznání (text, obraz, mapa, digitální zdroje, terénní pozorování, experiment), jejich třídění, ověřování a interpretaci,
- tvořivému a estetickému vnímání světa, rozvoji citlivosti k přírodě, kultuře i lidským výtvorům a k vlastní tvůrčí činnosti,
- řešení problémů v reálných situacích, hledání různých postupů a vyhodnocování jejich efektivity,
- praktickým dovednostem využitelným v každodenním životě (orientace v prostoru a čase, práce s materiálem, péče o zdraví, bezpečné a odpovědné chování),
- spolupráci ve skupině, respektu k různým názorům a zkušenostem a schopnosti přijímat a střídat různé role,
- samostatnosti, vytrvalosti, práci s chybou a převzetí odpovědnosti za vlastní učení i společnou práci,
- orientaci v čase a porozumění proměnám světa v souvislostech minulosti, přítomnosti a budoucnosti,
- aktivnímu zapojení do života třídy, školy i místní komunity a k odpovědnému vztahu k prostředí,
- smysluplnému využívání digitálních nástrojů pro vyhledávání informací, dokumentaci, sdílení a prezentaci výsledků práce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Prostřednictvím společných výchovných a vzdělávacích strategií rozvíjíme ve světě v souvislostech klíčové kompetence žáků.

Kompetence k učení

- Organizujeme výuku tematicky a projektově tak, aby žáci vnímali učení jako smysluplné a propojené celky.
- Vedeme k zaznamenávání poznatků různými formami (kresba, myšlenková mapa, zápis, portfolio, fotodokumentace).
- Podporujeme práci s chybou jako přirozenou součást učení a oceňujeme pokrok i proces.
- Zařazujeme pravidelnou reflexi, při níž žáci pojmenovávají, co se naučili a kam se chtějí posunout.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme autentické otázky a situace vycházející z reálného života a zkušenosti žáků.
- Vedeme k formulování otázek, hledání hypotéz, plánování postupu a ověřování výsledků.
- Podporujeme hledání různých řešení, experimentování a vyhodnocování jejich smysluplnosti.

Kompetence komunikativní

- Vytváříme příležitosti k vyjadřování v různých formách (vyprávění, popis, prezentace, diskuse, tvůrčí psaní).
- Vedeme k přesnému, srozumitelnému a kultivovanému projevu a k aktivnímu naslouchání.
- Pracujeme s různými zdroji informací a učíme rozlišovat fakta, názory a interpretace.

Kompetence sociální a personální

- Organizujeme spolupráci ve dvojicích a skupinách, ve kterých žáci přijímají a střídají různé role.
- Podporujeme sebehodnocení a vzájemnou zpětnou vazbu v bezpečném prostředí.
- Vytváříme podmínky, aby každý žák mohl zažít úspěch a byl aktivní součástí skupiny.

Kompetence občanské

- Otevíráme témata soužití, pravidel, odpovědnosti a zapojení do života třídy, školy i komunity.
- Vedeme k respektu k druhým, k vnímání kulturního a přírodního dědictví a k jeho ochraně.
- Propojujeme výuku s reálným prostředím školy a okolí (Hostavice, Rokytko) a podporujeme aktivní vztah k místu.

Kompetence pracovní

- Vedeme k bezpečnému a účelnému zacházení s pomůckami, materiály a nástroji.
- Podporujeme plánování práce, vytrvalost, dokončování úkolů a odpovědnost za výsledek.
- Rozvíjíme praktické dovednosti využitelné v každodenním životě.

Kompetence digitální

- Vedeme k smysluplnému využívání digitálních nástrojů pro vyhledávání informací, dokumentaci a prezentaci.
- Učíme kriticky posuzovat digitální obsah a pracovat s informacemi v různých formátech.
- Podporujeme bezpečné a odpovědné chování v digitálním prostředí.
- Digitální technologie využíváme jako prostředek učení, nikoli jeho cíl.

Očekávané výstupy, učivo, mezipředmětové vazby, průřezová témata

Ročník	Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky
Člověk a jeho svět – Místo, kde žijeme			
1.	ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• Orientace v okolí školy a domova • Plán třídy, školy a nejbližšího okolí • Bezpečná cesta do školy – riziková místa a situace • Prostředí obce	• Osobnostní a sociální výchova – seberegulace, bezpečné chování • Výchova demokratického občana – pravidla bezpečnosti • Dopravní výchova – chodec
2.–3.	ČJS-3-1-01 orientuje se v místě bydliště a v obci; popíše cestu do školy	• Obec a město – části, poloha v krajině, minulost a současnost	• Environmentální výchova – ekosystémy, vliv krajiny na život
2.–3.	ČJS-3-1-02 začlení svou obec do příslušného kraje; pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí	• Kraj a region – Praha 14 a okolí • Orientace v krajině – světové strany, orientační body • Dopravní síť v obci	• Výchova demokratického občana – obec, samospráva • Terénní výuka v okolí Hostavic
4.–5.	ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu	• Regiony ČR – Praha, vybrané oblasti	• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa, EU, globální pohled
4.–5.	ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy; řídí se zásadami bezpečného pohybu	• Naše vlast – domov, krajina, národ • Státní zřízení – základy politického systému ČR, státní symboly	• Výchova demokratického občana – státní moc, demokracie
4.–5.	ČJS-5-1-03 rozlišuje náčrty, plány a základní typy map; vyhledává údaje o ČR a Evropě	• Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování	• Digitální kompetence – práce s online mapami
4.–5.	ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury	• Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	• Multikulturní výchova – různé způsoby života ve světě

4.–5.	ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích		
4.–5.	ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a jejich zástupce; zná státní symboly		
Člověk a jeho svět – Lidé kolem nás			
1.	ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi; projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků	● Rodina – role a vztahy, příbuzenství ● Pravidla třídy a školy ● Povolání v nejbližším okolí dítěte ● Základní pravidla společenského chování	● Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy, empatie ● Multikulturní výchova – lidské vztahy, odlišnosti
1.	ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností		
2.–3.	ČJS-3-2-01 projevuje toleranci k odlišnostem; dodržuje pravidla soužití	● Soužití lidí – komunikace, principy demokratického soužití ● Chování lidí – vlastnosti, etické zásady, zvládání emocí ● Rizikové situace a jejich předcházení ● Základní povolání a pracovní činnosti	● Osobnostní a sociální výchova – komunikace, řešení konfliktů ● Výchova demokratického občana – principy demokracie ● Multikulturní výchova – tolerance a respekt
2.–3.	ČJS-3-2-02 odvodí a popíše různá povolání a jejich přínos pro společnost		
4.–5.	ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi; vyvodí a dodržuje pravidla soužití ve škole, v rodině, v obci	● Mezilidské vztahy a komunikace ● Právo a spravedlnost – lidská práva, práva dítěte, práva a povinnosti žáka ● Vlastnictví – soukromé, veřejné, společné ● Peníze – hotovostní a bezhotovostní platby, rozpočet, spoření, půjčky	● Výchova demokratického občana – práva dítěte, demokratické hodnoty ● Osobnostní a sociální výchova – řešení konfliktů, asertivita ● Finanční gramotnost ● Multikulturní výchova – solidarita, princip sociálního smíru
4.–5.	ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se nemohou tolerovat		
4.–5.	ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích; vysvětlí, proč spořit a kdy si půjčovat		

Člověk a jeho svět – Lidé a čas			
1.	ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě; rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• Určování času – hodiny, dny, měsíce, roční období • Denní režim a jeho plánování • Rodinné příběhy – minulost a přítomnost • Výročí a svátky v rodině a třídě	• Osobnostní a sociální výchova – sebeorganizace, plánování • ČJL – vyprávění příběhů z minulosti
2.–3.	ČJS-3-3-01 pracuje s časovými údaji; orientuje se v čase a dějích	• Orientace v čase – letopočet, generace, kalendář • Státní svátky a významné dny • Proměny způsobu života – bydlení, předměty, zvyky • Regionální památky – Hostavice, Praha 14 • Báje, mýty a pověsti kraje	• Mediální výchova – práce s různými zdroji • Environmentální výchova – vztah člověka a krajiny v čase • Exkurze do regionálního muzea nebo galerie
2.–3.	ČJS-3-3-02 pojmenuje rodáky, kulturní a historické památky regionu; popíše jejich význam		
2.–3.	ČJS-3-3-03 uplatňuje poznatky o lidské společnosti a soužití; porovnává minulost a současnost na příkladech		
4.–5.	ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji; využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději	• Dějiny jako časový sled událostí – klíčové epochy • Kulturní dědictví regionu – péče o památky • Obory zkoumající minulost – archeologie, historie, muzeologie • Srovnání životního stylu v minulosti a přítomnosti	• Environmentální výchova – proměny krajiny v čase • Mediální výchova – práce s informačními zdroji • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – ČR v evropském historickém kontextu
4.–5.	ČJS-5-3-02 využívá knihovny, sbírky muzeí a galerie jako informační zdroje pro pochopení minulosti		
4.–5.	ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik		

Člověk a jeho svět – Rozmanitost přírody			
1.	ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	● Roční období a jejich znaky – proměny přírody ● Pozorování živočichů a rostlin v okolí školy ● Třídění přírodnin – jednoduché skupiny ● Terénní vycházky – park Pilská, Rokytky	● Environmentální výchova – ekosystémy, základní podmínky života ● Terénní výuka v přírodním zázemí školy ● Osobnostní a sociální výchova – pozornost a trpělivost při pozorování
1.	ČJS-3-4-02 rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků; uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě		
2.–3.	ČJS-3-4-01 porovnává proměny přírody v ročních obdobích	● Vlastnosti látek – třídění, změny skupenství, měření ● Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti, oběh v přírodě ● Základní skupiny rostlin, hub a živočichů ● Jednoduché pokusy a měření ● Živá a neživá příroda v okolí školy	● Environmentální výchova – základní podmínky života, vztah člověka k přírodě ● Badatelská výuka – pozorování a pokus ● Terénní výuka – mokřady Rokytky
2.–3.	ČJS-3-4-02 třídí přírodniny; uvede příklady rostlin, hub a živočichů ve známé lokalitě		
2.–3.	ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny látek; určuje jejich vlastnosti; měří základní veličiny		
4.–5.	ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody; princip rovnováhy přírody	● Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období ● Nerosty, horniny a půda – vznik, vlastnosti, hospodářský význam ● Životní podmínky – ovzduší, vodstvo, půdy, podnebí a počasí ● Rovnováha v přírodě – základní společenstva, vzájemné vztahy	● Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí ● Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – globální ekologické problémy ● Digitální kompetence – dokumentace pozorování
4.–5.	ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru střídání ročních období		
4.–5.	ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách; zdůvodní vzájemné vztahy mezi organismy		
4.–5.	ČJS-5-4-04 porovnává základní projevy života na konkrétních organismech; třídí organismy; využívá klíče a atlasy		

4.–5.	ČJS-5-4-05 zhodnotí konkrétní činnosti člověka v přírodě; rozlišuje, co prostředí podporuje nebo poškozuje	• Ochrana přírody – odpovědnost, ochrana rostlin a živočichů, odpady • Pokus s hypotézou a závěrem – badatelský protokol	• Terénní výuka – přírodní rezervace v okolí Hostavic
4.–5.	ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus; naplánuje a zdůvodní postup; vyhodnotí a vysvětlí výsledky		
Člověk a jeho svět – Člověk a jeho zdraví			
1.	ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a zdravotně preventivní návyky; projevuje vztah ke zdraví	• Lidské tělo – základní části, hygienické návyky, sebeobsluha • Zdravý denní režim – spánek, výživa, pohyb • Bezpečné chování – riziková prostředí, silniční provoz • Neznámí lidé – zásady chování • Tísňová čísla – 112, 150, 155, 158	• Osobnostní a sociální výchova – seberegulace, zdraví • Výchova demokratického občana – pravidla bezpečnosti • Dopravní výchova – chodec v provozu
1.	ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování; jedná tak, aby neohrožoval zdraví své ani jiných		
1.	ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; ovládá komunikaci s operátory tísňových linek		
1.	ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		
2.–3.	ČJS-3-5-01 uplatňuje hygienické návyky; zvládá ošetření drobných poranění	• Zdravý životní styl – výživa, pohyb, odpočinek, pitný režim • Nemoci a úrazy – prevence, drobná první pomoc • Bezpečné chování v silničním provozu – chodec, cyklista • Mimořádné události – požár, evakuace, záchranný systém	• Osobnostní a sociální výchova – péče o zdraví, zodpovědnost • Dopravní výchova • Výchova demokratického občana – integrovaný záchranný systém
2.–3.	ČJS-3-5-02 uplatňuje základní pravidla bezpečného chování v silničním provozu		
2.–3.	ČJS-3-5-03 chová se bezpečně v rizikovém prostředí; odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná		
2.–3.	ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny při mimořádných událostech		

4.–5.	ČJS-5-5-01 využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života	• Lidské tělo a jeho funkce – stavba, fyziologie, biologické potřeby • Vývoj jedince – od narození do dospělosti; dospívání • Duševní hygiena – plánování, odpočinek, stres • Návykové látky – alkohol, tabák, drogy – odmítání a prevence • Závislosti – hrací automaty, internet • První pomoc – drobná poranění, přivolání záchranky • Bezpečnost v dopravě – chodec a cyklista	• Osobnostní a sociální výchova – seberegulace, zodpovědnost za zdraví • Výchova demokratického občana – bezpečnost, práva a povinnosti • Dopravní výchova – cyklistická způsobilost
4.–5.	ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života; orientuje se ve vývoji dítěte		
4.–5.	ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek		
4.–5.	ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví; správně vyhodnotí dopravní situaci jako chodec a cyklista		
4.–5.	ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích odmítání návykových látek		
4.–5.	ČJS-5-5-06 uplatňuje dovednosti a návyky pro podporu zdraví a jeho preventivní ochranu		
4.–5.	ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění; zajistí lékařskou pomoc		
Umění a kultura – Hudební výchova			
1.	HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	• Říkadla a jednoduché písně – rozsah kvinty • Rytmická výchova – taktování, deklamace • Základní nástroje Orffova instrumentáře • Pohybové vyjádření hudby • Poslech a slovní reflexe hudby	• ČJL – literární texty písní, rytmus a rým • Osobnostní a sociální výchova – kreativita, spolupráce při zpěvu
1.	HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty		
1.	HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		
1.	HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu; vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku		
1.	HV-3-1-05 rozlišuje kvality tónů; rozpozná tempové a dynamické změny		

1.	HV-3-1-06 rozpozná hudební nástroje; odliší vokální a instrumentální hudbu		
2.–3.	HV-3-1-01 rozvíjí pěvecké dovednosti; zpívá čistě v jednohlase	• Rozvoj zpěvu – hlasová hygiena, intonace, dýchání • Orffův instrumentář – rytmický a melodický doprovod • Hudební pohyb a tanec – lidové tance a hry • Poslech a rozhovor o hudbě – charakter, nálada	• Mediální výchova – vnímání uměleckého sdělení • Multikulturní výchova – hudební tradice různých národů • Osobnostní a sociální výchova – spolupráce, naslouchání
2.–3.	HV-3-1-02 rytmitizuje texty; využívá jednoduché nástroje k doprovodu		
2.–3.	HV-3-1-04 pohybem vyjadřuje hudební parametry; tančí jednoduché pohybové hry		
2.–3.	HV-3-1-05 rozlišuje tempové a dynamické změny; popisuje charakter hudby		
2.–3.	HV-3-1-06 rozpozná hudební nástroje; odliší různé typy hudby		
4.–5.	HV-5-1-01 zpívá v jednohlase nebo dvojhase v dur i mol; využívá pěvecké dovednosti	• Hlasová výchova – dur, moll, dvouhlasý zpěv • Elementární notace – notová osnova • Hudební forma – píseň, dvojdílná a trojdílná forma • Improvizace – pentatonika, ostinato • Hudební styly a žánry – lidová, vážná, populární hudba • Kulturní akce – návštěva koncertu nebo besedy s hudebníkem	• Multikulturní výchova – hudba různých kultur • Mediální výchova – interpretace uměleckého sdělení • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – hudba jako součást evropské kultury
4.–5.	HV-5-1-02 realizuje melodii nebo píseň zapsanou pomocí not		
4.–5.	HV-5-1-03 využívá jednoduché nástroje k reprodukci motivů skladeb		
4.–5.	HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně nebo skladby		
4.–5.	HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry; improvizuje v pentatonice		
4.–5.	HV-5-1-06 rozlišuje na základě poslechu základní hudební styly a žánry		
4.–5.	HV-5-1-07 orientuje se v jednoduchém schématu notové osnovy; čte noty v houslovém klíči		

Umění a kultura – Výtvarná výchova			
1.	VV-3-1-01 rozpoznává a porovnává různé linie, barvy, tvary, objekty a struktury	● Základní výtvarné techniky – kresba, malba, tisk, koláž ● Barvy – primární, sekundární, míchání ● Příroda jako inspirace a materiál pro tvorbu ● Sdílení a reflexe výtvarných prací ● Jednoduché prostorové tvoření	● Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání, emoce skrze tvorbu ● Environmentální výchova – příroda jako zdroj inspirace
1.	VV-3-1-02 vyjadřuje výtvarně vlastní zkušenosti, pocity a prožitky		
1.	VV-3-1-03 přistupuje k vizuálně obrazným vyjádřením jako k příležitosti pro vyjádření emocí		
1.	VV-3-1-04 rozlišuje vyjadřovací prostředky výtvarného umění (linie, barva, tvar)		
1.	VV-3-1-05 popíše a pojmenuje vlastní výtvarnou práci i práci spolužáků		
2.–3.	VV-3-1-01 rozlišuje a třídí linie, barvy, tvary, objekty	● Výtvarné techniky – tempera, linoryt, textilní tvorba, modelování ● Smyslová citlivost – hmat, zrak, sluch jako zdroj výtvarné inspirace ● Práce s přírodními materiály ● Návštěva výstavy nebo galerie ● Základy prostorové tvorby – model, instalace	● Environmentální výchova – příroda jako výtvarný motiv i materiál ● Osobnostní a sociální výchova – empatie, komunikace o umění ● Multikulturní výchova – výtvarné tradice různých kultur
2.–3.	VV-3-1-02 experimentuje s různými výtvarnými materiály a technikami		
2.–3.	VV-3-1-03 využívá výtvarnou tvorbu pro vyjádření subjektivní zkušenosti		
2.–3.	VV-3-1-04 vědomě uplatňuje výtvarné prostředky při tvorbě		
2.–3.	VV-3-1-05 komunikuje o výtvarných pracích – vlastních i cizích		
4.–5.	VV-5-1-01 vědomě uplatňuje výtvarné prostředky ke sdělení zkušeností a emocí	● Výtvarné vyjadřování v různých technikách – koláž, grafika, digitální média ● Vizuální komunikace – reklama, plakát, logo, fotografie ● Setkání s uměním – analýza uměleckých děl	● Mediální výchova – kritické čtení obrazových sdělení ● Multikulturní výchova – umění různých epoch a kultur ● Digitální kompetence – digitální tvorba a dokumentace
4.–5.	VV-5-1-02 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření		
4.–5.	VV-5-1-03 při tvorbě vychází z vlastního vnímání a prožitku; rozvíjí subjektivitu		

4.–5.	VV-5-1-04 ověřuje komunikační účinky svých výtvarných vyjádření	• Tvorba a reflexe – sdílení a hodnocení vlastních výstupů	
4.–5.	VV-5-1-05 interpretuje vizuálně obrazná vyjádření; rozlišuje různá sdělení v obrazových médiích		
4.–5.	VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálního vyjádření		
Člověk a svět práce			
1.	ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• Práce s papírem – stříhání, lepení, skládání • Práce s přírodním materiálem – listy, kameny, větvičky, hlína • Jednoduché stavebnice a konstrukční hry • Bezpečnost při práci – nástroje, pořádek na pracovním místě	• Osobnostní a sociální výchova – trpělivost, dokončování práce • Environmentální výchova – ekologické využívání materiálů
1.	ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a jednoduché předlohy		
1.	ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti při práci se stavebnicemi a konstrukčními prvky		
2.–3.	ČSP-3-1-01 pracuje s různými materiály; vytváří jednoduché předměty	• Práce s textilem – steh, šití jednoduchých výrobků • Práce s keramikou a hlinou – modelování, tvarování • Práce podle návodu – postup, výběr nástrojů • Pěstitelství – osivo, klíčení, péče o rostlinu • Sezónní práce – záhon nebo truhlík v okolí školy • Příprava jednoduchého stolování – prostírání, pravidla stolování	• Environmentální výchova – vztah k přírodě, udržitelné využívání zdrojů • Osobnostní a sociální výchova – trpělivost, péče, odpovědnost • Terénní propojení – zahrada a park Pilská • Multikulturní výchova – stolování jako kulturní zvyk
2.–3.	ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy; plánuje postup		
2.–3.	ČSP-3-3-01 provádí jednoduché pěstitelské práce; pečuje o pokojové rostliny		
2.–3.	ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny		
2.–3.	ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování		
2.–3.	ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování		

4.–5.	ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi výrobky na základě vlastní představivosti	● Ruční práce s různými materiály – textil, keramika, dřevo, recykláž ● Lidové tradice a řemesla – lidový oděv, hračky, dekorace ● Výběr vhodných nástrojů a pomůcek ● Bezpečnost práce a hygiena pracovního místa	● Multikulturní výchova – tradiční řemesla a lidová kultura ● Environmentální výchova – udržitelná výroba a spotřeba ● Osobnostní a sociální výchova – plánování, odpovědnost za výsledek
4.–5.	ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic		
4.–5.	ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu		
4.–5.	ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti		
4.–5.	ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	● Stavebnice – montáž a demontáž, prostorové a konstrukční modely ● Práce s návodem a jednoduchým náčrtem ● Bezpečnost při konstrukčních pracích – první pomoc při drobném úrazu	● Digitální kompetence – propojení s programováním a algoritmizací ● Osobnostní a sociální výchova – systematické myšlení, plánování postupu
4.–5.	ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu		
4.–5.	ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném úrazu		
4.–5.	ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	● Základní podmínky pro pěstování rostlin – půda, výživa, osivo ● Pěstování rostlin ze semen v místnosti a na záhonu ● Pěstování pokojových rostlin ● Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie ● Bezpečnost a hygiena při pěstitelských pracích	● Environmentální výchova – vztah člověka k přírodě, udržitelnost ● Propojení s tématy: rovnováha v přírodě, od semínka k talíři ● Terénní výuka – zahrada a park Pilská
4.–5.	ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny		
4.–5.	ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní		
4.–5.	ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu		

4.–5.	ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	● Základní vybavení kuchyně ● Výběr, nákup a skladování potravin ● Příprava jednoduchého pokrmu – technika, postup, bezpečnost ● Pravidla správného stolování ● Hygiena a bezpečnost práce v kuchyni	● Environmentální výchova – udržitelná spotřeba, zdravá výživa ● ČJS-5-5-01 – propojení s tématem zdraví a výživa ● Osobnostní a sociální výchova – odpovědnost, spolupráce při přípravě pokrmu ● Multikulturní výchova – jídlo jako kulturní fenomén
4.–5.	ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm		
4.–5.	ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování		
4.–5.	ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch; dodržuje základy hygieny a bezpečnosti v kuchyni		
Informatika			
4.–5.	I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	● Data, informace a modelování: sběr a záznam dat (text, číslo, barva, obraz, zvuk); hodnocení dat a vyvozování závěrů; kódování – značky, piktogramy, symboly; pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy ● Algoritmizace a programování: postup řešení – kroky, vstupy, výstupy; opakování, podprogramy; sestavení programu v blokovém prostředí (např. Scratch); ověřování a oprava kódu ● Informační systémy: systémy v okolí žáka – prvky a vztahy; práce se strukturovanými daty – seznam, tabulka, záznam, úprava záznamu	● Digitální kompetence – práce s daty, algoritmické myšlení ● Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů, systematické myšlení ● Mediální výchova – kritická práce s informacemi a zdroji ● Propojení s ostatními složkami SvS – dokumentace pozorování, prezentace výstupů ● Vhodné nástroje: Scratch, Code.org, jednoduché tabulkové editory
4.–5.	I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji		
4.–5.	I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu		
4.–5.	I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů		
4.–5.	I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení		
4.–5.	I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy		
4.–5.	I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu; najde a opraví případnou chybu		

4.–5.	I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	● Digitální technologie: digitální zařízení a jejich účel; ovládání aplikací; uložení a správa souborů; sdílení dat; uživatelské účty a hesla; bezpečná práce s digitálním zařízením	
4.–5.	I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data		
4.–5.	I-5-4-01 najde a spustí aplikaci; pracuje s daty různého typu		
4.–5.	I-5-4-02 propojí digitální zařízení; uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí		
4.–5.	I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi		
Jazyk a jazyková komunikace – literární výchova a práce s textem			
1.	ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	● Pohádky, říkadla, básničky a krátké příběhy ● Přednes a dramatizace ● Práce s ilustrací a obrázkovými příběhy ● První čtenářské zážitky ● Poznámka: technika čtení a psaní je součástí předmětu Čtení a psaní	● Osobnostní a sociální výchova – emoce a příběhy ● Koordinace s předmětem Čtení a psaní ● Multikulturní výchova – příběhy z různých kultur
1.	ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu		
1.	ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších; odlišuje pohádku od ostatních vyprávění		
1.	ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele		
2.–3.	ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	● Pohádka, bajka, příběh, poezie – žánrové rozlišení ● Dětská literatura a její autoři ● Práce s textem – hledání klíčových informací, kladení otázek ● Čtenářský deník – záznam dojmů a postřehů	● Mediální výchova – interpretace mediálních sdělení ● Osobnostní a sociální výchova – empatie, porozumění druhým skrze literaturu
2.–3.	ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností; tlumočí obsah sdělení druhých		
2.–3.	ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů		

2.–3.	ČJL-5-3-04 rozlišuje základní literární druhy a žánry – pohádku, bajku, pověst, básničku	• Dramatizace a tvůrčí práce s textem	• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – literatura ze světa
2.–3.	ČJL-5-3-05 orientuje se v textu; formuluje ústně i písemně dojmy z četby a vlastní prožitky		
4.–5.	ČJL-5-3-01 vyjadřuje vlastní prožitky z četby; rozeznává témata a motivy v textu	• Rozšiřování čtenářských zážitků – rozmanitost žánrů • Literární témata propojená s průřezovými tématy • Autorská tvorba žáků – vlastní psaní příběhů a básní • Prezentace čtenářských výstupů – beseda o knize • Práce s různými informačními zdroji	• Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení • Multikulturní výchova – literatura různých kultur a epoch • Digitální kompetence – práce s digitálními texty a zdroji
4.–5.	ČJL-5-3-02 reprodukuje text; tlumočí obsah; pracuje s různými typy textů		
4.–5.	ČJL-5-3-03 rozlišuje umělecký a neumělecký text; uvede příklady různých žánrů		
4.–5.	ČJL-5-3-04 porovnává různé literární žánry; pojmenuje znaky pohádky, pověsti, básně		
4.–5.	ČJL-5-3-05 orientuje se v textu; formuluje dojmy z četby a vlastní postoje		
4.–5.	ČJL-5-3-06 rozlišuje rytmus a rým; reaguje na obsah básně nebo prózy		

5.7 Přírodovědný seminář

Základní charakteristika předmětu

Přírodovědný seminář je vyučován ve všech ročnících 2. stupně. Hodinová dotace předmětu je čerpána z následujících vzdělávacích oborů: Člověk a příroda (11 hodin), Informatika (2 hodiny), Člověk a zdraví (1 hodina) a Člověk a svět práce (2 hodiny).

Předmět je zaměřen na rozvoj komplexního porozumění přírodním jevům, procesům a systémům, a to s důrazem na jejich vzájemné propojení a praktické uplatnění v každodenním životě. Výuka vychází z badatelských postupů, terénního vzdělávání a práce s reálnými daty, přičemž podporuje schopnost žáků klást otázky, formulovat hypotézy, provádět pozorování a experimenty a vyvozovat závěry.

Předmět je zpravidla organizován do 2 dvouhodinových bloků týdně, tedy s celkovou dotací 4 hodin týdně. Tento formát umožňuje hlubší zkoumání témat, realizaci laboratorních a terénních aktivit, projektovou práci i delší diskuse. V každém čtvrtletí je zařazen tzv. seminářový den, který je věnován exkurzím, celodenním projektům či specifickým školním programům. Tyto aktivity umožňují žákům aplikovat teoretické poznatky v praxi, rozvíjet dovednosti práce v terénu a posilovat vztah k přírodě a jejímu poznávání.

Cílem Přírodovědného semináře je rozvoj klíčových kompetencí žáků, zejména schopnosti pozorovat a zkoumat přírodní jevy, pracovat s daty, chápat přírodní zákonitosti v širších souvislostech, kriticky vyhodnocovat informace a uplatňovat přírodovědné poznatky při řešení reálných problémů. Předmět podporuje také orientaci v aktuálních environmentálních tématech, rozvoj odpovědného vztahu k přírodě a porozumění udržitelnosti života na Zemi.

Integrace průřezových témat

V Přírodovědném semináři dochází k postupnému naplňování výstupů všech šesti průřezových témat. Jednotlivá témata jsou zastoupena nerovnoměrně v závislosti na konkrétních očekávaných výstupech a s nimi spojenému učivu.

V rámci **Osobnostní a sociální výchovy** se zaměřujeme na oblasti sebepoznání, spolupráce, komunikace, řešení problémů a odpovědného rozhodování, zejména při badatelské a projektové práci.

V rámci **Výchovy demokratického občana** se věnujeme tématům odpovědného jednání, bezpečnosti, fungování společnosti a vztahu člověka k prostředí, včetně posuzování dopadů lidské činnosti na přírodu.

V rámci **Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech** rozvíjíme témata globálních problémů, klimatické změny, udržitelnosti, energetiky a biodiverzity, a porovnáváme situaci v různých regionech světa.

V rámci **Multikulturní výchovy** se zaměřujeme na respekt k různým způsobům života, tradičním znalostem o přírodě, kulturním přístupům k využívání přírodních zdrojů a na porozumění rozdílným environmentálním podmínkám v různých částech světa.

V rámci **Environmentální výchovy** se věnujeme tématům vztahu člověka a přírody, dopadům lidské činnosti na ekosystémy, ochraně přírody, udržitelnosti a odpovědnému chování v každodenním životě.

Rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v Přírodovědném semináři směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- rozvíjení schopnosti samostatně pozorovat a experimentovat, kriticky posuzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry pro další práci,
- propojování poznatků z fyziky, chemie, přírodopisu a geografie do širších celků a porozumění přírodním jevům v jejich komplexnosti,
- využívání odborných pojmů, modelů a schémat k popisu přírodních procesů a k vysvětlování jejich příčin a důsledků,
- práci s daty, jejich sběru, třídění, interpretaci a vizualizaci, včetně využívání digitálních nástrojů,
- kritickému vyhodnocování informací z různých zdrojů, včetně médií, populárně-naučných textů a digitálních zdrojů,
- spolupráci v týmu, rozdělování rolí, sdílení odpovědnosti a prezentaci společných výsledků,
- odpovědnému přístupu k přírodě, uvědomění si dopadů lidské činnosti a hledání udržitelných řešení,
- bezpečnému a odpovědnému chování při experimentální a terénní práci,
- využívání digitálních technologií k modelování, měření, dokumentaci a prezentaci výsledků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Prostřednictvím společných výchovných a vzdělávacích strategií vedeme žáky v přírodovědném semináři k rozvoji klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- Rozvíjíme schopnost žáků samostatně získávat, analyzovat a vyvozovat informace z různých zdrojů, jako jsou pozorování v terénu, laboratorní měření, mapy, grafy, digitální data a odborné texty.
- Vedeme žáky k používání odborných pojmů a modelů, přičemž je učíme uvádět přírodní jevy do širších souvislostí.
- Zadáváme úkoly, které vyžadují aplikaci teoretických poznatků na praktické situace, například při práci s reálnými daty, při experimentu nebo při řešení environmentálních problémů.

- Vyžadujeme prezentaci výsledků práce, což zahrnuje přípravu, pečlivou organizaci a dodržení předepsaného formátu (ústní prezentace, poster, digitální výstup, badatelský protokol).
- Podporujeme zodpovědný přístup k hodnocení tím, že žáci spolupracují na sebehodnocení i hodnocení spolužáků, což jim umožňuje porozumět procesu učení a posoudit vlastní výkony.
- Dáváme žákům pravidelnou zpětnou vazbu, která je vede k postupnému zlepšování kvality jejich práce a schopnosti splnit úkoly na vysoké úrovni.

Kompetence k řešení problémů

- Podporujeme žáky v samostatném odvozování závěrů z pozorování, měření a experimentů.
- Vedeme je k rozpoznávání souvislostí mezi příčinami a důsledky přírodních jevů a k odhadu možného vývoje či dopadů na člověka a prostředí.
- Učíme je formulovat hypotézy, navrhnout postupy jejich ověření a kriticky posuzovat výsledky.
- Podporujeme je v hledání různých variant řešení přírodovědných problémů, například v oblasti energetiky, ekologie či zdraví.

Kompetence komunikativní

- Podporujeme žáky v rozvoji schopnosti přesně, logicky a kultivovaně formulovat své názory a závěry o přírodních jevech.
- Využíváme moderní technologie k vyhledávání informací, práci s daty a komunikaci výsledků (digitální mapy, měřicí aplikace, vizualizace dat).
- Žáky učíme správnému používání fyzikálních, chemických, biologických a geografických pojmů v relevantních souvislostech.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k samostatnému myšlení a kultivovanému vyjádření vlastního názoru.
- Podporujeme sebereflexi – žáci analyzují vlastní postupy při experimentu, práci v terénu či řešení úkolu.
- Posilujeme spolupráci žáků v týmech při řešení komplexních úkolů, laboratorních pracích, projektech a terénních aktivitách.
- Učíme žáky respektovat různé pracovní styly a přispívat k efektivní spolupráci.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k odpovědnému vztahu k přírodě a k pochopení dopadů lidské činnosti na životní prostředí.
- Učíme je posuzovat různé způsoby využívání přírodních zdrojů a jejich dopady na společnost.
- Podporujeme orientaci v aktuálních environmentálních tématech a schopnost aktivně se zapojit do jejich řešení.

Kompetence pracovní

- Motivujeme žáky k pečlivosti při plnění úkolů, učíme je plánování a organizaci práce s důrazem na kvalitu a bezpečnost.
- Zadáváme dlouhodobé projekty, které vyžadují rozdělení práce na etapy, plánování času a zodpovědnost za dokončení úkolů ve stanoveném termínu.
- Dáváme žákům možnost samostatně si organizovat své pracovní prostředí, například při laboratorních pracích nebo terénních pozorováních.
- Učíme žáky bezpečně a odpovědně pracovat s odborným vybavením, materiály a digitálními nástroji.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních nástrojů a technologií při měření, modelování, dokumentaci a prezentaci výsledků.
- Důraz klademe na bezpečnost a odpovědné chování v digitálním prostředí při vyhledávání a sdílení informací o přírodovědných tématech.
- Podporujeme kritické posuzování digitálních zdrojů, dat a vizualizací.

Integrované tematické celky

Klíčové výstupy všech vzdělávacích oborů zahrnutých v přírodovědném semináři naplňujeme prostřednictvím čtvrtletních integrovaných tematických celků. Osm celků tvoří celistvý dvouletý cyklus.

6. a 7. ročník,

- Z čeho se skládá svět – makrosvět
- Energie I
- Vesmír
- Země A

- Gramotnosti I – digitální
- Z čeho se skládá svět – mikrosvět
- Pohyb, síla, gravitace
- Země B

8. a 9. ročník

- Biologie člověka a základ organické chemie a genetiky
- Ekosystémy A – živá příroda
- ČR A – zeměpisné a přírodovědné poměry
- Optika, světlo, elektřina, elektromagnetismus

- Gramotnosti II – digitální
- Ekosystémy B – zoologie
- ČR B – zeměpisné a přírodovědné poměry
- Energie II – jádro, ekologie

Očekávané výstupy, učivo, mezipředmětové vazby, průřezová témata

Ročník	Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky
6.–7.	CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek	skupenství hustota rozpustnost měření fyzikálních veličin (hmotnost, objem, teplota) práce s měřidly jednoduché algoritmy postupu při pokusu digitální záznam měření jednoduché grafy a tabulky	Osobnostní a sociální výchova – spolupráce při pokusech Digitální kompetence – digitální měření Digitální kompetence – práce s daty
6.–7.	CH-9-2-02 připraví prakticky roztok daného složení (příp. vypočítá složení roztoku)		
6.–7.	F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa		
6.–7.	F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů (základ)		
6.–7.	I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat		
6.–7.	CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky	směsi a jejich oddělování (filtrace, sedimentace, destilace) pozorovatelné projevy chemických reakcí bezpečnost práce s chemickými látkami vizuální znázornění postupu oddělování směsí jednoduché schéma chemické reakce	Environmentální výchova – dopady chemických látek Mediální výchova – interpretace infografik Digitální kompetence – dokumentace pokusů Mediální výchova – práce se schématy
6.–7.	CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi		
6.–7.	CH-9-4-01 uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání (později: rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí)		
6.–7.	CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí		
6.–7.	P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	základní znaky života vztah mezi živou a neživou přírodou pozorování přírodních objektů	

6.–7.	P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	• práce s mapou a jednoduchými geografickými daty • digitální záznam pozorování • jednoduché vizualizace (schémata, mapy)	
6.–7.	Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii		
6.–7.	F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	• formy energie: mechanická, tepelná, světelná, zvuková, elektrická • přeměny energie v běžných situacích • zdroje a výroba energie (v základní rovině) • jednoduché stroje • digitální měření teploty • jednoduché grafy teplotních změn	• Mediální výchova – práce s infografikou • Digitální kompetence – digitální měření • Osobnostní a sociální výchova – spolupráce při experimentech
6.–7.	F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem		
6.–7.	CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	• tepelné jevy: teplo, teplota, měření teploty vedení, proudění a záření • izolace a přenos tepla • změny skupenství v souvislosti s teplem, experimenty • digitální měření teploty pomocí senzorů • jednoduché vizualizace teplotních změn • obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, odpovědná spotřeba energie, bezpečnost práce s energiemi	• Environmentální výchova – energetická náročnost a úspory • Digitální kompetence – měření teploty • Mediální výchova – interpretace grafů • Environmentální výchova – udržitelnost
6.–7.	F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí		
6.–7.	<i>F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí</i>		
6.–7.	F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	• Sluneční soustava: planety, měsíce,	• Mediální výchova – práce

6.–7.	Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	komety, asteroidy; základní charakteristiky ● pohyby Země: rotace, oběh, vznik dne a noci, roční období ● práce s modely a simulacemi ● orientace v prostoru ● digitální mapy oblohy ● jednoduché vizualizace pohybu Země a planet ● tvorba schémat a modelů (např. Sluneční soustava, střídání dne a noci, pohyb Země, princip ročních období aj.)	s vizualizacemi ● Digitální kompetence – digitální mapy oblohy ● Mediální výchova – interpretace obrázků
6.–7.	I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	● fotosyntéza ● světlo a záření: šíření světla, zdroje světla, stín, odraz a pohlcování ● význam světla pro život ● základní astronomické jevy ● práce s daty: digitální mapy oblohy, pozorování, jednoduché měření ● digitální dokumentace pozorování oblohy ● jednoduché grafické záznamy pozorování	
6.–7.	<i>P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</i>		
6.–7.	P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny	● zemská kůra, plášť, jádro ● litosféra a astenosféra ● základní geologické procesy ● vznik pohoří ● desková tektonika ● digitální mapy geologických oblastí (např. vyhledávání geologických	● Environmentální výchova – vztah člověka k přírodním procesům ● Digitální kompetence – práce s mapami a modely ● Mediální výchova – interpretace schémat
6.–7.	P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů		
6.–7.	P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy		

	počasí a dalšími přírodními jevy	map, vrstevnic)	
6.–7.	I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	● jednoduché vizualizace geologických procesů	
6.–7.	CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	● vnější síly ● voda, vítr, led, gravitace ● eroze, odnos a sedimentace ● vznik reliéfu ● povodně a jejich prevence ● vnitřní síly ● zemětřesení ● sopečná činnost ● digitální mapy reliéfu ● jednoduché digitální záznamy pozorování terénu	● Environmentální výchova – krajina a její ochrana ● Osobnostní a sociální výchova – práce ve skupině
6.–7.	F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů		
6.–7.	Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost		
6.–7.	P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek		
6.–7.	P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	● horniny a nerosty: základní rozdělení, vlastnosti, vznik zvětrávání ● půda – složení, význam, ochrana ● využití nerostných surovin ● digitální katalogy hornin a nerostů ● jednoduché digitální schéma zvětrávání	● Environmentální výchova – ochrana půdy a krajiny ● Mediální výchova – kritická práce s informacemi o těžbě ● Digitální kompetence – práce s daty o krajině
6.–7.	I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	● vyhledávání informací ● bezpečné chování online ● základní práce s digitálními nástroji ● ukládání a sdílení dat ● jednoduché digitální záznamy ● propojení digitálních zařízení ● práce s mobilními technologiemi ● základní diagnostika a řešení	● Digitální kompetence – bezpečné vyhledávání ● Mediální výchova – ověřování zdrojů ● Digitální kompetence – práce s mobilními technologiemi a grady ● Člověk a svět práce – bezpečné zacházení s digitální technikou ● Mediální výchova – kritická práce
6.–7.	I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat (důraz na třídění)		
6.–7.	I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho		

	řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	problémů ochrana digitální techniky jednoduché postupy práce s daty (třídění, filtrování) jednoduché grafy, tabulky, schémata orientace v základních vizuálních zdrojích interpretace jednoduchých infografik tvorba jednoduchých digitálních výstupů (schéma, graf, tabulka) základní vizuální úpravy digitálních materiálů	s vizuálními informacemi Digitální kompetence – tvorba jednoduchých digitálních výstupů Mediální výchova – práce s tabulkami a grafy
6.–7.	I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení		
6.–7.	ČSP-9-7-01 ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky (základní práce s počítačem)		
6.–7.	ČSP-9-7-02 propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení		
6.–7.	ČSP-9-7-03 pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava		
6.–7.	ČSP-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením (péče o zařízení)		
6.–7.	ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu (bezpečnost práce)		
6.–7.	CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	Částicová stavba látek: atomy, molekuly Částicový model vlastnosti látek v mikrosvětě změny skupenství difuze jednoduché experimenty jednoduché digitální vizualizace Částicového modelu digitální záznam pozorování difuze	Mediální výchova – interpretace schémat Osobnostní a sociální výchova – spolupráce při pokusech Digitální kompetence – digitální dokumentace experimentů, práce s daty
6.–7.	F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí		
6.–7.	I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu		
6.–7.	CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti (úvod)		

6.-7.	P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	základní stavba buňky ● rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou ● tkáň ● význam vody a živin pro buňku ● bakterie, viry, kvasinky, plísně ● význam mikroorganismů v přírodě a pro člověka ● hygienické zásady ● bezpečnost práce ● užitečné a škodlivé mikroorganismy.	● Osobnostní a sociální výchova – odpovědné chování ● Environmentální výchova – vztah organismů k prostředí
6.-7.	P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům		
6.-7.	F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	● rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb ● rychlost jako míra pohybu ● změny pohybu ● pozorování a jednoduché měření ● grafické znázornění pohybu ● digitální měření času a dráhy ● jednoduché digitální grafy pohybu ● digitální záznam výsledků měření	● Digitální kompetence – jednoduché grafy ● matematika – práce s veličinami ● Digitální kompetence – práce s měřicími aplikacemi
6.-7.	F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles		
6.-7.	I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen		
6.-7.	F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	● působení sil ● účinky sil na pohyb a tvar ● tření ● rovnováha sil ● jednoduché stroje ● bezpečné zacházení s předměty	● Osobnostní a sociální výchova – spolupráce při pokusech
6.-7.			
6.-7.			
6.-7.			
6.-7.	F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	● gravitační působení Země ● tíha a hmotnost	● Digitální kompetence – vizualizace ● Mediální výchova – interpretace

6.-7.	F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	● volný pád ● gravitační pole jako vysvětlení pohybu těles souvislost s pohyby Země a vesmírnými jevy	schémat
6.-7.	Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	● základní složky krajiny ● přírodní a člověkem ovlivněné prvky ● orientace v krajině ● jednoduché mapové dovednosti ● vztah člověka a prostředí ● jednoduché digitální mapy ● digitální označování prvků krajiny	● Environmentální výchova – krajina a její ochrana ● Digitální kompetence – práce s mapami ● Digitální kompetence – jednoduché digitální označování mapových prvků
6.-7.	Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů		
6.-7.	P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy		
6.-7.	CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi		
6.-7.	F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí		
6.-7.	CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi		
6.-7.	I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při užívání informačních systémů	● koloběh vody v přírodě ● zdroje vody ● význam vody pro krajinu a život ● jednoduché pozorování jevů spojených s vodou ● ochrana vodních zdrojů ● jednoduché digitální mapy počasí ● digitální záznam pozorování počasí	● Environmentální výchova – ochrana vody ● Osobnostní a sociální výchova – odpovědné chování ● Digitální kompetence – jednoduchá digitální dokumentace počasí
6.-7.			
6.-7.			
6.-7.			
6.-7.	Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí	● základní meteorologické jevy	● Digitální kompetence – práce

	důsledky pohybů Země na život lidí a organismů		
6.–7.	Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	● teplota, srážky, vítr ● roční období ● vliv Slunce na klima ● jednoduché pozorování počasí ● dopady počasí na život lidí a krajinu ● digitální vizualizace dne a noci ● jednoduché digitální schéma životních procesů	● s meteorologickými daty ● Mediální výchova – interpretace vizuálních informací ● Digitální kompetence – jednoduché digitální vizualizace
8.–9.	P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	● základní uspořádání lidského těla ● tkáně, orgány, orgánové soustavy ● vztah mezi strukturou a funkcí ● propojení soustav ● význam pro udržení života ● jednoduché modely ● dětství, puberta, dospívání ● sexuální dospívání a reprodukční zdraví ● výživa a zdraví ● digitální vizualizace orgánových soustav ● digitální znázornění postupů první pomoci ● popíše fungování tíšňové linky	● Digitální kompetence – práce s vizualizacemi ● Mediální výchova – interpretace obrázků a schémat
8.–9.	P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla		
8.–9.	P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka		
8.–9.	P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří		
8.–9.	P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby		
8.–9.	CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů		
8.–9.	VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky		
8.–9.	P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	● genetická informace ● základní principy dědičnosti ● přenos znaků ● variabilita ● význam genetiky pro člověka	● Mediální výchova – kritická práce s informacemi ● Digitální kompetence – jednoduché digitální schéma rodokmenu

		● etické souvislosti v obecné rovině ● jednoduché digitální rodokmeny ● digitální schémata přenosu znaků	
8.–9.	CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků (jako celku)	● základní typy organických látek ● význam organických sloučenin pro živé organismy ● jednoduché příklady z běžného života propojení s biochemií v intuitivní rovině ● jednoduché digitální přehledy organických látek	● Environmentální výchova – dopady látek na prostředí
8.–9.	P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	● základní typy ekosystémů mírného pásu ● složky ekosystému ● vztahy mezi organismy a prostředím ● rovnováha ekosystému ● jednoduché terénní pozorování a dokumentace ● jednoduché digitální záznamy pozorování ● digitální mapy ekosystémů ● tvorba např. modelu ekosystému nebo modelu rovnováhy	● Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí ● Digitální kompetence – jednoduchá digitální dokumentace pozorování
8.–9.	P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému		
8.–9.	P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi		
8.–9.	P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody		
8.–9.	Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)		
8.–9.	P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců a zhodnotí jejich význam	● potravní řetězce a sítě ● producenti, konzumenti, rozkladači ● biodiverzita ● adaptace organismů ● ekologická rovnováha ● ohrožení ekosystémů	● Osobnostní a sociální výchova – odpovědné chování
8.–9.	CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí		
8.–9.	Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika		

	přírodních a společenských vlivů na Životní prostředí		
8.–9.	P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce	● základní stavba rostlin ● význam jednotlivých částí ● fotosyntéza ● význam rostlin pro ekosystémy ● role producentů ● jednoduché pozorování rostlin v terénu	● Environmentální výchova – význam rostlin pro život
8.–9.	P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k orgánům		
8.–9.	P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin		
8.–9.	Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	Krajina ČR ● hlavní krajinné typy ● základní geologické oblasti ● významné vodní toky a vodní plochy hydrologické poměry ● práce s mapami a terénními daty ● orientace v krajině ● jednoduché digitální mapy ● dig. označování krajinných prvků	● Digitální kompetence – práce s mapovými aplikacemi
8.–9.	Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu		
8.–9.	P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	Příroda ČR ● typické druhy fauny a flóry ● významné ekosystémy ● chráněná území ● regionální přírodní zajímavosti ● ohrožené druhy ● základní principy ochrany přírody ● jednoduché digitální vizualizace druhů a ekosystémů	● Environmentální výchova – ochrana přírody
8.–9.	CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na Životní prostředí a zdraví člověka		
8.–9.	P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků		
8.–9.	Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	● základní orientace v sídlech, obyvatelstvu a hospodářských aktivitách v ČR ● vztah mezi přírodními podmínkami a	● Humanitní seminář – základní socioekonomické charakteristiky území

		využitím krajiny ● jednoduché příklady regionálních rozdílů ● jednoduché digitální mapy obyvatelstva a sídel	
8.–9.	F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh	● základní vlastnosti světla ● šíření světla, odraz a lom ● jednoduché optické jevy ● využití optiky v běžném životě ● bezpečné pozorování světelných jevů	● Digitální kompetence – práce s vizualizacemi
8.–9.	F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami		
8.–9.	F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	● jednoduché elektrické obvody ● proud, napětí a odpor ● bezpečné zacházení s elektřinou ● magnetické pole ● elektromagnetické jevy ● praktické příklady z běžného života	● Osobnostní a sociální výchova – bezpečné chování ● Digitální kompetence – práce s vizualizacemi
8.–9.	F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí		
8.–9.	F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností		
8.–9.	F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní		
8.–9.	F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	● vznik zvuku a šíření zvuku ● hlasitost a výška tónu ● jednoduché příklady z běžného života ● jednoduché digitální vizualizace zvukových vln	● možnost propojit s hudební výchovou (Kurzem) ● jednoduché experimenty (např. vibrace předmětů)
8.–9.	I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí	● práce s digitálními nástroji	● Mediální výchova – kritická práce

	celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen		
8.-9.	I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	• tvorba jednoduchých vizualizací dat • grafy a tabulky • dokumentace pozorování • základní práce s digitálními aplikacemi pro přírodovědné úlohy • organizace práce v digitálním prostředí • základní úpravy digitálních výstupů	s informacemi
8.-9.	I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému		
8.-9.	I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné		
8.-9.	I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		
8.-9.	I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů		
8.-9.	I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat		
8.-9.	I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě		
8.-9.	I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky		
8.-9.	I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	• kritické vyhodnocování informací • práce se zdroji • základní pravidla bezpečného chování v digitálním prostředí • ochrana osobních údajů • etické chování online	

8.–9.	P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů	zoologie – základní rámec hlavní skupiny živočichů principy systematiky základní fylogenetické vztahy význam evoluce pro rozmanitost živočichů	vazba na téma Ekosystémy
8.–9.	P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů		
8.–9.	P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka		
8.–9.	P-9-4-03 odvodí základní projevy chování živočichů a objasní jejich přizpůsobení prostředí	adaptace a chování základní typy adaptací vztah mezi stavbou těla a způsobem života chování živočichů komunikace a rozmnožování ekologické nároky živočišných druhů potravní vztahy v živočišných společenstvech	Osobnostní a sociální výchova – spolupráce při pozorování
8.–9.	P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka	ohrožené druhy příčiny ohrožení principy ochrany živočichů význam biotopů jednoduché terénní pozorování a dokumentace etika pozorování živočichů	Environmentální výchova – ochrana přírody Digitální kompetence – dokumentace pozorování
8.–9.	Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Krajina a procesy regionální přírodní procesy v ČR hlavní krajinné typy geomorfologie (úvod, prakticky) hydrologické poměry práce s mapami a terénními daty orientace v krajině Ekologie krajiny ekologické vztahy v krajině	Digitální kompetence – práce s mapovými aplikacemi Environmentální výchova – odpovědné chování
8.–9.	Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín		
8.–9.	CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe		
8.–9.	F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí		

		• význam biotopů • přírodní rizika (povodně, sucho, eroze, sesuvy) • environmentální problémy v ČR • ochrana přírody, význam chráněných území • vztah mezi přírodními podmínkami a využitím krajiny	
8.–9.	CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	• Jaderná a elektromagnetická energie • základní principy jaderné energie (štěpení, fúze) • využití jaderné energie • bezpečnostní aspekty • elektromagnetické jevy a jejich význam pro energetiku • přenos energie	• Environmentální výchova – odpovědné chování • Mediální výchova – kritická práce s informacemi o ekologii
8.–9.	CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití		
8.–9.	CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy		
8.–9.	I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	Energetika a ekologie • energetická infrastruktura (v obecné rovině – elektrárny, přenosová soustava) • obnovitelné a neobnovitelné zdroje • ekologické dopady energetiky • klimatické souvislosti • environmentální rizika • úprava postupů pro snížení dopadů na životní prostředí Udržitelnost • odpady a jejich třídění • recyklace	
8.–9.	Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí		
8.–9.	P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí		
8.–9.	Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje		

		● cirkulární ekonomika (princip)● ekologická stopa● odpovědná spotřeba● dopady lidské činnosti na prostředí	

5.8 Humanitní seminář

Základní charakteristika předmětu

Humanitní seminář je vyučován ve všech ročnících 2. stupně. Integruje vzdělávací obory dějepis, výchova k občanství, zeměpis (společenskovední část). Předmět je zaměřen na rozvoj komplexního pohledu žáků na společenské, historické a geografické otázky s důrazem na propojení teorie s praktickými dovednostmi. Kromě zmíněných oborů integruje také podstatné části některých průřezových témat.

Předmět je zpravidla organizován do 2 dvouhodinových bloků týdně, tedy s celkovou dotací 4 hodin týdně. Tento formát umožňuje hlubší zkoumání témat a interaktivní výuku, často založenou na projektové a badatelské práci. V každém čtvrtletí je navíc zařazen tzv. seminářový den, který je věnován exkurzím, celodenním projektům či specifickým školním programům, což umožňuje žákům aplikovat teoretické poznatky v praxi a rozvíjet jejich zájem o reálné dění ve společnosti.

Cílem Humanitního semináře je rozvoj klíčových kompetencí žáků, včetně kritického myšlení, schopnosti analyzovat historické a společenské souvislosti, práce s informacemi a orientace v aktuálním dění v ČR, v Evropě a ve světě.

Integrace průřezových témat

V Humanitním semináři dochází k postupnému naplňování výstupů všech průřezových témat. Jednotlivá témata jsou zastoupena nerovnoměrně v závislosti na konkrétních očekávaných výstupech a s nimi spojeném učivu.

V rámci **Osobnostní a sociální výchovy** se zaměřujeme na oblasti sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace a hodnoty, postoje a praktická etika.

V rámci **Výchovy demokratického občana** se věnujeme oblastem občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě a principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování.

V rámci **Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech** rozvíjíme témata Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět a jsme Evropané.

V rámci **Multikulturní výchovy** se zaměřujeme na oblasti kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita a princip sociálního smíru a solidarity.

V rámci **Environmentální výchovy** se věnujeme tématům lidská aktivita a problémy životního prostředí a vztah člověka k prostředí.

V rámci **Mediální výchovy** rozvíjíme oblasti kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti a tvorba mediálního sdělení.

Rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v Humanitním semináři směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vedeme žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře,
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti,
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku,
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost,
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivních voleb a rozhodnutí; snaha o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti,
- schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé texty společenského a společenskovedního charakteru,
- rozvíjení schopnosti vyznat se v historických, společenských, etických, politických, právních a ekonomických souvislostech, které ovlivňují každodenní život,
- poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech, včetně souvislostí mezinárodních a globálních,
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i různých společenství,
- rozvíjení schopnosti aktivně chránit zdraví, život a majetek v běžných i rizikových situacích a porozumět základním otázkám obrany státu,
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti,
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí,
- orientaci v problematice peněz a cen a odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci,
- rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti,
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití,
- zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci,
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, zaujímání a obhajování vlastních postojů a přiměřenému obhajování svých práv,
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Prostřednictvím společných výchovných a vzdělávacích strategií vedeme žáky v humanitním semináři k rozvoji klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- Rozvíjíme schopnost žáků samostatně získávat, analyzovat a odvozovat informace z různých zdrojů, jako jsou historické texty, mapy, internetové zdroje a další dostupné dokumenty.
- Vedeme žáky k používání odborných pojmů, přičemž je učíme uvádět věci do širších historických a společenských souvislostí.

- Zadáváme úkoly, které vyžadují, aby žáci aplikovali teoretické poznatky na praktické situace, například interpretaci historických událostí nebo analýzu globálních problémů.
- Vyžadujeme prezentaci výsledků práce, což zahrnuje přípravu, pečlivou organizaci a dodržení zadaných kritérií.
- Podporujeme zodpovědný přístup k hodnocení tím, že žáci společně pracují na sebehodnocení i hodnocení spolužáků, díky čemuž lépe rozumějí tomu, jak hodnocení funguje, a dokážou posoudit vlastní práci.
- Dáváme žákům pravidelnou zpětnou vazbu, která je vede k postupnému zlepšování kvality jejich práce a schopnosti splnit úkoly na vysoké úrovni.

Kompetence k řešení problémů

- Podporujeme žáky v samostatném odvozování závěrů z konkrétních poznatků, a to na základě jejich studia dějin, geografických jevů nebo společenských problémů.
- Vedeme je k rozpoznávání souvislostí mezi příčinami a důsledky historických i současných jevů a k odhadu budoucího vývoje a jeho dopadu na společnost.

Kompetence komunikativní

- Podporujeme žáky v rozvoji schopnosti přesně, logicky a kultivovaně formulovat své názory a závěry o historických, geografických a občanských tématech.
- Využíváme moderní technologie k vyhledávání informací a komunikaci, například při práci s online databázemi historických pramenů nebo mapových aplikací.
- Žáky učíme správnému používání historických, geografických a dalších odborných pojmů v relevantních souvislostech.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k samostatnému myšlení a kultivovanému vyjádření vlastního názoru.
- Vedeme žáky k sebereflexi – povzbuzujeme je, aby analyzovali vlastní postoje k historickým i současným otázkám.
- Pomáháme žákům kultivovaně a respektujícím způsobem vyjádřit svůj vlastní názor.
- Posilujeme spolupráci žáků v týmech při řešení komplexních úkolů.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu ke svému společenství, státu a kulturním hodnotám a k úctě k národnímu dědictví i širším evropským a globálním souvislostem.
- Učíme žáky respektovat lidská práva a občanské svobody, stejně jako evropské společenské a kulturní normy.

Kompetence pracovní

- Motivujeme žáky k pečlivosti při plnění svých úkolů, učíme je plánování a organizaci práce s důrazem na kvalitu a dodržení termínů.
- Zadáváme dlouhodobé projekty, které vyžadují rozdělení práce na etapy, plánování času a zodpovědnost za dokončení úkolů ve stanoveném termínu.
- Umožňujeme žákům samostatně si organizovat své učební prostředí, například při projektech nebo výzkumech, kdy si sami volí potřebné materiály, techniku a nástroje.
- Využíváme praktické úkoly (např. tvorba map, analýza historických pramenů, simulace volebních procesů), při kterých musí žáci aplikovat získané znalosti a zároveň dodržovat stanovené pracovní postupy.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelné volbě digitálních nástrojů a technologií, které jim umožní efektivně pracovat s digitálními historickými a geografickými zdroji, jako jsou digitální mapy či historické databáze.
- Důraz klademe na bezpečnost a odpovědné chování v digitálním prostředí při vyhledávání a sdílení informací.

Integrované tematické celky

Klíčové výstupy všech vzdělávacích oborů zahrnutých v Humanitním semináři naplňujeme prostřednictvím čtvrtletních integrovaných tematických celků. Osm celků tvoří celistvý dvouletý cyklus.

6. a 7. ročník

- Pravěk a umělecké slohy
- Starověk a umělecké slohy
- Středověk a umělecké slohy
- Zámořské objevy (15. až 17. století)

- Čas revolucí a společenských změn (17. až 19. století)
- Regionální geografie
- Obyvatelstvo světa – osídlení, náboženství, jazyky
- Finanční a mediální gramotnost

8. a 9. ročník

- 20. století I (1900–1950)
- Světové hospodářství, mezinárodní společenství
- 20. století II (1950–2000)
- Česká republika (geografie)

- Politologie – stát, formy vládnutí
- Dekolonizace a její důsledky
- Výzvy 21. století (globální problémy)
- Aktivní občanství – právní gramotnost, svět práce, kritické myšlení

Očekávané výstupy, učivo, mezipředmětové vazby, průřezová témata

Ročník	Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky
6.–7.	D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	• význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách • historické prameny • historický čas a prostor • státní symboly	• Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
6.–7.	D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány		
6.–7.	D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu		
6.–7.	VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání		
6.–7.	D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	• Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět • vznik USA • industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka • národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa • revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů • politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus,	• Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Osobnostní a sociální výchova – hodnoty, postoje, praktická etika • Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
6.–7.	D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě		
6.–7.	D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů		
6.–7.	D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií		

6.-7.	VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	socialismus), ústava, politické strany, občanská práva	
6.-7.	VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	● kulturní rozrůzněnost doby ● konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	
6.-7.	Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	● světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti) ● modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení ● globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace ● světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně ● regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní	● Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí ● Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ● Multikulturní výchova – kulturní diference; etnický původ; multikulturalita ● Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování ● Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět; jsme Evropané ● možné propojení s anglickým jazykem ● možné propojení s přírodovědným seminářem
6.-7.	Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii		
6.-7.	Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny		
6.-7.	Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států		
6.-7.	Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich		
6.-7.	Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel		
6.-7.	Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje		

6.-7.	Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	státy, Části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace	
6.-7.	Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	• hospodářské oblasti světa • politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států • geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	
6.-7.	Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech		
6.-7.	Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	• obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky	• Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
6.-7.	Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel		• Multikulturní výchova – kulturní difference, etnický původ, multikulturalita
6.-7.	Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	• makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	• Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
6.-7.	Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	• typy států, formy vlády	• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět; jsme Evropané
6.-7.	Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	• světové jazyky • světová náboženství	• možné propojení s anglickým jazykem
6.-7.	VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	• kulturní a společenské rozdíly v odlišných regionech • historický vývoj vybraných regionů a jeho vliv na současnost	
6.-7.	VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám		

6.–7.	VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	● majetek, vlastnictví – formy vlastnictví ● hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví ● peníze – formy placení ● hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry; rozpočet státu, typy rozpočtů a jejich odlišnosti; význam daní ● banky a jejich služby – úročení, pojištění ● principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu ● kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ● interpretace vztahu mediálních sdělení a reality ● stavba mediálních sdělení ● vnímání autora mediálních sdělení ● fungování a vliv médií ve společnosti	● Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ● finanční gramotnost ● možné propojení s českým jazykem ● možné propojení s matematikou.
6.–7.	VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady		
6.–7.	VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti		
6.–7.	VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení		
6.–7.	VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít		
6.–7.	VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu		
6.–7.	VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz		
6.–7.	VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu		
6.–7.	ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji		

6.-7.	ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj		
6.-7.	D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	● člověk a lidská společnost v pravěku	● Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ● možné propojení s kurzy
6.-7.	D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost		
6.-7.	D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek		
6.-7.	VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků		
6.-7.	D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací		
6.-7.	D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	● nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz ● antické Řecko a Řím ● střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	● Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ● Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování ● možné propojení s kurzy
6.-7.	D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství		
6.-7.	D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie		
6.-7.	D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek		
6.-7.	VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků		

6.–7.	D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	● nový etnický obraz Evropy ● utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj ● islám a islámské říše ovlivňující Evropu ● Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě ● křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy ● struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev ● kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost	● Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ● Multikulturní výchova – kulturní diference; etnický původ; multikulturalita ● Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování ● možné propojení s kurzy
6.–7.	D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech		
6.–7.	D-9-4-03 vymezení úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí		
6.–7.	D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury		
6.–7.	D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek		
6.–7.	VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků		
6.–7.	D-9-5-01 vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	● renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou ● zámožské objevy a počátky dobývání světa ● český stát a velmoci v 15.–18. století ● barokní kultura a osvícenství ● rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice (propojení zámožských objevů se současností) ● důsledky kolonizace pro původní obyvatelstvo	● Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ● Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování ● Možné propojení s kurzy
6.–7.	D-9-5-02 vymezení význam husitské tradice pro český politický a kulturní život		
6.–7.	D-9-5-03 popíše průběh zámožských objevů, jejich příčiny a důsledky		
6.–7.	D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie		
6.–7.	D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky		
6.–7.	VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy		

8.–9.	VO-9-2-02 v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášlivosti	● význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách	● Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy; hodnoty, postoje, praktická etika
8.–9.	D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	● historické prameny ● historický čas a prostor	● Multikulturní výchova – multikulturalita
8.–9.	D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	● první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky ● nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě ● vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy ● mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech ● totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět ● druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj ● politické, mocenské a ekonomické důsledky války	● Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ● Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování ● Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět; jsme Evropané
8.–9.	D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu		
8.–9.	D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv		
8.–9.	D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí		
8.–9.	D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce		
8.–9.	D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	● hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing ● banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty	● Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ● Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát; principy demokracie jako formy vlády
8.–9.	VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu		

	fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	a způsobu rozhodování
8.–9.	VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	• principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu • evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR • mezinárodní organizace a společenství (NATO, WHO ad.)	• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět; jsme Evropané
8.–9.	VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování		
8.–9.	Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států		
8.–9.	D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	• studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření	• Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
8.–9.	D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	• vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) • vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje • sport a zábava	• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět; jsme Evropané
8.–9.	D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí		
8.–9.	Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů,	• komunikační geografický a kartografický	• Environmentální výchova – lidské

	statistických a dalších informačních zdrojů		
8.–9.	Z-9-6-01 vymezení a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	● jazyk ● místní region ● Česká republika ● regiony České republiky	aktivity a problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí ● Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ● Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování ● Možné propojení s přírodovědným seminářem.
8.–9.	Z-9-4-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu		
8.–9.	Z-9-6-02 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu		
8.–9.	Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit		
8.–9.	D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	● totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus ● demokracie – její výhody a nevýhody ● formy vlády ● volby a jejich význam ● státní zřízení ČR ● naše škola, naše obec, region, kraj, naše vlast ● kulturní život ● zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	● Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení ● Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování ● Možné propojení s třídním kruhem.
8.–9.	D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu		
8.–9.	VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání		
8.–9.	VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu		
8.–9.	VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu		
8.–9.	VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů		
8.–9.	VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a		

	uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů		
8.–9.	D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	• zámořské objevy, dobývání světa • národní hnutí velkých a malých národů • konflikty mezi velmocemi, kolonialismus • důsledky kolonizace a dekolonizace, vliv na současnou podobu světa • odkaz kolonizace v kultuře a umění	• Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
8.–9.	D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti		
8.–9.	D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	• problémy současnosti • lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti • kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace • globalizace – projevy, významné globální problémy	• Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • Multikulturní výchova – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity • Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět; jsme Evropané
8.–9.	D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa		
8.–9.	VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám		
8.–9.	VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti		
8.–9.	VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky		
8.–9.	VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů		
8.–9.	VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí		

8.-9.	VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace • právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů • protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví • právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady	• Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
8.-9.	VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod		
8.-9.	VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství		
8.-9.	VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci		
8.-9.	VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování		
8.-9.	VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů		
8.-9.	VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady		
8.-9.	VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání		

5.9 Kurzy

Základní charakteristika předmětu

Předmět Kurzy je vyučován na 2. stupni ve všech ročnících, zpravidla v dvouhodinových blocích jednou v týdnu.

V 6. až 8. ročníku se kurzy zaměřují především na vzdělávací oblast Člověk a kultura. Prostřednictvím různorodých aktivit rozvíjejí vnímání umění, tvořivost, budují kulturní přehled a učí se schopnosti interpretace a vlastního vyjádření. Výuka je organizována do tematických bloků a projektů, často s důrazem na praktickou činnost, vlastní tvorbu, spolupráci a prezentaci výstupů. Kurzy v této podobě doplňují a rozvíjejí obsah dalších předmětů, například Humanitního nebo Přírodovědného semináře, a umožňují žákům nahlížet témata z různých perspektiv.

V 9. ročníku se zaměření předmětu proměňuje a kurzy slouží jako systematická příprava na přijímací zkoušky na střední školy. Důraz je kladen na prohloubení znalostí a dovedností v českém jazyce a matematice, procvičování typových úloh, práci s časem a strategií řešení. Součástí výuky je také práce s testovými zadáními, analýza chyb a cílené posilování oblastí, ve kterých žáci potřebují podporu.

Integrace průřezových témat

V předmětu Kurzy dochází k přirozené integraci průřezových témat v závislosti na zaměření jednotlivých bloků a ročníků.

V 6. až 8. ročníku se uplatňují průřezová témata zejména z oblasti **Osobnostní a sociální výchovy** (spolupráce, komunikace, sebereflexe), **Multikulturní výchovy** (porozumění různým kulturním projevům) a **Mediální výchovy** (interpretace a tvorba sdělení).

V 9. ročníku jsou průřezová témata rozvíjena především prostřednictvím **Mediální výchovy** (kritická práce s texty a informacemi) a **Osobnostní a sociální výchovy** (seberegulace, zvládání zátěžových situací, práce s chybou).

Rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v předmětu kurzy směřuje k rozvoji klíčových kompetencí tím, že vedeme žáky k:

- rozvoji vlastní tvořivosti, osobnímu vyjádření se a propojování poznatků z různých oblastí,
- plánování, organizaci a reflexi vlastní práce,
- vytrvalosti při řešení úkolů a práci s chybou jako přirozenou součástí učení,
- spolupráci ve skupině, sdílení nápadů a převzetí odpovědnosti za společný výstup,
- formulování a prezentaci vlastních myšlenek, názorů i řešení,
- kritickému myšlení, posuzování informací a hledání souvislostí,
- rozvoji studijních návyků a strategií, zejména v souvislosti s přípravou na důležitá testování,
- efektivní práci s textem, informacemi a daty, včetně jejich využití při řešení úloh,
- využívání digitálních technologií při vyhledávání, zpracování a prezentaci informací,

- uvědomění si vlastních silných stránek a oblastí pro zlepšení a k přebírání odpovědnosti za vlastní učení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Prostřednictvím společných výchovných a vzdělávacích strategií vedeme žáky v předmětu Kurzy k rozvoji klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vytváříme prostor pro plánování, realizaci a reflexi vlastní práce.
- Vedeme žáky k využívání různých učebních strategií a k vědomé práci s učebními návyky.
- Podporujeme práci s chybou a systematické sebehodnocení jako součást učení.

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme otevřené úlohy a situace, které umožňují hledat více řešení a postupů.
- Vedeme žáky k analýze problému, formulování hypotéz a ověřování řešení.
- Nejen v 9. ročníku cíleně rozvíjíme strategie řešení testových úloh a práci s časem.

Kompetence komunikativní

- Podporujeme prezentaci výstupů, sdílení nápadů a argumentaci v diskusi.
- Vedeme žáky k přesnému a srozumitelnému vyjadřování v ústní i písemné podobě.
- Využíváme různé formy komunikace (prezentace, písemné zápisy).

Kompetence sociální a personální

- Organizujeme práci ve skupinách a podporujeme spolupráci při řešení úkolů.
- Vedeme žáky k převzetí odpovědnosti za vlastní roli ve skupině a za společný výsledek.
- Podporujeme rozvoj sebereflexe, práci s motivací a zvládnutí zátěžových situací.

Kompetence občanské

- Vytváříme situace, ve kterých žáci vyjadřují své názory a učí se respektovat názory druhých.
- Propojujeme obsah kurzů s reálnými společenskými a kulturními tématy.
- Vedeme žáky k odpovědnému přístupu k sobě i svému okolí.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k systematické práci, dokončování úkolů a dodržování stanovených postupů.
- Podporujeme efektivní organizaci práce a hospodaření s časem.
- V 9. ročníku klademe důraz na samostatnost a odpovědnost v přípravě na přij. zkoušky.

Kompetence digitální

- Umožňujeme využívání digitálních nástrojů při vyhledávání informací i prezentaci výstupů.
- Vedeme žáky ke kritickému hodnocení informací z digitálních zdrojů.
- Podporujeme bezpečné a smysluplné využívání digitálních technologií při učení.

Očekávané výstupy, učivo, mezipředmětové vazby, průřezová témata

Ročník	Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky
6.–8.	HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• hlasová a rytmická cvičení • dechová technika • zpěv, intonace • hra na jednoduché nástroje • improvizace • tempo, dynamika, melodie, rytmus	• Osobnostní a sociální výchova – seberegulace, spolupráce, sebevyjádření
6.–8.	HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase		
6.–8.	HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace		
6.–8.	HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě		
6.–8.	HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• hudební styly • dějiny hudby	• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – kulturní kontext
6.–8.	HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	• poslech • analýza hudby	• Osobnostní a sociální výchova – vnímání
6.–8.	HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• mezioborové vztahy	• Multikulturní výchova – kulturní souvislosti
6.–8.	VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání	• linie, barva, tvar • kompozice	• Osobnostní a sociální výchova – kreativita

	osobitých výsledků		
6.–8.	VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	• kresba, malba • imaginace	• Osobnostní a sociální výchova – představivost, vnímání souvislostí
6.–8.	VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	• prostor, čas, pohyb • digitální tvorba • multimédia	
6.–8.	VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	• interpretace, diskuse	• Multikulturní výchova – porozumění
6.–8.	VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	• prezentace • reflexe	• Osobnostní a sociální výchova – komunikace
6.–8.	VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	• kritické hodnocení	• Mediální výchova – interpretace sdělení
6.–8.	VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	• experiment	• Osobnostní a sociální výchova – kreativita
6.–8.	D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	• časová osa, epochy	• Výchova demokratického občana – historické souvislosti
6.–8.	D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	• kultura, umění, společnost • památky, tradice • civilizace, kulturní rozdíly	• Multikulturní výchova – kulturní identita; respekt k odlišnostem • Environmentální výchova – ochrana kulturního dědictví
9.	aplikuje osvojené znalosti a dovednosti při řešení testových úloh		
9.	porozumí zadání testových úloh a volí vhodnou strategii jejich řešení	• analýza zadání (klíčová slova, typ úlohy)	• Mediální výchova – kritická práce

		● strategie řešení (výběr postupu, eliminace možností)	s texty a informacemi
9.	analyzuje text, vyhledává v něm informace a interpretuje je v kontextu zadání	● práce s textem (vyhledávání informací, inferenční čtení) ● klíčové informace, hlavní myšlenka	
9.	využívá pravopisné a jazykové znalosti při řešení úloh zaměřených na gramatiku a porozumění textu	● pravopis (i/y, shoda přísudku s podmětem, velká písmena) ● tvarosloví a skladba ● význam slov, práce se slovní zásobou	
9.	aplikuje matematické postupy při řešení úloh z aritmetiky, algebry a geometrie	● početní operace, zlomky, procenta ● algebraické výrazy, rovnice ● geometrie (obsahy, obvody, prostorová představivost)	
9.	volí efektivní postup řešení a ověřuje správnost výsledku	● strategie řešení (odhad, zpětná kontrola) ● kontrola výsledků (dosazení, alternativní postupy)	
9.	pracuje s časem při řešení testových úloh	● time management při testu ● rozvržení času podle obtížnosti úloh ● strategie přeskočení a návratu k úlohám	● Osobnostní a sociální výchova – zvládání zátěžových situací
9.	vyhodnocuje vlastní úspěšnost v testech a identifikuje oblasti, ve kterých je potřeba zlepšení	● analýza výsledků testů	● Osobnostní a sociální výchova – seberegulace, práce s chybou

5.10 Spolek

Základní charakteristika předmětu

Předmět Spolek je vyučován od 6. do 9. ročníku, zpravidla v dvouhodinových blocích jednou v týdnu. Hodinová dotace předmětu je čerpána z disponibilní časové dotace a dále z následujících vzdělávacích oborů: Informatika (2 hodiny), Člověk a společnost (2 hodiny) a Člověk a příroda (2 hodiny).

Předmět Spolek je projektovým předmětem, který umožňuje žákům rozvíjet své zájmy, tvořit smysluplné malé i větší projekty a aktivně se podílet na životě školy. Spolky probíhají ve věkově smíšených skupinách, což podporuje spolupráci, vzájemné učení a přirozené předávání zkušeností mezi mladšími a staršími žáky. Výuka je organizována do dlouhodobých projektů i kratších tematických bloků. Důraz je kladen na praktickou činnost, spolupráci, plánování, prezentaci výstupů a reflexi. Spolky doplňují a rozvíjejí obsah dalších předmětů (např. svět v souvislostech, humanitní seminář, přírodovědný seminář) a umožňují žákům nahlížet témata z různých perspektiv.

Spolky jsou součástí koncepce otevřeného a komunitního vzdělávání. Umožňují žákům převzít odpovědnost za vlastní učení, rozvíjet kreativitu, iniciativu a schopnost dotahovat projekty do konkrétního výstupu. Zároveň přirozeně propojují školu s reálným světem – děti pracují na projektech, které mají dopad na školní komunitu i širší okolí.

Ve škole fungují čtyři spolky: **technologický, mediální, environmentální a politologický/komunitní**. Žáci si zaměření spolku volí na začátku každého školního roku.

Součástí předmětu jsou také **čtyři spolkové dny ročně** – dva zaměřené na práci uvnitř spolku a dva společné, kdy spolky připravují program pro celou školu.

Integrace průřezových témat

V předmětu Spolek dochází k přirozené integraci průřezových témat v závislosti na zaměření jednotlivých spolků a projektů.

- **Osobnostní a sociální výchova** – spolupráce, komunikace, sebereflexe, práce v týmu, řešení konfliktů.
- **Multikulturní výchova** – respekt k odlišnostem, práce s komunitou, kulturní rozmanitost.
- **Environmentální výchova** – udržitelný životní styl, péče o prostředí, ekologické projekty.
- **Mediální výchova** – tvorba mediálních sdělení, kritická práce s informacemi, prezentace.
- **Digitální kompetence** – práce s technologiemi, digitální tvorba.

Konkrétní průřezová témata se liší podle zaměření jednotlivých spolků.

Rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání ve spolcích směřuje k rozvoji klíčových kompetencí tím, že vedeme žáky k:

- plánování, organizaci a realizaci vlastních projektů,
- spolupráci ve věkově smíšených skupinách,
- sdílení nápadů a převzetí odpovědnosti za společný výstup,
- formulování a prezentaci vlastních myšlenek a řešení,
- kritickému myšlení a posuzování informací,
- vytrvalosti při řešení úkolů a práci s chybou,
- efektivní práci s digitálními technologiemi,
- uvědomění si vlastních silných stránek a oblastí pro zlepšení,
- aktivnímu zapojení do života školy a komunity.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vytváříme prostor pro plánování, realizaci a reflexi vlastní práce.
- Podporujeme práci s chybou a sebehodnocení.
- Vedeme žáky k využívání různých učebních strategií.

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme otevřené úlohy a projektové situace s více možnými řešeními.
- Vedeme žáky k analýze problému, formulaci hypotéz a ověřování řešení.

Kompetence komunikativní

- Podporujeme prezentaci výstupů, sdílení nápadů a argumentaci.
- Vedeme žáky k přesnému a srozumitelnému vyjadřování.

Kompetence sociální a personální

- Organizujeme práci ve skupinách a podporujeme spolupráci.
- Vedeme žáky k převzetí odpovědnosti za roli ve skupině i za společný výsledek.

Kompetence občanské

- Propojujeme spolkové projekty s reálnými potřebami školy a komunity.
- Vedeme žáky k odpovědnému přístupu k sobě i svému okolí.

Kompetence pracovní

- Podporujeme systematickou práci, dokončování úkolů a hospodaření s časem.
- Vedeme žáky k samostatnosti a odpovědnosti při realizaci projektů.

Kompetence digitální

- Umožňujeme využívání digitálních nástrojů při tvorbě, dokumentaci a prezentaci projektů.
- Vedeme žáky ke kritickému hodnocení informací z digitálních zdrojů.
- Podporujeme bezpečné a smysluplné využívání digitálních technologií.

Očekávané výstupy, učivo, mezipředmětové vazby, průřezová témata

ročník	Očekávaný výstup/kompetence	Učivo	Poznámky
6.–9.	plánuje, organizuje a realizuje projekt od nápadu k výstupu; průběžně vyhodnocuje jeho průběh a výsledek	projektové plánování (cíl, kroky, role, časový plán); řízení projektu; reflexe a evaluace; dokumentace projektu	Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování, seberegulace a sebeorganizace; Výchova demokratického občana – participace a odpovědnost
6.–9.	spolupracuje ve věkově smíšené skupině, přebírá odpovědnost za svou roli a přispívá ke společnému cíli	týmová spolupráce; role ve skupině; pravidla spolupráce; zpětná vazba; řešení konfliktů	Osobnostní a sociální výchova – kooperace a kompetice, komunikace, mezilidské vztahy
6.–9.	vyhledává, třídí a kriticky posuzuje informace z různých zdrojů a využívá je při tvorbě výstupů	práce s informacemi; ověřování zdrojů; mediální sdělení; interpretace dat; práce s digitálními nástroji	Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
6.–9.	<i>prezentuje výsledky své práce různými formami a reflektuje svůj přínos i přínos skupiny</i>	prezentace (ústní, vizuální, digitální); argumentace; veřejné vystoupení; portfolio; sebehodnocení	Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí, komunikace Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení
T (6.–9.)	<i>I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů</i>	práce s digitálními nástroji, aplikacemi a službami práce s daty, ukládání, třídění, sdílení digitální bezpečnost, etika online ověřování zdrojů, kritická práce s informacemi kritická práce s informacemi	vazba na Humanitní seminář, Přírodovědný seminář Osobnostní a sociální výchova – spolupráce v týmu, rozdělení rolí Osobnostní a sociální výchova – seberegulace při práci s technologiemi
T (6.–9.)	<i>I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní</i>		

Т (6.–9.)	<i>l-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</i>	• data, informace • informační systémy	• Mediální výchova – kritické posuzování digitálního obsahu • Digitální kompetence – bezpečné chování online
Т (6.–9.)	Žák používá dostupné technologie k řešení praktických úkolů		
Т (6.–9.)	Žák vytváří jednoduché digitální nebo technické výrobky podle zadání		
Т (6.–9.)	Žák pracuje s nástroji bezpečně a podle pokynů		
Т (6.–9.)	Žák popíše postup své práce a vyhodnotí její výsledek		
Т (6.–9.)	Žák spolupracuje na technických nebo digitálních projektech školy		
Т (6.–9.)	Žák komunikuje s vrstevníky i dospělými při přípravě a prezentaci společných projektů		
Т (6.–9.)	Žák vytváří jednoduchý plán projektu, průběžně zaznamenává práci a hodnotí úspěšnost výsledku		
M (6.–9.)	<i>ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i>	• analýza médií, typy sdělení • práce s obrazem, vizuální komunikace • práce s textem, ověřování informací • mediální manipulace, reklama • etika médií, digitální stopa • kritická práce s informacemi • práce s digitálními nástroji	• vazba na Humanitní seminář, Přírodovědný seminář a Školní parlament • Osobnostní a sociální výchova – spolupráce při tvorbě mediálního obsahu • Osobnostní a sociální výchova – komunikace a zpětná vazba
M (6.–9.)	<i>ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>		
M (6.–9.)	<i>ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>		

M (6.–9.)	<i>VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</i>		• Mediální výchova – kritická interpretace sdělení • Mediální výchova – etika komunikace a odpovědnost
M (6.–9.)	<i>I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</i>		
M (6.–9.)	Žák vytváří jednoduchý mediální obsah (text, foto, audio, video) podle zadání		
M (6.–9.)	Žák pracuje s dostupnými digitálními nástroji k zaznamenání a sdílení informací		
M (6.–9.)	Žák prezentuje výsledky práce formou školního sdělení, reportáže nebo krátkého příspěvku		
M (6.–9.)	Žák rozlišuje základní typy mediálních sdělení a popíše jejich účel		
M (6.–9.)	Žák spolupracuje při přípravě školních mediálních výstupů		
M (6.–9.)	Žák komunikuje s vrstevníky i dospělými při přípravě a prezentaci společných projektů		
M (6.–9.)	Žák vytváří jednoduchý plán projektu, průběžně zaznamenává práci a hodnotí úspěšnost výsledku		
E (6.–9.)	<i>P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí</i>	• ekosystémy v okolí školy • biodiverzita, ochrana přírody • místní vodní toky • komunitní environmentální projekty • péče o školní prostředí	• vazba na Humanitní seminář, Přírodovědný seminář a školní parlament • Osobnostní a sociální výchova – spolupráce při komunitních a
E (6.–9.)	<i>P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody</i>		

E (6.–9.)	Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	• udržitelnost • odpovědná spotřeba • komunitní akce zaměřené na životní prostředí • kritická práce s informacemi, veřejná komunikace • práce s digitálními nástroji	ekologických projektech • Osobnostní a sociální výchova – zodpovědnost za společné prostředí • Environmentální výchova – udržitelný životní styl • Environmentální výchova – vztah k místu a komunitě
E (6.–9.)	VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání		
E (6.–9.)	I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos		
E (6.–9.)	VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí		
E (6.–9.)	Žák se podílí na péči o školní prostředí a okolní krajinu		
E (6.–9.)	Žák pozoruje a zaznamenává přírodní jevy a změny v prostředí		
E (6.–9.)	Žák navrhuje a realizuje drobné ekologické projekty ve škole nebo jejím okolí		
E (6.–9.)	Žák vysvětlí význam udržitelných postupů v běžném životě		
E (6.–9.)	Žák spolupracuje při organizaci environmentálních akcí školy		
E (6.–9.)	Žák komunikuje s vrstevníky i dospělými při přípravě a prezentaci společných projektů		
E (6.–9.)	Žák vytváří jednoduchý plán projektu, průběžně zaznamenává práci a hodnotí úspěšnost výsledku		
K/P (6.–9.)	VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání		

K/P (6.–9.)	<i>VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</i>	komunikace • organizace akcí, odpovědnost • práce s místní komunitou • práce s digitálními nástroji	seminář a Školní parlament • Osobnostní a sociální výchova – spolupráce, facilitace, komunikace • Osobnostní a sociální výchova – seberegulace při organizaci akcí • Multikulturní výchova – respekt k odlišnostem • Výchova demokratického občana – participace, odpovědnost, rozhodování
K/P (6.–9.)	<i>VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích</i>		
K/P (6.–9.)	<i>ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i>		
K/P (6.–9.)	<i>ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i>		
K/P (6.–9.)	<i>I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</i>		
K/P (6.–9.)	dig. kompetence: vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků		
K/P (6.–9.)	Žák spolupracuje v týmu na společném úkolu a přispívá k jeho dokončení		
K/P (6.–9.)	Žák se podílí na plánování a realizaci komunitních aktivit školy		
K/P (6.–9.)	Žák komunikuje s vrstevníky i dospělými při přípravě a prezentaci společných projektů		
K/P (6.–9.)	Žák reflektuje svou roli ve skupině a navrhuje zlepšení spolupráce		
K/P (6.–9.)	Žák se aktivně zapojuje do činností podporujících školní komunitu		
K/P (6.–9.)	Žák vytváří jednoduchý plán projektu, průběžně zaznamenává práci a hodnotí úspěšnost výsledku		

5.11 Třídní kruh

Základní charakteristika předmětu

Předmět třídní kruh je nedílnou součástí vzdělávací koncepce školy na 2. stupni a je realizován ve všech ročnících s celkovou časovou dotací 16 hodin (4 hodiny v každém ročníku). Hodinová dotace je tvořena kombinací disponibilních hodin a integrací vzdělávacích oblastí Člověk a zdraví (1 hodina), Člověk a svět práce (1 hodina) a Umění a kultura (2 hodiny).

Výuka probíhá zpravidla formou každodenního ranního kruhu na začátku dne a dvou samostatných vyučovací hodiny týdně. Tento formát umožňuje pravidelnou, systematickou a zároveň přirozenou práci s třídním kolektivem i jednotlivci. Část povinných výstupů předmětu je realizována či prohlubována také na pravidelných adaptačních výjezdech na začátku každého školního roku.

Cílem předmětu je podporovat bezpečné a respektující prostředí ve třídě, rozvíjet vztahy mezi žáky a posilovat jejich osobnostní a sociální kompetence. Důraz je kladen na otevřenou komunikaci, spolupráci, vzájemný respekt a schopnost reflektovat vlastní prožívání i chování. Třídní kruh vytváří prostor pro sdílení, řešení situací vznikajících ve třídě, posilování důvěry a budování společných pravidel.

Součástí předmětu je také systematický rozvoj dovedností spojených s duševní pohodou, zdravým životním stylem, sebepoznáním a zvládáním náročných situací. V rámci integrace dalších vzdělávacích oblastí se žáci věnují také tématům osobní odpovědnosti, pracovních návyků, estetického vnímání a kulturního vyjadřování.

Předmět má výrazně formativní charakter. Využívá metody komunitního kruhu, reflexe, sdílení, kooperativních aktivit a zážitkových činností. Nejde primárně o předávání znalostí, ale o rozvoj dovedností a postojů, které jsou klíčové pro fungování žáků ve škole i mimo ni.

Třídní kruh zároveň propojuje vzdělávací proces s každodenním životem školy – reaguje na aktuální potřeby třídního kolektivu, podporuje prevenci rizikového chování a přispívá k celkovému pozitivnímu klimatu školy.

Integrace průřezových témat

Předmět třídní kruh je přirozeným nositelem průřezových témat, zejména těch, která souvisejí s osobnostním a sociálním rozvojem žáků, fungováním ve společnosti a orientací v současném světě. Průřezová témata nejsou realizována izolovaně, ale prostupují každodenními činnostmi, situacemi a tématy, která třídní kruh otevírá.

Dominantní roli má **Osobnostní a sociální výchova**, v jejímž rámci jsou systematicky rozvíjeny oblasti jako sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, komunikace, mezilidské vztahy, kooperace a řešení problémů, stejně jako hodnoty, postoje a praktická etika. Tyto oblasti jsou rozvíjeny prostřednictvím sdílení, reflexe, práce se skupinovou dynamikou i konkrétních situací z každodenního života třídy.

Významně je zastoupena také **Výchova demokratického občana**, která se v třídním kruhu projevuje především při společném nastavování pravidel, rozhodování o fungování třídy, zapojování žáků do života školy a rozvoji odpovědnosti za vlastní jednání i za celek. Žáci se učí respektovat různé názory, diskutovat a hledat společná řešení.

V rámci **Multikulturní výchovy** dochází k rozvoji porozumění odlišnostem mezi lidmi, respektu k různým kulturám a zkušenostem a posilování principů tolerance a solidarity. Třídní kruh vytváří bezpečný prostor pro otevírání témat identity, vztahů a soužití v různorodé společnosti.

Mediální výchova je integrována zejména při práci s informacemi, sdílením zkušeností a reflexí mediálních sdělení, se kterými se žáci setkávají. Rozvíjí se schopnost kriticky vnímat informace, interpretovat je a diskutovat o nich.

Prvky **Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech** se objevují při reflexi aktuálních společenských témat, vnímání širších souvislostí a hledání vztahu mezi osobní zkušeností žáků a děním ve společnosti.

V menší míře se v třídním kruhu uplatňuje také **Environmentální výchova**, zejména v tématech odpovědného chování, vztahu k prostředí a udržitelnosti v každodenním životě.

Rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v předmětu třídní kruh směřuje k rozvoji klíčových kompetencí tím, že vedeme žáky k:

- sdílení vlastních zkušeností, prožívání a názorů v bezpečném prostředí,
- naslouchání druhým a respektování odlišných pohledů,
- otevřené a kultivované komunikaci v různých situacích,
- spolupráci a převzetí odpovědnosti za fungování třídního kolektivu,
- spoluvytváření a dodržování společných pravidel,
- řešení problémů a konfliktů hledáním vhodných a respektujících řešení,
- práci s chybou, sebereflexi a hodnocení vlastního chování,
- rozvoji seberegulace, zvládnání emocí a náročných situací,
- uvědomování si vlastních silných stránek a oblastí pro zlepšení,
- aktivnímu zapojení do života třídy a školy,
- kritickému přístupu k informacím a mediálním sdělením,
- bezpečnému a smysluplnému využívání digitálních nástrojů při komunikaci a sdílení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vytváříme prostor pro pravidelnou reflexi zkušeností, prožívání a chování.
- Podporujeme uvědomování si pokroků a vedeme k stanovování osobních cílů.
- Pracujeme s chybou jako s přirozenou součástí učení a osobního rozvoje.

Kompetence k řešení problémů

- Otevíráme témata vycházející z reálných situací ve třídě a vedeme k jejich pojmenování.
- Podporujeme hledání různých možností řešení a jejich společné zvažování.
- Zapojujeme do řešení konfliktů a vedeme k převzetí odpovědnosti za vlastní jednání.

Kompetence komunikativní

- Vytváříme bezpečné prostředí pro otevřenou komunikaci.
- Modelujeme kultivované vyjadřování a vedeme k formulování vlastních myšlenek a názorů.
- Rozvíjíme dovednost naslouchání a podporujeme respekt k odlišným pohledům.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme spolupráci a spoluvytváření bezpečného a respektujícího prostředí.
- Rozvíjíme empatii, vzájemný respekt a podporu mezi žáky.
- Vedeme k seberegulaci, zvládnání emocí a odpovědnému chování.

Kompetence občanské

- Zapojujeme do tvorby a reflexe pravidel společného soužití.
- Podporujeme aktivní zapojení do života třídy a školy.
- Vedeme k uvědomování si odpovědnosti za vlastní jednání a jeho dopad na ostatní.

Kompetence pracovní

- Zadáváme smysluplné úkoly a vedeme k převzetí odpovědnosti za jejich plnění.
- Rozvíjíme pracovní návyky, vytrvalost a schopnost organizace činností.
- Vedeme k hodnocení průběhu a výsledků vlastní práce i práce skupiny.

Kompetence digitální

- Zařazujeme situace pro smysluplné využívání digitálních nástrojů při komunikaci a sdílení.
- Rozvíjíme kritický přístup k informacím a mediálním sdělením.
- Vedeme k odpovědnému a bezpečnému chování v digitálním prostředí.

Očekávané výstupy, učivo, mezipředmětové vazby, průřezová témata

Ročník	Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky
6.–9.	reflektuje své prožívání, chování a učení, pojmenovává své silné stránky a oblasti pro další rozvoj	• sebepoznání a sebepojetí • práce s emocemi a jejich pojmenovávání • reflexe zkušeností a situací • silné stránky, rezervy, osobní profil	• Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena
6.–9.	stanovuje si osobní cíle a plánuje kroky k jejich dosažení, průběžně vyhodnocuje svůj pokrok	• stanovování osobních cílů • plánování a organizace činností • strategie dosahování cílů • sebehodnocení a sledování pokroku	• Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace, problémů a rozhodování
6.–9.	přebírá odpovědnost za své učení, aktivně vyhledává příležitosti k rozvoji a využívá zpětnou vazbu	• odpovědnost za učení • práce se zpětnou vazbou • práce s chybou	• Osobnostní a sociální výchova – hodnoty, postoje, praktická etika; seberegulace a sebeorganizace
6.–9.	zapojuje se do života třídy a školy, přispívá k fungování společného prostředí a respektuje dohodnutá pravidla	• pravidla třídy a školy a jejich spoluvytváření • spolupráce a role ve skupině • odpovědnost za společné prostředí	• Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola • Osobnostní a sociální výchova – kooperace a kompetice, vztahy
6.–9.	sleduje dění ve svém okolí i ve společnosti, vytváří si vlastní názor a diskutuje o aktuálních tématech	• aktuální společenská témata • práce s informacemi a jejich ověřování • formulování a obhajoba vlastního názoru • diskuse a respekt k odlišným názorům	• Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality • Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá

6.–9.	VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	● vizuální vyjadřování; práce s emocemi a zkušeností	● Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí
6.–9.	VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	● prezentace a sdílení výstupů; reflexe	● Osobnostní a sociální výchova – komunikace
6.–9.	VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	● interpretace umění; práce s emocemi	
6.–9.	HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	● hudební vyjadřování; skupinové aktivity	
6.–9.	HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	● tvořivost; improvizace	
6.–9.	HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	● poslech a reflexe hudby	● Mediální výchova – interpretace sdělení
6.–9.	VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	● vztahy ve dvojici; vztahy a pravidla soužití v komunitě	● Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy
6.–9.	VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	● vztahy a pravidla soužití v komunitě	● Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola
6.–9.	VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním	● celostní pojetí zdraví; základní lidské potřeby	● Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání

	základních lidských potřeb a hodnotou zdraví		
6.–9.	VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	komunikace; mezilidské vztahy	Osobnostní a sociální výchova – komunikace
6.–9.	VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	stres; relaxační techniky	Osobnostní a sociální výchova – psychohygienu
6.–9.	VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii	manipulativní reklama; média	Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
6.–9.	ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	Osobnostní a sociální výchova – poznávání lidí, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, komunikace Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
6.–9.	ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě		
6.–9.	ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání		
6.–9.	ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce		

5.12 Výchova ke zdraví

Základní charakteristika předmětu

Předmět výchova ke zdraví je vyučován ve všech ročnících druhého stupně v celkové časové dotaci 8 hodin. Hodinová dotace je čerpána ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a předmět integruje vzdělávací obory Výchova ke zdraví a Tělesná výchova.

Výuka je organizována zpravidla v dvouhodinových blocích, což umožňuje hlubší prožitek, propojení pohybových, zážitkových a reflektivních aktivit a práci s tématy v širších souvislostech. Výuka probíhá po třídách, společně pro dívky i chlapce, a je vedena dvěma pedagogy, což umožňuje větší míru individualizace, bezpečné prostředí a kvalitní podporu žáků.

Předmět je realizován převážně mimo klasickou učebnu – využíváme sportoviště v parku, přírodní prostředí v okolí školy a další venkovní prostory. V zimním období si škola zajišťuje pronájem tělocvičny a pravidelně zařazuje aktivity jako bruslení. Při zájmu žáků a jejich zákonných zástupců škola organizuje lyžařský kurz. K naplňování očekávaných výstupů významně přispívají také jarní/letní týdenní výjezdy.

Obsah předmětu směřuje k rozvoji zdravého životního stylu, fyzické zdatnosti a pohybových dovedností, ale také k rozvoji duševního zdraví, sebepoznání a schopnosti pečovat o sebe i druhé. Důraz je kladen na propojení pohybu, prožitku a reflexe. Žáci se učí vnímat vlastní tělo, rozpoznávat své potřeby, pracovat s emocemi, zvládat zátěžové situace a přebírat odpovědnost za své zdraví.

Integrace průřezových témat

Předmět výchova ke zdraví přirozeně integruje průřezová témata, zejména v souvislosti s osobnostním rozvojem, vztahy, odpovědným chováním a orientací v současném světě. Průřezová témata jsou realizována prostřednictvím pohybových, zážitkových i reflektivních aktivit a jsou úzce propojena s reálnými situacemi, které žáci zažívají.

Dominantní roli má **Osobnostní a sociální výchova**, zejména v oblastech sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygieny, komunikace, mezilidských vztahů a hodnot. Žáci se učí porozumět svému tělu i prožívání, zvládat zátěžové situace, pracovat s emocemi a rozvíjet zdravé vztahy.

V rámci **Výchovy demokratického občana** jsou rozvíjeny zejména principy odpovědnosti, spolupráce a respektu k pravidlům. Tyto oblasti se uplatňují při společných aktivitách, nastavování pravidel i při řešení situací vznikajících během výuky.

Prvky **Multikulturní výchovy** se objevují při práci s tématy odlišnosti, respektu a přijetí různorodosti, a to jak v oblasti tělesnosti, tak v oblasti životních zkušeností a postojů.

Environmentální výchova je naplňována především při aktivitách v přírodním prostředí, kdy žáci rozvíjejí vztah k okolí, vnímají význam pohybu venku a učí se odpovědnému chování vůči prostředí.

V rámci **Mediální výchovy** se žáci učí kriticky pracovat s informacemi týkajícími se zdraví, životního stylu a tělesného obrazu, a rozpoznávat vliv médií na vlastní vnímání sebe sama.

Prvky **Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech** se uplatňují zejména při vnímání širších souvislostí zdraví, životního stylu a pohybu v různých kulturních a společenských kontextech.

Rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v předmětu výchova ke zdraví směřuje k rozvoji klíčových kompetencí tím, že vedeme žáky k:

- vnímání vlastního těla, porozumění jeho potřebám a uvědomování si souvislostí mezi pohybem, zdravím a životním stylem,
- plánování a realizaci pohybových aktivit a péče o vlastní zdraví,
- zvládání zátěžových situací, práci s chybou a hledání vhodných strategií řešení problémů,
- otevřené a respektující komunikaci, spolupráci a sdílení zkušeností,
- budování pozitivních vztahů a respektu k druhým,
- převzetí odpovědnosti za své zdraví, chování a rozhodování,
- vytváření pracovních návyků, vytrvalosti a schopnosti dokončovat započaté činnosti,
- kritickému přístupu k informacím o zdraví a životním stylu, včetně jejich mediálního obrazu,
- využívání různých prostředí a situací (škola, příroda, sportoviště) pro aktivní a smysluplné učení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vytváříme podmínky pro prožitek a následnou reflexi.
- Vedeme k uvědomování si souvislostí mezi pohybem, zdravím a životním stylem.
- Podporujeme práci se zpětnou vazbou a sledování vlastního pokroku.

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme situace, ve kterých je třeba hledat vhodné strategie řešení.
- Vedeme k vyhodnocování vlastního jednání a jeho důsledků.
- Podporujeme zvládání zátěžových situací a práci s chybou.

Kompetence komunikativní

- Vytváříme prostor pro sdílení zkušeností a formulování vlastních názorů.
- Rozvíjíme otevřenou a respektující komunikaci mezi žáky.
- Vedeme k naslouchání a respektování odlišných pohledů.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme spolupráci při pohybových i skupinových aktivitách.
- Rozvíjíme empatii, respekt a odpovědnost za společné fungování skupiny.
- Vedeme k seberegulaci a zvládnání emocí v různých situacích.

Kompetence občanské

- Vedeme k dodržování pravidel a fair play při společných aktivitách.
- Podporujeme odpovědný přístup ke zdraví vlastnímu i ostatních.
- Vytváříme prostor pro aktivní zapojení a spolurozhodování.

Kompetence pracovní

- Vedeme k vytrvalosti, dokončování činností a překonávání obtíží.
- Podporujeme plánování a organizaci pohybových aktivit.
- Učíme žáky využívat vhodné pomůcky a správně s nimi manipulovat.

Kompetence digitální

- Zařazujeme digitální nástroje pro sledování pohybových aktivit a práce se zpětnou vazbou.
- Vedeme ke kritickému přístupu k informacím o zdraví a životním stylu.
- Podporujeme bezpečné a smysluplné využívání digitálních technologií.

Očekávané výstupy, učivo, mezipředmětové vazby, průřezová témata

Ročník	Očekávaný výstup	Učivo	Poznámky
6.-7.	TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	● pohybový režim; význam pohybu; plánování aktivit	● Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace ● možný lyžařský kurz
6.-7.	TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	● rozvoj zdatnosti; kondiční programy; měření výkonu	
6.-7.	TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	● rozcvičení; strečink; regenerace	
6.-7.	TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	● bezpečnost při pohybu; realizováno při pobytu v okolí školy a při pobytových výjezdech	
6.-7.	TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje	● základní pohybové dovednosti; hry; gymnastika; atletika	● Osobnostní a sociální výchova – kreativita
6.-7.	TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	● hodnocení výkonu; sebehodnocení	● Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí
6.-7.	TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	● tělocvičné názvosloví; role rozhodčího při hrách	● Osobnostní a sociální výchova – komunikace
6.-7.	TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	● taktika; spolupráce; týmové hry	● Osobnostní a sociální výchova – kooperace a kompetice
6.-7.	TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	● role ve sportu; pravidla	● Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola
6.-7.	VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	● pravidla soužití; sociální klima; spolupráce; řešení konfliktů	● Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy; komunikace
6.-7.	VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu	● rodina; role ve skupině; sociální role; vztahy v komunitě	● Osobnostní a sociální výchova – poznávání lidí; mezilidské vztahy

	(vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví		
6.-7.	VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	● tělesné, duševní a sociální zdraví; potřeby člověka	● Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí
6.-7.	VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	● odpovědnost za zdraví; zdravý životní styl; prevence	● Osobnostní a sociální výchova – hodnoty, postoje, praktická etika
6.-7.	VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	● podpora zdraví; životní styl; prevence	
6.-7.	VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	● komunikace o zdraví; argumentace	● Osobnostní a sociální výchova – komunikace
6.-7.	VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	● výživa; zdravé stravování; pitný režim	● Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
6.-7.	VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	● životní styl; režim dne; hygiena	● Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace
6.-7.	VZ-9-1-13 uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	● návykové látky; závislosti; prevence	● Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování
6.-7.	VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobní bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	● bezpečnost; první pomoc; krizové situace	● Výchova demokratického občana – odpovědnost
8.-9.	TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	● plánování pohybu; zdravý životní styl	● Osobnostní a sociální výchova – seberegulace

8.-9.	TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	• kondiční trénink; vyhodnocování výkonů	• možný lyžařský kurz
8.-9.	TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	• rizikové chování; zdraví	• Osobnostní a sociální výchova – hodnoty, postoje, praktická etika
8.-9.	TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	• bezpečnost při pohybu; realizováno při pobytu v okolí školy a při pobytových výjezdech	• Osobnostní a sociální výchova – seberegulace
8.-9.	TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje	• sportovní hry; atletika; gymnastika	
8.-9.	TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• tělocvičné názvosloví; role rozhodčího při hrách	• Osobnostní a sociální výchova – komunikace
8.-9.	TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• fair play; etika sportu	• Výchova demokratického občana – principy demokracie
8.-9.	TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	• měření a evidence výkonů; digitální nástroje	• Mediální výchova – práce s informacemi
8.-9.	TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	• organizace turnajů a akcí; spolupráce; rozhodování	• Osobnostní a sociální výchova – kooperace a kompetice
8.-9.	TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	• prezentace dat; grafy; digitální výstupy	
8.-9.	VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	• zdraví; životní styl; prevence	• Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí
8.-9.	VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	• podpora zdraví; prevence	
8.-9.	VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	• diskuse; argumentace; komunikace	• Osobnostní a sociální výchova – komunikace

8.-9.	VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	● výživa; stravování; civilizační nemoci	● Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy živ. prostředí
8.-9.	VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	● prevence nemocí; přenosné a nepřenosné choroby; očkování; vyhledání odborné pomoci; odpovědné rozhodování	● Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodování; seberegulace a sebeorganizace
8.-9.	VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	● zdravý životní styl; režim dne; prevence; zapojení do programů podpory zdraví	● Osobnostní a sociální výchova – odpovědnost ● Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola
8.-9.	VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	● psychohygiena; relaxační techniky; stres a jeho zvládnutí; regenerace organismu	● Osobnostní a sociální výchova – psychohygiena; seberegulace a sebeorganizace
8.-9.	VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	● dospívání; tělesné a psychické změny; identita; vztahy mezi pohlavími	● Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí; mezilidské vztahy
8.-9.	VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	● sexualita; etika; reprodukční zdraví; antikoncepce; pohlavně přenosné nemoci	● Osobnostní a sociální výchova – hodnoty, postoje, praktická etika ● Multikulturní výchova – lidské vztahy
8.-9.	VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	● závislosti; prevence; rizikové chování	● Osobnostní a sociální výchova – hodnoty, postoje, praktická etika
8.-9.	VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	● manipulace; reklama; média	● Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

8.-9.	VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobní bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	• bezpečnost; prevence úrazů	
8.-9.	VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	• mimořádné situace; krizové chování; ochrana	• Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola

5.13 Předmět speciálně pedagogické péče

Základní charakteristika předmětu

Předmět speciálně pedagogická péče je realizován jako podpůrné opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na základě doporučení školského poradenského zařízení. Jeho cílem je cíleně rozvíjet oslabené oblasti, podporovat školní úspěšnost žáků a posilovat jejich samostatnost a sebedůvěru.

Výuka probíhá individuálně nebo v malých skupinách (2–4 žáci), což umožňuje maximální míru individualizace a přizpůsobení obsahu konkrétním potřebám žáků. Předmět vyučuje speciální pedagog.

Obsah výuky vychází z individuálních vzdělávacích potřeb žáků a doporučení školského poradenského zařízení. Zaměřuje se zejména na rozvoj kognitivních funkcí, jazykových a komunikačních dovedností, grafomotoriky, čtenářských a matematických dovedností, pracovních návyků a strategií učení, včetně podpory seberegulace a práce s chybou.

Časová dotace předmětu je čerpána z disponibilní časové dotace školy a její konkrétní rozsah se řídí potřebami žáků a doporučením školského poradenského zařízení.

Integrace průřezových témat

Předmět speciálně pedagogická péče přirozeně integruje průřezová témata, zejména v oblasti osobnostního a sociálního rozvoje. Realizace průřezových témat vychází z individuálních potřeb žáků a je úzce propojena s konkrétními cíli podpůrných opatření.

Dominantní roli má **Osobnostní a sociální výchova**, a to především v oblastech sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygieny, práce s chybou, rozvoje vytrvalosti a posilování sebedůvěry. Žáci se učí lépe porozumět sobě, svému učení a svým potřebám, pracovat s emocemi a zvládat náročné situace.

V rámci **Multikulturní výchovy** je podporován respekt k odlišnostem a individuálním potřebám, což přispívá k vytváření bezpečného a přijímajícího prostředí.

Prvky **Mediální výchovy** se uplatňují zejména při práci s informacemi, rozvoji porozumění textu a kritickém přístupu k různým sdělením, a to v návaznosti na konkrétní vzdělávací obtíže žáků.

Podle potřeb žáků mohou být zařazeny také prvky **Výchovy demokratického občana**, zejména v oblasti odpovědnosti, dodržování pravidel a postupného zapojování do společného rozhodování.

Integrace průřezových témat v předmětu speciálně pedagogická péče je vždy funkční a cílená, směřuje k podpoře individuálního rozvoje žáka a jeho úspěšného zapojení do vzdělávání i běžného života školy.

Rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání v předmětu speciálně pedagogická péče směřuje k rozvoji klíčových kompetencí tím, že vedeme žáky k:

- uvědomování si vlastních učebních potřeb, silných stránek a oblastí pro zlepšení,
- využívání vhodných strategií učení a práci s chybou jako přirozenou součástí učení,
- hledání způsobů řešení obtíží a postupnému zvládnání náročných situací,
- srozumitelnému vyjadřování a porozumění sdělení přiměřeně svým možnostem,
- spolupráci s pedagogem i dalšími žáky a přijímání podpory,
- rozvoji seberegulace, vytrvalosti a odpovědnosti za vlastní práci,
- dodržování dohodnutých pravidel a postupnému přebírání odpovědnosti za své jednání,
- vytváření pracovních návyků a organizaci vlastní činnosti,
- využívání vhodných pomůcek a nástrojů, včetně digitálních, pro podporu učení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vytváříme bezpečné a podporující prostředí, které umožňuje soustředěnou práci a učení přiměřené individuálním možnostem.
- Využíváme metody a postupy odpovídající vzdělávacím potřebám a učebním stylům.
- Pracujeme se zpětnou vazbou a podporujeme uvědomování si vlastního pokroku.

Kompetence k řešení problémů

- Vytváříme situace, ve kterých lze bezpečně hledat a zkoušet různé způsoby řešení.
- Vedeme k postupnému překonávání obtíží a rozvoji vytrvalosti.
- Podporujeme práci s chybou jako zdrojem učení.

Kompetence komunikativní

- Podporujeme rozvoj porozumění i vyjadřování přiměřeně individuálním možnostem.
- Využíváme různé formy komunikace včetně vizuální podpory.
- Vytváříme prostor pro sdílení a formulování vlastních myšlenek.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjíme schopnost spolupráce v malé skupině i individuální práci.
- Podporujeme sebedůvěru a pozitivní vnímání sebe sama.
- Vedeme k rozvoji seberegulace a zvládnání náročných situací.

Kompetence občanské

- Vedeme k respektování pravidel a dohodnutých postupů.
- Podporujeme odpovědnost za vlastní chování a jeho dopad na okolí.
- Vytváříme prostor pro postupné zapojování do společných činností.

Kompetence pracovní

- Vedeme k vytváření pracovních návyků a dokončování úkolů.
- Podporujeme organizaci práce a efektivní využívání času.
- Učíme využívat vhodné pomůcky a strategie pro zvládnání úkolů.

Kompetence digitální

- Zařazujeme digitální nástroje jako podporu učení podle potřeb žáků.
- Vedeme k bezpečnému a smysluplnému využívání technologií.
- Využíváme digitální prostředky k procvičování a upevňování dovedností.

Očekávané výstupy, učivo, mezipředmětové vazby, průřezová témata

Očekávané výstupy (a učivo) jsou definovány individuálně pro každého žáka na základě jeho potřeb. Při jejich definici vycházíme z doporučení školského poradenského zařízení a aktuální situace.

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Učitelé hodnotí žáky slovně či za použití škál (čísla, hvězdy). Jednou z forem je průběžné hodnocení, které slouží žákovi k získání okamžité představy o tom, jak se mu daří dané téma zvládnout. Celkové hodnocení shrnuje výsledky žáka za určité období (čtvrtletí, pololetí). Hodnocení je podáváno ústní nebo písemnou formou, vždy tak, aby bylo srozumitelné a přínosné hlavně pro žáka.

Zásadou je nesrovnávat žáka s jinými žáky ve třídě, vždy hodnotit žáka s ohledem na jeho individuální předpoklady a zhodnotit jeho pokrok ve vztahu k předcházejícímu období.

Hodnocení popisuje míru dosažení očekávaných výstupů uvedených ve školním vzdělávacím programu, s přihlédnutím ke vzdělávacím a osobnostním předpokladům žáka. Obsahuje také doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat. Musí být pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

6.1 Celkové hodnocení na vysvědčení

Celkové hodnocení na vysvědčení (tj. příslušný stupeň – prospěl s vyznamenáním, prospěl, neprospěl) určuje třídní učitel, a to na základě míry dosažení očekávaných výstupů v daném ročníku.

Slovní hodnocení je nutno převést na klasifikaci buď v případě přestupu žáka na jinou školu (pokud si to vyžádají zákonní zástupci žáka nebo tato škola), nebo u žáků 9. ročníku pro účely přijímacího řízení na střední školu. Převedení je v kompetenci hodnotícího učitele, který zváží míru naplnění očekávaných výstupů v daném předmětu, případně míru dodržování školních pravidel (v případě hodnocení chování).

Za slovní hodnocení se v souladu s vyhláškou č. 48/2005 Sb. považuje i hodnocení kriteriální, kdy je žák z chování a z jednotlivých vyučovacích předmětů hodnocen na základě posouzení míry naplnění předem stanovených kritérií.

Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nehodnocen(a)“.

Pokud je žák z vyučování některého předmětu zcela uvolněn, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „uvolněn(a)“.

6.1.1 Vymezení klasifikačních stupňů

Ovládnutí učiva předepsaného školním vzdělávacím programem

- 1 – výborný (ovládá bezpečně)
- 2 – chvalitebný (ovládá)
- 3 – dobrý (v podstatě ovládá)
- 4 – dostatečný (v podstatě ovládá s dopomocí)
- 5 – nedostatečný (neovládá)

Úroveň myšlení

- 1 – výborný (pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti)
- 2 – chvalitebný (uvažuje většinou samostatně)
- 3 – dobrý (menší samostatnost v myšlení)
- 4 – dostatečný (nesamostatné myšlení)
- 5 – nedostatečný (odpovídá nesprávně i na návodné otázky)

Úroveň vyjadřování

- 1 – výborný (výstižné a poměrně přesné)
- 2 – chvalitebný (celkem výstižné)
- 3 – dobrý (myšlenky vyjadřuje ne dost přesně)
- 4 – dostatečný (myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi)
- 5 – nedostatečný (i na návodné otázky odpovídá nesprávně)

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

- 1 – výborný (užívá vědomostí a dovedností spolehlivě a uvědoměle, pracuje samostatně, přesně a s jistotou)
- 2 – chvalitebný (dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb)
- 3 – dobrý (řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby)
- 4 – dostatečný (dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává)
- 5 – nedostatečný (praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí)

Píle a zájem o učení

- 1 – výborný (aktivní, učí se svědomitě a se zájmem)
- 2 – chvalitebný (učí se svědomitě)
- 3 – dobrý (k učení a práci nepotřebuje větších podnětů)
- 4 – dostatečný (malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty)
- 5 – nedostatečný (pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné)

6.1.2 Opravné a komisionální zkoušky

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání hodnocení výsledků vzdělávání daného žáka.

Je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, přezkoumání provede zřizovatelka školy. Ředitel školy rozhodne o případném komisionálním přezkoušení a stanoví jeho termín nejpozději do 14 dnů ode dne doručení rozhodnutí.

Komisi pro přezkoušení jmenuje ředitel školy. V případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi zřizovatelka školy.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda (ředitel školy, popřípadě jím zvolený pedagogický pracovník, popřípadě zřizovatelkou zvolený jiný pedagogický pracovník),
- zkoušející učitel, kterým je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je dítě zařazeno, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené RVP pro ZŠ.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise pomocí hlasování. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. V případě změn na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka v domluveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu s ŠVP.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Další možnosti pro komisionální přezkoušení jsou:

- při zařazování dítěte do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku,
- při přezkoušení dítěte, které plní školní docházku mimo ČR,
- při přezkoušení dítěte, které je osvobozeno od povinnosti docházet do školy.

Opravnou zkoušku mohou plnit žáci, kteří na daném stupni ještě neopakovali ročník a kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.

Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy. V případě, že je vyučujícím daného předmětu, jmenuje komisi zřizovatelka školy.

Žák koná opravné zkoušky nejpozději v posledním týdnu hlavních prázdnin. Termín stanoví ředitel školy. Nemůže-li se žák dostavit, stanoví ředitel náhradní termín, nejpozději však do 15. 9. Do té doby žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník.

Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku.

Nedostaví-li se žák k opravným zkouškám bez odůvodněné omluvy (lékařského potvrzení), klasifikuje se v předmětu, z něhož měl vykonat opravnou zkoušku, stupněm nedostatečný.

6.1.3 Nehodnocení žáka

Na konci každého pololetí kontrolují vyučující předmětů procentuální absenci jednotlivých žáků. Do této hodnoty se nepočítá absence vzniklá účastí žáka na akcích pořádaných školou. Do počtu odučených hodin se započítávají i suplované hodiny.

Pokud se absence kteréhokoliv žáka v daném předmětu (předmětová absence) pohybuje v rozmezí od 25 do 35 % či žák nepředložil požadované povinné výstupy, může učitel k uzavření pololetního hodnocení v předmětu požadovat doplnění podkladů k hodnocení či jiné prokázání osvojení si očekávaných výstupů daného předmětu.

Pokud absence kteréhokoliv žáka v daném předmětu (předmětová absence) překročí hranici 35 %, stanoví učitel podmínky, za kterých bude žák v daném předmětu hodnocen (doplnění podkladů k hodnocení či jiné prokázání osvojení si očekávaných výstupů daného předmětu). O stanovených podmínkách, jejich splnění či nesplnění provede učitel písemný záznam.

Nesplní-li žák shora stanovené podmínky, tudíž jej není možné hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do konce března. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák je za první pololetí nehodnocen.

Nesplní-li žák shora stanovené podmínky, tudíž jej není možné hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

Pokud se žák nedostaví k dodatečné či opravné zkoušce za druhé pololetí školního roku v předepsaném termínu bez řádné omluvy, posuzuje se, jako by zkoušku vykonal s prospěchem „nedostatečný“. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl.

Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku.

6.2 Zásady a pravidla slovního hodnocení

Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku.

Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

Učitelé se v hodnocení zaměřují zejména na:

- rozumové schopnosti: obecné rozumové schopnosti (inteligence); speciální dovednosti (např. matematicko-logické, jazykové a jiné); organizační schopnosti; bystrost; schopnost plánovat; předvídavost; formy myšlení,

- fantazie: bohatost fantazijních představ; tvůrčí fantazie; rekonstrukční fantazie; umělecká fantazie,
- vyjadřovací schopnosti: řeč – vytríbená, stručná, bohatá, výrazná, spisovná, jasná, výstižná,
- paměť: rychlost vstřípení látky; délka zapamatování; rychlost vybavování; kvalita obsahu zapamatované látky; objektivní nebo subjektivní typ (zkresluje skutečnost),
- pozornost: vytrvalost pozornosti; délka a hloubka pozornosti,
- temperament: vzrušivost; živost; rychlost reakcí,
- zájmy a ideály: bohatost zájmů; kvalita zájmů; zájmy o matematiku; literaturu; hudbu; výtvarná umění; herectví; přírodu a jiné; trvalost zájmů,
- vztah k učení a k práci: pečlivost; zájem o učení; zájem o manuální práci; zájem o duševní práci; spolupráce se školou; životní cíl a zaměření,
- jednání vůči ostatním lidem a spolužákům: společenskost; ochota pomoci; slušnost ve vystupování; altruismus; důvěřivost; soucitnost; ohleduplnost; spravedlnost; přátelské chování,
- jednání vůči k pedagogickým pracovníkům a dalším zaměstnancům školy,
- společenské způsoby a vystupování: společenskost – uzavřenost; uzavřenost – otevřenost; zdvořilost; jemnost; takt; družnost; milé vystupování; ochota; osvojené návyky chování,
- volní vlastnosti: vytrvalost; cílevědomost; snaživost (píle); neústupnost při překonávání překážek; smysl pro povinnost; zodpovědnost; plnění povinností; dochvilnost,
- samostatnost: samostatnost v řešení úkolů a životních situací,
- smysl pro pořádek: pořádnost a úklid vlastních věcí; pečlivost v uspořádání školních pomůcek, sešitů a knih,
- ctižádost: zvýšená – snížená; přiměřená (zdravá),
- sebehodnocení: sebekritičnost; přeceňuje se – podceňuje se,
- nebojácnost: práce s nervozitou; dovede oponovat názorům, s nimiž nesouhlasí; statečnost,
- dominance – submisivita: chce řídit druhé; chce organizovat; panovačnost; neústupnost – poddajnost; schopnost kompromisu a tolerance; ochota být veden,
- mravní vlastnosti: upřímnost; pravdomluvnost; otevřenost; smysl pro pravdu; smysl pro nestrannost; altruismus (již uvedeno); dobré chování; zodpovědnost (již uvedeno); čestnost, zásadovost; ukázněnost; hrdost; svědomí,
- sociální aktivita: iniciativnost; společenská akce; průbojnost; zapojení do diskusí; často se hlásí ve vyučování; navrhuje nové věci,
- motorika: celková pohybová obratnost; jemná koordinace pohybů prstů a rukou (zručnost); vztah k ručním pracím.

6.3 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Učitelé u žáků systematicky a průběžně rozvíjí dovednosti, které souvisejí se sebehodnocením, a poskytují žákům příležitosti k sebehodnocení.

V sebehodnocení se žák zaměří zejména na zvládnutí vědomostí a dovedností, porozumění učivu, příčiny úspěchů či neúspěchů a na to, jaký význam pro něj má, co se naučil, jaké jsou jeho vzdělávací potřeby a případně cíle do budoucna. Pedagogický pracovník s každým žákem jeho sebehodnocení následně prodiskutuje a uvede do kontextu s vlastním hodnocením (tj. jak on vidí dosažení očekávaných výstupů dítětem).

6.3.1 Podklady pro hodnocení

Podklady pro hodnocení získává vyučující s ohledem na charakter daného předmětu z písemných, ústních nebo jiných projevů žáka. S konkrétními způsoby seznámí vyučující na začátku školního roku žáky i jejich zákonné zástupce. V případech, kdy to charakter předmětu umožňuje, získává vyučující podklady pro hodnocení vyváženě na základě ústních, písemných a dalších projevů žáka a přihlíží při tom k individuálním charakteristikám a případným speciálním vzdělávacím potřebám, aby případné znevýhodnění v písemném nebo ústním projevu mohlo být v celkovém hodnocení kompenzováno.

6.4 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Vyučující volí především takové formy a druhy ověřování dosažených vědomostí a dovedností, které odpovídají možnostem žáka a na něž nemá případné znevýhodnění negativní vliv.

Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných vychází učitel především z doporučení školského poradenského zařízení nebo z individuálního vzdělávacího plánu žáka. Žák v průběhu školního roku dostává zpětnou vazbu co nejčastěji, v závěrečném hodnocení pak vyučující vždy přihlédnou k charakteru znevýhodnění. Výjimku ze slovního hodnocení tvoří komisionální zkoušky (v případech daných školským zákonem), při kterých jsou použity klasifikační stupně.

6.5 Výchovní opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.

6.5.1 Pochvaly

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

Udělení pochvaly nebo jiného ocenění se neprodleně oznamuje skrze platformu Edookit zákonnému zástupci žáka a zaznamená do dokumentace školy. Pochvala ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž byla udělena.

6.5.2 Kázeňská opatření

Cílem a smyslem kázeňských opatření je dosáhnout účinné spolupráce rodiny a školy při nápravě chování žáka a dojít k dohodě, která bude všemi stranami respektována a závazně přijata. Při

porušení školního řádu a pravidel školy ze strany žáka se posuzuje míra, závažnost a dopady tohoto porušení na žáka samotného, ostatní žáky, třídu a školu.

Při řešení (opakovaného) porušování pravidel se pedagogičtí pracovníci řídí pěti kroky, v rámci kterých se všichni zúčastnění snaží porozumět chování žáka a důvodům, které ho vedly k porušení školního řádu.

- Prvním krokem je individuální rozhovor pedagogického pracovníka s žákem vedoucí k objasnění situace a důvodů porušování pravidel.
- Druhým krokem je spolupráce se zákonným zástupcem a výchovnou poradkyní. Pedagogický pracovník konzultuje situaci s výchovnou poradkyní a k řešení situace je přizván zákonný zástupce. Všichni společně i s žákem hledají cestu k nápravě (např. nastavením individuálního výchovného plánu).
- Třetím krokem je opakované setkání pedagogického pracovníka se zákonným zástupcem a výchovnou poradkyní. Výsledkem může být využití kázeňského opatření (napomenutí nebo důtka třídního učitele).
- Čtvrtým krokem je setkání se zákonným zástupcem, ke kterému je přizván ředitel školy. Výsledkem může být udělení důtky ředitele školy.
- Pátým krokem je řešení situace s externím odborníkem/externími odborníky (PPP, SVP, SPC, OSPOD aj.).

V odůvodněných případech může dojít k dočasnému nebo trvalému vyloučení dítěte z některých aktivit školy (např. výjezdní školní akce či pobytu ve školní družině).

Kázeňská opatření mohou být žákovi udělena za závažné porušování školního řádu a pravidel školy i bez závislosti na výše uvedených pěti krocích.

Ze všech jednání se zákonným zástupcem žáka, který porušuje školní řád a pravidla školy, je pořízen zápis, případně dohoda upravující další postup všech zúčastněných stran.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení v průběhu klasifikačního období uložit žákovi některé z kázeňských opatření:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitele školy.

Napomenutí třídního učitele je udělováno třídním učitelem za méně závažná porušování daných pravidel, a to buď za jednorázové porušení, nebo za opakované případy. Jde například o tyto přestupky:

- pozdní příchody,
- nepořádnost, nepřípravenost na vyučování (chybějící pomůcky, nevedení si portfolia, pozdní příchody na hodinu),
- časté rušení výuky, které žák na základě upozornění učitele je schopen korigovat,
- nedodržování pravidel slušného chování (běžných společenských norem, jako je slušné vyjadřování, pomoc druhému...),

- opakované využívání mobilního telefonu či jiného elektronického zařízení bez výslovného souhlasu vyučujících.

Udělení napomenutí třídního učitele a jeho důvody třídní učitel neprodleně oznamuje skrze platformu Edookit žákovi a jeho zákonnému zástupci a zaznamenává ho do dokumentace školy.

Důtka třídního učitele je udělována třídním učitelem jednak v případě, kdy po udělení napomenutí třídního učitele nedošlo ke zlepšení chování, jednak při závažnějším porušení pravidel, jako je například:

- časté rušení výuky, které žák není schopen ani po napomenutí vyučujícím účinně korigovat,
- fyzické napadení spolužáka, které ale nemá za následek újmu na zdraví,
- velmi hrubé a vulgární vyjadřování ke spolužákům či pracovníkům školy,
- zlomyslné chování, zesměšňování, poškozování věcí, pomlouvání vůči spolužákům,
- nošení nebezpečných předmětů do školy,
- neomluvená absence.

Udělení důtky třídního učitele a její důvody třídní učitel neprodleně oznamuje prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci a zaznamenává ho do dokumentace školy skrze platformu Edookit. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele.

Důtka ředitele školy je udělována jednak v případě, kdy se ani po udělení důtky třídního učitele chování žáka nezlepšilo, jednak v případech obzvláště hrubého porušení pravidel, jako je například:

- krádež,
- vandalství,
- propagace násilných a nenávistných hnutí a ideologií,
- ublížení na zdraví,
- nošení, propagace, užívání nebo distribuce návykových látek,
- slovní či fyzický útok vůči jakémukoliv pracovníkovi školy,
- šikanování nebo hrubé násilí vůči spolužákovi,
- nedovolené opuštění školy,
- neomluvená absence (vyšší počet hodin).

Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po předchozím projednání pedagogickou radou.

Udělení důtky ředitele školy a její důvody ředitel neprodleně oznamuje prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci a zaznamenává ho do dokumentace školy skrze platformu Edookit.

Kázeňská opatření stejného stupně mohou být udělena i vícekrát během pololetí, pokud žák porušuje pravidla jiného druhu, než za která dostal předchozí postih. Důtku ředitele školy je možné udělit i vícekrát za stejný druh přestupků.

Zákonný zástupce žáka má v případě zájmu právo projednat udělení jakéhokoliv výchovného opatření osobně s třídním učitelem nebo ředitelem školy. Udělení důtky ředitele školy je se zákonným zástupcem projednáno vždy, a to zpravidla ředitelem školy, ve výjimečných případech třídním učitelem nebo výchovnou poradkyní.

Škola hodnotí žáky především za jejich chování ve škole. Jsou-li však závažné důvody udělit žákovi výchovné opatření vedoucí k posílení kázně, lze ve vážných případech přihlídnout také k chování mimo školu, jedná-li se o případy, jejichž projednávání se škola přímo účastnila.

6.6 Hodnocení chování

Hodnocení chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s ostatními pedagogickými pracovníky. Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel chování (školní řád, třídní pravidla). Při hodnocení chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.

Stupně hodnocení z chování uděluje třídní učitel po projednání s vyučujícími, kteří ve třídě vyučují, případně s dalšími pedagogickými pracovníky. Kritériem pro hodnocení chování je nejen dodržování školního řádu v průběhu klasifikačního období.

K uděleným výchovným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze v případě, že byla tato opatření neúčinná.

6.6.1 Obecné zásady pro uplatnění jednotlivých stupňů při hodnocení chování

Chování velmi dobré

- Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. V jeho chování je zřetelná slušnost, respektování ostatních, takt, zdvořilost a ohleduplnost. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Chování uspokojivé

- Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a ustanovením školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo řádu školy, případně se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob, podniká slovní útoky vůči pracovníkům školy či narušuje výchovně vzdělávací činnost školy.

Chování neuspokojivé

- Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se tak závažných provinění nebo přestupků proti školnímu řádu, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy, svým chováním a jednáním negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo škole, podniká hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky vůči pracovníkům školy.